

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พินา ศุภางจรวุฒิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2560

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

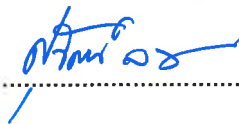
พืชา ศุภาขจรวุฒิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนอโดย นางสาวพิชา
ศุภาขจรวุฒิ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วิจัย และ นวัตกรรม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์ ลาวัณย์วิสุทธิ)

วันที่ 3 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เกลยวาเรศ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ
ชื่อนักศึกษา	พิชา ศุภราชจรวุฒิ
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองไทร (นิตรราชบุรีบำรุง) จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ได้มาจากกลุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด 2) แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม 4) แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.710 5) แบบสังเกตพฤติกรรมการออม และ 6) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.816 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัฒนาตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และตามลักษณะกิจกรรมที่นักเรียนต้องการ หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผลและแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสม

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน เป็นเวลา 7 ชั่วโมง พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาดหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดอยู่ในระดับมาก

Thesis Title	A Development of a Training Curriculum Entitled, "Smart Savings," for Grade 6 Students
Thesis Advisors	Assoc. Prof. Dr.Pramote Chanrueang Dr.Neti Chaloeeywares
Name	Picha Supakajornwut
Program	Curriculum and Instruction
Academic Year	2017

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop a training curriculum entitled, "Smart Savings," for grade 6 students; and 2) study the results of the implementation of the training curriculum. The sample, drawn by cluster random sampling, consisted of 40 students from Chumchonwatklongsai (Chatrat Bamrung) School, Saraburi Province during the academic year 2017. The research instruments were 1) a training curriculum on, "Smart Savings", 2) an interview form for individuals involved on the need for the training curriculum, 3) a questionnaire for students on the need for the training curriculum, and 4) an achievement test on, "Smart Savings," with a reliability value of 0.710, 5) an observation form on savings behavior, and 6) a questionnaire on attitude towards the training curriculum with a reliability value of 0.816. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The findings indicated that:

1. According to the needs of teachers, parents and students, the training curriculum activities on, "Smart Savings," consisted of principles, objectives, structure, the content scope, training time, guidelines for managing training activities, media, materials and training equipments, measurement and evaluation, and programs for managing training activities. All of the training components were related and suitable.

2. The results of the implementation of the training curriculum revealed that the students' learning achievement was significantly higher than that before implementing it ($p < .01$). The student savings behavior was rated "frequent," and the students were highly satisfied with the training curriculum.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง ประธานที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ กรรมการที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ให้ความรู้ คำปรึกษา ที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวัลย์ คำคง อาจารย์ ดร.นาริรัตน์ สุวรรณารี และ อาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และคำปรึกษา เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนชุมชนบ้านคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่ได้ให้คำแนะนำและส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่า ประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและบูชาพระคุณของบิดามารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

พืชา ศุภาขจรวุฒิ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	9
จุดหมาย	10
สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	10
แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	13
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	15
ความหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	15
ความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม	16
องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม.....	18
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	19
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	20

บทที่ 2 (ต่อ)

หน้า

การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม	22
ความหมายของการฝึกอบรม	25
วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	26
ประเภทของการฝึกอบรม	27
ประโยชน์ของการฝึกอบรม	31
เทคนิคการฝึกอบรม	33
กระบวนการฝึกอบรม	35
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	37
การประเมินผลการฝึกอบรม	39
ความรู้เกี่ยวกับการออม	41
ความหมายของการออม	41
ความสำคัญของการออม	42
ประโยชน์ของการออม	43
การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย	44
พฤติกรรมกรรมการออม	45
ตัววัดค่าพฤติกรรมกรรมการออม	46
เศรษฐกิจพอเพียงกับการออม	47
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของนักเรียน	49
การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการออม	53
ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม	55
ความหมายของความพึงพอใจในการฝึกอบรม	55
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการฝึกอบรม	56
ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม	58
ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม	60
การวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
งานวิจัยในประเทศ	62
งานวิจัยต่างประเทศ	64

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	66
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร.....	72
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร	74
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร.....	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	84
ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	98
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
การอภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	118
ภาคผนวก ข หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	127
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย.....	160
ภาคผนวก ง วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	178
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	184

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	71
ตาราง 2	สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร.....	73
ตาราง 3	สรุปขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร.....	75
ตาราง 4	สรุปขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร	83
ตาราง 5	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	86
ตาราง 6	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน.....	89
ตาราง 7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด และรูปแบบของการฝึกอบรม	90
ตาราง 8	ข้อบ่งชี้เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	93
ตาราง 9	การกำหนดเนื้อหาและเวลาการฝึกอบรม	93
ตาราง 10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตร ฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	98
ตาราง 11	ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่าง ชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	99
ตาราง 12	ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	100
ตาราง 13	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของ แบบทดสอบเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด	179
ตาราง 14	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	180
ตาราง 15	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	182

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพ 2 แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	13
ภาพ 3 กระบวนการฝึกอบรม.....	37
ภาพ 4 ขั้นตอนความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของทุกประเทศ ฉะนั้นประเทศไทยเราจะต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาคือ คุณภาพของคน คนจะมีคุณภาพเพียงใดอยู่ที่การจัดการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 52 ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับ การพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ (ธีรเดช นรัตนรักษา, 2551, หน้า 15)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในข้อ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสำคัญอันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่ตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551ข, หน้า 6) และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการ องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพทางการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551ก, หน้า 3)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศ ที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ โดยน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติการพัฒนาอย่างบูรณาการ บนทางสายกลางมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี คำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้คนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ และมุ่งเสริมสร้างกลไกการพัฒนาประเทศ ทั้งกลไกที่เป็นกฎหมายและกฎ ระเบียบต่างๆ เพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกระดับ ควบคู่กับการพัฒนากลไกในรูปแบบของคณะกรรมการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับประเทศและระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561, หน้า 3-9)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่มีการชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ที่อยู่กันเป็นครอบครัว และชุมชน ไปจนถึงระดับรัฐบาล ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้มีความก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นอีกหนึ่งแนวทางของพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระราชแนวคิดให้กับพสกนิกรชาวไทยได้เจริญรอยตามเพื่อให้เกิดการอุมชูตัวเองได้ ซึ่งจะ ทำให้ประชาชนได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยความพอเพียงโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองหรือผู้อื่น ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตัวเองให้ดีขึ้น ด้วยการทำให้มีความพอกินพอใช้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียง ของการออมทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุกๆ คน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ และจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง ด้วยความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ, ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรม (วิษณุ บุญมาร์ตัน, 2551, หน้า 20 – 21)

การออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะต้องมียาน เป็นของตนเองในอนาคตให้ได้ การออมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดเป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมาได้ นอกจากนี้การออม ยังใช้สำหรับแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ที่อาจเกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึงของบุคคลได้ด้วย ดังนั้นบุคคลจึง ควรมีการออม อย่างสม่ำเสมอในชีวิต ดังคำกล่าวของนพพร เรืองสกุล (2546, หน้า 18 -19) ว่าการออม เป็นการเก็บเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในวันข้างหน้า เพื่อซื้อสิ่งที่ต้องการตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์และวางแผนไว้ การออมทรัพย์เกิดจากการเก็บสะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายที่ละเล็กละน้อยเป็นการชะลอการใช้จ่าย ซึ่งจำนวนเงินที่ออมคือส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ สิ่งจูงใจในการออม คือเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน จึงก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคล อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ เป้าหมายในการออมที่ต่างกันเป็น สิ่งกำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกัน การสร้างวินัยรักการออมควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ นับวันเงินมันก็ยังมีมูลค่าลดลงไปเรื่อยๆ แสดงว่าเงินที่คุณออมนั้นมีมูลค่าลดลงตามไปด้วย หนทางที่จะทำให้เงินมีมูลค่าเพิ่มขึ้น คือต้องเปลี่ยนจากเงินออมให้มาเป็นทรัพย์สินที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตัวคุณเอง หรือนำเงินออมไปลงทุนอย่าง

การซื้อกองทุน หรือซื้อหุ้น,ซื้อประกันแบบออมเงิน หรือจะซื้อที่ดินเก็บเอาไว้ก็ได้ การลงทุนมักมีความเสี่ยง ซึ่งผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลก่อนเสมอ

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2558 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาวะหนี้สิน และทรัพย์สินของครัวเรือน ตลอดจนลักษณะที่อยู่อาศัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกเดือนมกราคม - ธันวาคม 2558 จากครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล จำนวนครัวเรือนตัวอย่างประมาณ 52,000 ครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 26,915 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงานร้อยละ 73.0 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,157 บาท ค่าใช้จ่ายร้อยละ 33.7 เป็นค่าอาหารเครื่องดื่มและยาสูบ จากครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 21 ล้านครัวเรือน พบว่าเป็นครัวเรือนที่มีหนี้สินประมาณ 10.4 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 49.1 โดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 156,770 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 75.0 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) เมื่อพิจารณารายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือนเป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพฯ และ 3 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าภาคอื่นมาก คือ 41,002 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายและจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงสุดเช่นเดียวกัน คือ 30,882 บาท และ 171,837 บาท ตามลำดับ แต่มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 75.3 อาจเป็นเพราะคนกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการส่วนใหญ่มีรายได้มาจากค่าจ้างและเงินเดือน และการประกอบธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้จังหวัดดังกล่าวสามารถเก็บออมและมีเงินชำระหนี้ได้มากกว่าครัวเรือนในภาคอื่น โดยภาคเหนือมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ คือ ร้อยละ 83.3 ภาคกลางมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ คือ ร้อยละ 80.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ คือ ร้อยละ 80.9 และภาคใต้มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ คือ ร้อยละ 81.0 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558)

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดว่าจะต้องมีการให้ความรู้เรื่องการออมสำหรับเยาวชนขึ้นโดยใช้เป็นรูปแบบการจัดฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดขึ้น จึงต้องการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมให้ความรู้แก่เยาวชน เพราะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็น วิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้กับบุคลากรในชุมชน ได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ ดังที่ สมชาติ กิจยรรยง, และ อรรถจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, คำนำ) กล่าวว่า รูปแบบหนึ่งของการพัฒนาบุคคล หรือทรัพยากรมนุษย์ก็คือ การจัดให้มีการฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะทำให้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะหรือความชำนาญการ เกิดทัศนคติและ จริยธรรมที่ดีในการทำงาน รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน ได้เหมาะสมกับ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคน การฝึกอบรมจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม จำเป็นต้องมีหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเป็นกรอบ และ เป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรมให้กับประชาชน หลักสูตรฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญของการฝึกอบรม เป็นเครื่อง

ชี้ให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติงานของวิทยากร ในหลักสูตรฝึกอบรมจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่จะอบรม วิธีการและการประเมินผลเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการฝึกอบรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะ ทศนคติ เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ด้านการออม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2.1 เปรียบเทียบความรู้ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม
 - 2.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด
 - 2.3 ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของนักเรียนหลังการฝึกอบรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการการออม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการออมในรูปแบบต่างๆ
3. นักเรียนสามารถนำความรู้เผยแพร่แก่บุคคลในครอบครัว และชุมชนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 154 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร(ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) ด้วยวิธีการจับสลากได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คนจึงนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความรู้เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด

2.2.2 พฤติกรรมการออมของนักเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่จำเป็นต่อการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 5 หน่วย คือ 1) การออมและประโยชน์ของการออม 2) หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 3) การวางแผนการใช้จ่าย 4) การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม 5) การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย

4. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน จำนวน 7 ชั่วโมง เวลา 08.00 น. – 16.00 น. ในวันหยุดนอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่เป็นกระบวนการจัดทำมวลประสบการณ์ในด้านความรู้ ความพึงพอใจ เพื่อนำไปพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดมีขั้นตอนในการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมการออมอย่างชาญฉลาด หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการจุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายของเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวการ การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

การออมอย่างชาญฉลาด หมายถึง ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ หรือที่กันเอาไว้ไม่นำมาใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต

ความรู้เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการออมที่ได้จาก หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

พฤติกรรมการออม หมายถึง การจัดสรรเงินออม สัดส่วนเงินออม จำนวนเงินออม ระยะเวลาการออม วัตถุประสงค์ในการออม รูปแบบการออม เหตุผลในการเลือกรูปแบบการออม แนวโน้มการออมเงินในอนาคต

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง ระดับความรู้สึกความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสามารถได้จากแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

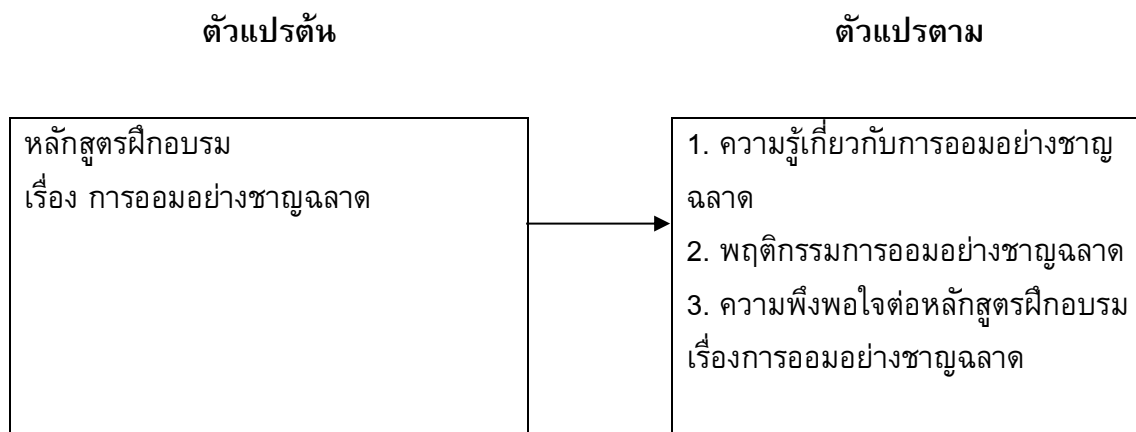
นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ที่เข้ารับการฝึกอบรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับเจ้าหน้าที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการวางแผนหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1950) เสนอแนะว่าการวางแผนพัฒนา หลักสูตร ควรคำนึงถึงการตอบคำถาม 4 ข้อคือ 1) อะไรเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ต้องการให้ปฏิบัติ 2) ทำอย่างไรจึงจะจัดประสบการณ์การศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนด 3) ทำอย่างไรจึงจะจัดประสบการณ์การศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน 4) ทำอย่างไรจึงจะหาวิธีการประเมินผลประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, หน้า 30) สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ คือ 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนการสอน 9) การวัดและประเมินผล ทาบ (Taba, 1962 , p. 12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดเนื้อหาสาระ 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ 7) การกำหนดวิธีการประเมินผล เซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, p. 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1) จุดหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินหลักสูตร

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรการฝึกอบรมข้างต้นผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักศึกษามาสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการออมอย่าง

ชาญฉลาด โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออม 2) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมและปรับปรุง 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม โดยการประเมินจากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับออมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าโดยกำหนดลำดับหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1 จุดหมาย

1.2 สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ความหมายของหลักสูตรฝึกอบรม

2.2 ความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม

2.3 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

2.4 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.6 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

2.7 ความหมายของการฝึกอบรม

2.8 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

2.7 ประเภทของการฝึกอบรม

2.8 ประโยชน์ของการฝึกอบรม

2.9 เทคนิคการฝึกอบรม

2.10 กระบวนการฝึกอบรม

2.11 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.12 การประเมินผลการฝึกอบรม

3. ความรู้เกี่ยวกับการออม

3.1 ความหมายของการออม

3.2 ความสำคัญของการออม

3.3 ประโยชน์ของการออม

3.4 การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย

3.5 พฤติกรรมการออม

- 3.6 ตัววัดค่าพฤติกรรมกรรมการออม
- 3.7 เศรษฐกิจพอเพียงกับการออม
- 3.8 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของนักเรียน
- 3.9 การสร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการออม
- 5. ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจในการฝึกอบรม
 - 5.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการฝึกอบรม
 - 5.3 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม
 - 5.4 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม
 - 5.5 การวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำรงชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีทักษะ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็น

ผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ กรอบภาพรวมของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเอง ได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

โรงเรียนได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน
2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากการสำรวจ
3. กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้าน
4. กำหนดแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว
5. การจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม
6. ปฏิบัติตามแผน วัดและประเมินผล และสรุปรายงาน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจโดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ไม่เห็นแก่ตัว มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์

2.1 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติรวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

ลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

1. คำปฏิญาณและกฎ ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎ ของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติ ไม่ได้ “ห้าม” ทำ หรือ “บังคับให้” ทำ แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเอง เป็นคนดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้

2. เรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ที่ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเองได้ และท้าทายความสามารถของตนเอง

3. ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งเป็นการเรียนรู้ การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึកความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ เนตรนารี ด้วยการใช้อนุสัญญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัสคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด

5. การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติอันโปร่งใสตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งในการทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในสุดสัปดาห์ หรือตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรมตามกฎระเบียบ เป็นที่เสนาหาแก่เด็กทุกคน ถ้าขาดสิ่งนี้แล้วก็ไม่ใช่เรียกว่าใช้ชีวิตแบบลูกเสือ

6. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่างๆที่จัดให้เด็กทำ ต้องให้มีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้นอยากจะทำและวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนาน การแข่งขันกันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

7. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กเพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำการสิ่งใดลงไปทั้งคู่มิมีความต้องการซึ่งกันและกันเด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยชี้นำ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่หนทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและดีที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

3. กิจกรรมชุมนุม เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ทักษะ เจตคติเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

1. สำรวจความสนใจของผู้เรียนในการเลือกเข้าร่วมชุมนุม ชมรม
2. ให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลายทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
3. มีครูที่ปรึกษา ชุมนุม ชมรม
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม
5. ครูที่ปรึกษากิจกรรมประเมินตามหลักเกณฑ์การประเมินผล

(หมายเหตุ สามารถระบุชื่อกิจกรรมชุมนุมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเรียน หรือชื่อกิจกรรมชุมนุมที่ โรงเรียนจัดให้มี)

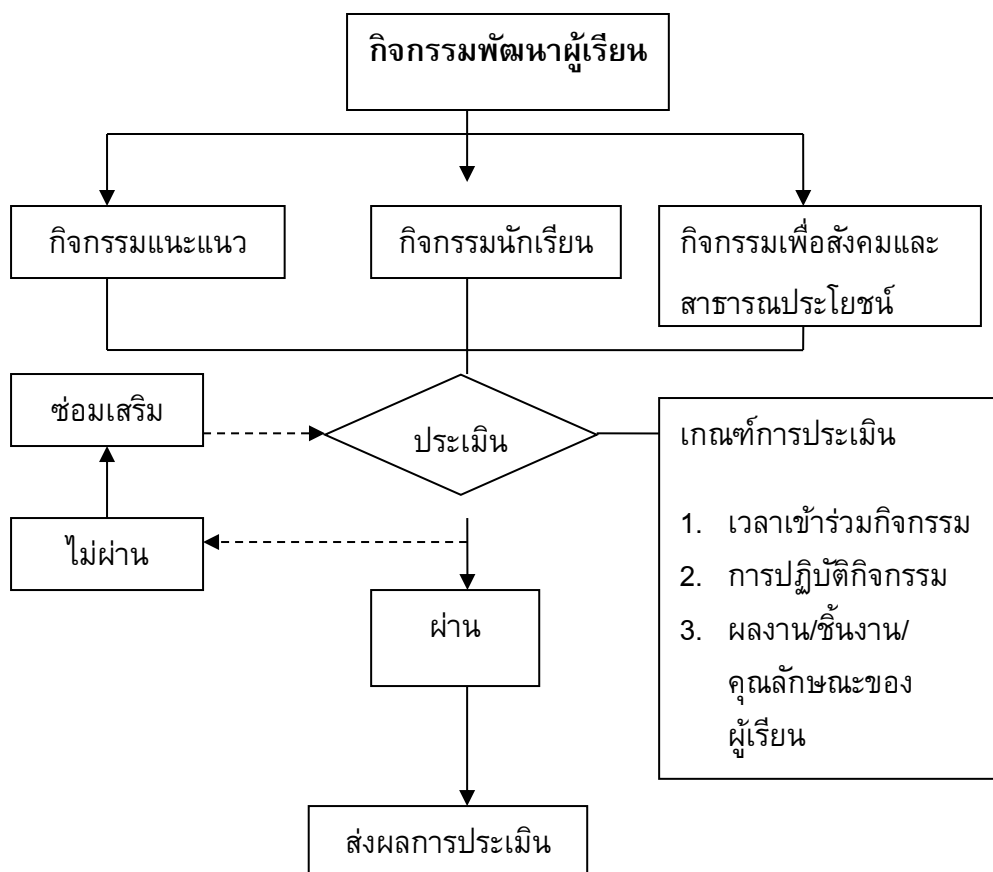
4. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะเพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 10 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระ
2. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภาพ 2 แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมิน ไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดการประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครู หรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของ สถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบการศึกษาเป็น การประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละ กิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวล ผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทาง ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่ สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญดังนี้

2.1.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้ บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการ เรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญใดกิจกรรมหนึ่ง ใน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษาผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษา นั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของหลักสูตรฝึกอบรม

สงัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 34) ให้ความหมายหลักสูตรว่า คือ ประสบการณ์ ทั้งหมด ที่จัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้มีทักษะ เกิดความคิด และเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

ทาบา (Taba, 1962 , pp. 10-11) กล่าวว่าหลักสูตรหมายถึงแผนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายของการเรียนรู้จุดประสงค์ของการเรียนเฉพาะเจาะจงเป้าหมายและจุดประสงค์เหล่านี้เป็นเครื่องชี้แนวทางการเลือกและจัดเนื้อหาบ่งชี้ถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งประเมินผล

กู๊ด (Good, 1977 , p. 49) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 นัยคือหลักสูตรคือเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเช่นหลักสูตรศิลปศึกษา

จากความหมายของหลักสูตรที่ได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ การพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะ และแลกเปลี่ยนทัศนคติตามแนวมุ่งหวังตามที่กำหนดไว้ อันจะทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม

ธารัง บัวศรี (2542, หน้า 9-10) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ทั้งนี้ เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้เสริมสร้างทักษะและทัศนคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลไว้ในหลักสูตรเป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่าการจัดการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กนั้นเน้นหนักไปทางใด มีผลต่อตัวเด็ก และต่อสังคมมากน้อยเพียงใด

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 16-17) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งประการหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับใดก็จะต้องขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก และสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน

ความสำคัญของหลักสูตรพอสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงานและพัฒนาการของเด็กตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควร จะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคม อย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร
10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 6) กล่าวว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียนจึงเปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือซึ่งบอกให้กับต้น หรือครูผู้สอนรู้ว่าจะต้องตั้งเข็มนาฬิกาไปทางใด และจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร และระหว่างทางที่ไป จะต้องทำอย่างไรบ้างเป็นต้นว่าต้องใช้สื่ออุปกรณ์ช่วย หรือ ต้องมีการตรวจสอบประเมินผล ต้องปรับปรุงวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนจะบรรลุผลได้

ทั้งผู้เรียน และผู้สอนจะต้องมีสิ่งที่จะช่วยกำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง สอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน นั่นคือหลักสูตร ถ้าหากไม่มีหลักสูตรก็สอนไม่ได้เพราะไม่ รู้ว่าต้องสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดไปเองก็จะเกิดความสับสนโดยที่อาจเข้าไปซ้ำมาไม่ เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นตามที่ตลาดไว้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2553 , หน้า 19-20) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการ จัดการเรียนการสอน หากไม่มีหลักสูตรเหมือนครูผู้สอนขาดทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษาที่ต้องการผลิตคนให้มีคุณภาพตามความ ต้องการของประเทศ ดังนั้น การให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนจำเป็นจะต้องให้มีการกำหนดหลักสูตรขึ้น หลักสูตรมีความสำคัญดังนี้

1. หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของคนในชาตินั้น ๆ ซึ่งเมื่อจบการศึกษาในแต่ละระดับแล้ว หลักสูตรจะเป็นตัวสะท้อนคุณลักษณะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับนั้น
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา ถ้าประเทศหรือการศึกษาระดับใดมี หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพก็ย่อมสะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน
3. หลักสูตรเป็นแนวทางของการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ สามารถ ใช้เป็นเครื่องมือประกอบการกำกับดูแล และติดตามผลการศึกษา
4. หลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นตัวกำหนด คุณลักษณะของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานเดียวกัน แต่กระบวนการออกแบบและจัดกิจกรรม การเรียนรู้นั้น ผู้สอนต้องจัดให้หลากหลายและตอบสนองความมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้
5. หลักสูตรเป็นเครื่องทำนายอนาคตการศึกษาของชาติ และอนาคตของชาดที่ย่อม เกิดจากวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาที่มีการกำหนดกรอบเนื้อหาและแนวทางที่เท่าทันกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ โดยการกำหนด กรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการวางรากฐาน คุณภาพของคนในชาติ ส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา วางรากฐานความคิดให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อให้บุคคล เป็นสมาชิกที่ดีและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างปกติสุข

จากความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษาร่วม รวม นั่นคือหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของ การศึกษาของ ชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ถ้าจะกล่าวว่าหลักสูตรคือ หัวใจทางการศึกษาก็คงไม่ผิด เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการศึกษาก็ย่อมดำเนินไม่ได้ และหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ถ้าหากไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้ เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนซ้ำไปซ้ำ

มา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ผู้เรียนเองก็จะมี ความลำบากใจเพราะไม่ทราบว่าสิ่งที่เรียนไปนั้นสามารถนำไปเปรียบเทียบกับระดับใด

องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

ธารง บัวศรี (2542, หน้า 8 - 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรพอสรุปได้ ดังนี้

1. เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (education good and policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (type and structure) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (subject objectives) หมายถึงผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นแล้ว
5. เนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 18-19) กล่าวว่า การจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตร ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าอาจจะแตกต่างกันบ้างในรายละเอียดแต่ในหลักใหญ่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims)
2. เนื้อหา (content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum)
4. การประเมินหลักสูตร (evaluation)

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, หน้า 18) ได้สรุปไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรใน เอกสารประกอบการสอนว่าประกอบด้วยหลักการจุดหมายโครงสร้างคำอธิบายรายวิชาขอบข่าย เนื้อหาเวลาเรียนกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล จากองค์ประกอบของหลักสูตรข้างต้นสรุปว่าองค์ประกอบของหลักสูตร

1. หลักการ
2. จุดหมาย
3. โครงสร้าง
4. คำอธิบายรายวิชา
5. ขอบข่ายเนื้อหา
6. เวลาเรียน
7. กิจกรรมการเรียนการสอน

8. สื่อการเรียนการสอน

9. การวัดผลและประเมินผล

ทาบ (Taba, 1962, p. 425) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรนั้นควรจะประกอบด้วย จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์รายวิชาเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

เซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, p. 17) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 4 อย่าง คือ

1. ความมุ่งหมายของการศึกษา
2. การจัดเนื้อหาวิชา
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตรการวางแผนและ การปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้น

ทาบ (Hilda Taba, 1962, p.454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลอื่นๆเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายส่วนการปรับปรุงหลักสูตรหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

กู๊ด (Good, 1977, p.166) ได้ให้ความเห็นว่า “การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียนจุดมุ่งหมายของการสอนวัสดุอุปกรณ์วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผลส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไป เซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, p. 6) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจรวมถึงการสร้างเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรข้างต้นสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับ แต่ง เสริม เต็มต่อ หรือการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การแสวงหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะ รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรนั้น เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคมของผู้ใช้ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรมีหลายแนวทาง

ทาบ (Taba, 1962 , p. 12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การเลือกเนื้อหาสาระ
4. การจัดเนื้อหาสาระ
5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. การจัดประสบการณ์เรียนรู้
7. การกำหนดวิธีการประเมินผล

เซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์(Saylor, & Alexander, 1974 , p. 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. จุดหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา
2. การออกแบบหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 152) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
4. การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา
5. การเลือกเนื้อหา
6. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
7. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
8. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
9. การประเมินผลการเรียนรู้
10. การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วิชย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 88) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้น คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินหลักสูตร
6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
7. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 43) ได้รวบรวมรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้กำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต (goals objectives and domains) ได้แก่ พัฒนาการส่วนบุคคล (personal development) มนุษย์สัมพันธ์ (human relation) ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง (continued learning skills) และความชำนาญเฉพาะด้าน (specialization) การออกแบบหลักสูตร (curriculum design) มีการวางแผนหลักสูตรตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกมาแล้วการใช้หลักสูตร Curriculum Implementation มีการวางแผน และจัดทำแผนการสอน (instruction plans) ในรูปแบบต่างๆ ครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการสอนและวัสดุสื่อการเรียนการสอน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้การประเมินผลหลักสูตร (curriculum evaluation) การประเมินผลหลักสูตรจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรได้แล้วยังคงใช้หลักสูตรนี้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรยกเลิก หลักสูตรดังกล่าว

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่ต้องปฏิบัติและพิจารณาที่สำคัญ คือ

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การร่างหลักสูตร
 - 2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 2.3 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 2.4 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
3. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
4. การทดลองใช้หลักสูตร
5. การประเมินหลักสูตร

6. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

ไทเลอร์ (Tyler, 1950, p.110) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก แนวความคิดได้รับการยอมรับจากวงการวิชาการอย่างกว้างขวาง ปี ค.ศ.1950-1960 มีขั้นตอนการประเมินไว้ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย (goal or objectives) ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดโครงการ ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เรียนให้ชัดเจนว่าคาดหวังให้เกิดขึ้นมากน้อยเพียงไร

2. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ในหลักสูตร ขั้นนี้ได้แก่ การเลือกเนื้อหาหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้พฤติกรรมที่ต้องการ ขั้นตอนนี้จะคลุมกิจกรรมและสถานการณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

3. กำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ขั้นนี้เป็นการระบุถึงเครื่องมือต่าง ๆ ที่เลือกมาใช้ในโครงการ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการทดสอบ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือหรือเทคนิคในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ความเที่ยงตรง (validity) ความเชื่อมั่น (reliability) และความเป็นปรนัย (objectivity) เป็นต้น

4. การปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และสรุปรวบรวมเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ในการจัดดำเนินการต่อไปใน การประเมินหลักสูตรในโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่ถึงกับยกเลิก หากพบข้อบกพร่องในส่วนใด ก็ปรับปรุงในส่วนนั้นก็สามารถดำเนินการต่อไปได้

การประเมินของไทเลอร์เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงเลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนแล้วจึงประเมินผลโครงการ โดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการพิจารณาทบทวนคุณภาพ ประสิทธิภาพ ตัดสินคุณค่าและความสำเร็จของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดมาตรฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และนำมาตรฐานมาตัดสินคุณภาพของหลักสูตร (Longstreet, & Shane, 1993, 8; Sowell, 1996, p.257; Payne, 1974, p.11; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, หน้า 217)

สังัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 279) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินหลักสูตรประกอบด้วย การประเมินสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรว่า มีความเหมาะสมดีและถูกต้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรเพียงใด หากมีข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้นสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ได้ดีเพียงใด ส่วนใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้หลักสูตร หากพบข้อบกพร่อง

ในระหว่างการใช้หลักสูตร มักจะได้รับการแก้ไขทันที เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการหลังจากที่มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น ๆ การประเมินในลักษณะนี้มักจะทำการติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานเพียงใด

4. การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินในลักษณะที่มีความสมบูรณ์และซับซ้อนมาก คือ การประเมินที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นของหลักสูตร เช่น ทรัพยากรที่ต้องใช้ ความสัมพันธ์ของระบบหลักสูตรกับการบริหารโรงเรียน ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544, หน้า 91) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามแนวปรัชญาประโยชน์นิยมกับปรัชญาสหัชญาณและพหุนิยม ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การประเมินตามวัตถุประสงค์ เป็นการประเมินที่เน้นว่าการดำเนินงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ปรับปรุงกิจกรรม หรือปรับปรุงกระบวนการประเมินผล นักประเมินที่ยึดการประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) เมทเฟสเซลและมิเชล (Metfessel and Michael) แฮมมอนด์ (Hammond) ไพรวิส (Provus) และเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick)

2. การประเมินเพื่อการจัดการ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการโครงการหรือโปรแกรมต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจเพื่อการจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินรูปแบบนี้เป็นการมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร นักประเมินที่ยึดการประเมินเพื่อการจัดการ ได้แก่ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประกอบด้วย การประเมิน 4 ประเภท คือ การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลลัพธ์ ส่วนโมเดล UCLA ที่เสนอโดยอัลคิน (Aikin) ประกอบด้วยการประเมิน 5 ประเภท คือ การประเมินระบบ การประเมินเพื่อจัดโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม สำหรับเวลช์ (Welch) ได้เน้นการประเมินในฐานะกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ ในการประเมินมุ่งตอบคำถามพื้นฐาน 3 ข้อ คือ ทำไมต้องประเมิน ประเมินอะไร และประเมินอย่างไร โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการรายงานผลการประเมิน

3. การประเมินโดยเน้นทฤษฎี (Theory - Based Evaluation : TBE) โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยแบบพื้นฐาน 6 รูปแบบ คือ การประเมินการจัดกระทำตามปทัสสถาน การประเมินบริบทแวดล้อมตามปทัสสถาน การประเมินผลลัพธ์ตามปทัสสถาน การประเมินผลกระทบ การประเมินกลไกสอดแทรก และการประเมินสรุพนัยทั่วไปและแบบประกอบแต่ง ซึ่งเป็นการรวมรูปแบบการประเมินพื้นฐานเข้า

ด้วยกัน อีกลักษณะหนึ่ง คือ การประเมินโดยทฤษฎีเน้นวิจัย ซึ่งใช้การสังเคราะห์การวิจัยเชิงปริมาณ และการสร้างโมเดลโครงสร้าง

4. การประเมินตนเองเป็นการประเมินที่เชื่อว่าผู้ประเมินสามารถฝึกฝนมีความเป็นกลางที่จะสามารถใช้ปัญญาพิจารณาตรวจสอบ เพื่อค้นหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ การมีจิตสำนึกในการศึกษาต้องการพัฒนาตนเอง มีความมุ่งมั่นเพื่อกำหนดความจริงความถูกต้องและความดีงาม และเห็นว่าประสบการณ์ทุกอย่างเป็นการเรียนรู้

5. การประเมินผลิตภัณฑ์ เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตำรา หลักสูตร และอื่น ๆ ธรรมชาติของ การประเมินผลิตภัณฑ์เป็นการประเมินแบบรวมสรุป (summative evaluation) ประเด็นสำคัญ คือ เกณฑ์ที่ใช้ประเมินตรงที่ผู้บริโภคคาดหวังหรือไม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเกณฑ์การประเมินตามผู้บริโภคคาดหวัง เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวังของผู้บริโภค

6. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การประเมินแบบนี้แบ่งเป็น 4 แบบ คือ ระบบการประเมินเป็นทางการระบบการประเมินไม่เป็นทางการ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ นอกจากนี้ยังมีแนวประเมินตามศิลปวิจารณ์

7. การประเมินแบบสืบสวนสอบสวน เป็นการประเมินเชิงกฎหมาย หรือกึ่งกฎหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบเชิงวิธีการทางกฎหมาย รูปแบบปรับวิธีกึ่งกฎหมาย และรูปแบบการอภิปรายที่มีการสืบพยาน

8. การประเมินเชิงธรรมชาติและ การมีส่วนร่วม เป็นการนำวิธีการวิจัยคุณภาพมาใช้ในบริบทของการประเมิน เป็นรูปแบบการประเมินที่ยืดหยุ่นสูง มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม การประเมินแบบนี้ให้ความสำคัญของความเป็นมนุษย์ตามความคิด เชิงมนุษยวิทยา ตัวอย่างการประเมินแบบนี้ คือ โมเดลการประเมินเชิงการตอบสนองของสเตค

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, หน้า 573) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งออกได้เป็นสี่ขั้นตอน คือ การประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต การประเมินหลักสูตรที่สามารถจัดทำได้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดผู้ถูกประเมิน
2. กำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน
3. ระบุมูลฐานที่ต้องการ
4. กำหนดแหล่งข้อมูลที่มีอยู่พร้อมแล้ว
5. กำหนดหลักการประเมิน
6. กำหนดว่าจะเก็บข้อมูลเมื่อไหร่และเก็บจากใคร

7. กำหนดเทคนิคและเครื่องมือเก็บข้อมูล
8. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน
9. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
10. เก็บข้อมูลที่ต้องการ
11. วิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระบุผลกระทบของหลักสูตร ระบุสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาและระบุความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นเหตุและผลในหลักสูตร

12. รายงาน โดยการตีความข้อมูลที่วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพและส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร บันทึกความต้องการบุคลากรและแหล่งทรัพยากร เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ และเผยแพร่ผลการประเมินแก่ผู้เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมสรุปได้ว่า

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินงานเป็นการประเมินหลักสูตรก่อนโครงการระยะนี้จะเป็นการประเมินหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้เมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จแล้วควรนำมาประเมินหรือตรวจสอบว่าดีหรือไม่เพียงใดมีอะไรต้องแก้ไขหรือมีอะไรขาดตกบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเสียก่อน

2. การประเมินขณะดำเนินการ เป็นการประเมินหลักสูตรในขณะดำเนินการตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องผู้เข้ารับการอบรมหรือวิทยากร

3. การประเมินหลังดำเนินการ เป็นการประเมินภายหลังเสร็จสิ้นโครงการแล้วเป็นการประเมินตามปกติเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

ความหมายของการฝึกอบรม

พรามเล่ (Pramley, Peter, 1991, p.15) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่มีการวางแผนและควบคุมมากกว่าที่จะปล่อยให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ไปตามยถากรรม ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดทักษะและทัศนคติของบุคคลและกลุ่มบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บีส (Beach, 1970, p.193) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรม หมายถึงกระบวนการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้และมีความชำนาญเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง โดยมุ่งให้คนได้รู้เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในทิศทางที่ต้องการ

ชูชัย สมิทธิไกร (2551, หน้า 5) อธิบายไว้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง เป็นกรรมวิธีหรือเทคนิควิทยาการที่สำคัญเป็นการพัฒนาคนให้พัฒนาฝีมืออีกทั้งยังเป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้บุคลากรได้เรียนรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี และกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติอันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สมคิด บางโม (2553 ,หน้า10) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ อันนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าและองค์กรบรรลุเป้าหมาย

ความหมายของการฝึกอบรมสรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติของบุคคล ให้ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันและอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

สุภาพร พิศาลบุตร (2546, หน้า14-15) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคคลแยกได้ 2 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์ขององค์การ (institutional objectives) หมายถึงความมุ่งหมายขององค์การซึ่งเป็นความมุ่งหมายที่มีจุดเน้นในแง่ของส่วนรวมความมุ่งหมายขององค์การนี้ได้แก่

- 1.1 เพื่อสร้างความสนใจในการทำงานของข้าราชการพนักงานเจ้าหน้าที่
- 1.2 เพื่อสอนแนะวิธีการทำงานที่ดีที่สุด
- 1.3 เพื่อพัฒนาการทำงานให้ได้ผลสูงสุด
- 1.4 เพื่อลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน
- 1.5 เพื่อจัดวางมาตรฐานในการทำงาน
- 1.6 เพื่อพัฒนาฝีมือในการทำของบุคคล
- 1.7 เพื่อพัฒนาการบริหารโดยเฉพาะการบริหารด้านบุคคลให้มีความพอใจ

ทุกฝ่าย

- 1.8 เพื่อฝึกฝนคนไว้เพื่อความก้าวหน้าของงานและการขยายองค์การ
- 1.9 เพื่อสนองบริการอันมีประสิทธิภาพแก่สาธารณะหรือผู้มาติดต่อกับ

องค์การ

2. วัตถุประสงค์ส่วนบุคคล (employee objective) หมายถึงความมุ่งหมายของข้าราชการพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การหรือหน่วยงานความมุ่งหมายส่วนบุคคลนี้ได้แก่

- 2.1 เพื่อความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง
- 2.2 เพื่อพัฒนาทำที่บุคลิกภาพในการทำ
- 2.3 เพื่อพัฒนาฝีมือในการทำโดยทดลองปฏิบัติ
- 2.4 เพื่อฝึกฝนการตัดสินใจ
- 2.5 เพื่อเรียนรู้งานและลดความเสี่ยงอันตรายในการทำ

2.6 เพื่อปรับปรุงสภาพการทำ

2.7 เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญในการทำ

2.8 เพื่อเข้าใจนโยบายและความมุ่งหมายขององค์การที่ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

2.9 เพื่อให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2546, หน้า 126) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุงพฤติกรรม อันจะนำมาซึ่งการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจะต้องอาศัยกระบวนการหรือวิธีการที่จะนำมาใช้ในการกระตุ้น จูงใจ และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากร เพื่อที่จะเป็น การพัฒนาสมรรถภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมักจะหมายถึงรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีความรับผิดชอบ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนมีความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุง การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

วรนาถ แสงมณี (2547, หน้า 7-1) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาพนักงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงาน โดยมุ่งพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ การฝึกอบรมจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารใช้พัฒนาบุคลากร โดยสรุปแล้ว ความหมายของการฝึกอบรมคือ การเรียนรู้ประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรในแต่ละบุคคลเพื่อปรับปรุงความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น โดยมีกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งโดยเฉพาะสำหรับองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์การฝึกอบรมคือมุ่งพัฒนาในส่วนรวมแต่การฝึกให้แก่บุคคลเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งโดยทั่วไปแล้วการฝึกอบรมดึงดูดความสนใจน้อยดังนั้นการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์

ประเภทของการฝึกอบรม

จกกลณี ชุติมาเทวินทร์ (2542, หน้า 10-11) แบ่งการฝึกอบรมเป็น 2 แนวทางได้แก่

1. พิจารณาอย่างกว้างๆคือการฝึกอบรมแบบเป็นทางการ (formal training) และการฝึกอบรมแบบไม่เป็นทางการ (informal training)

2. พิจารณาจากการจัดฝึกอบรมตามขั้นตอนที่ต่อเนื่องของหน่วยงานคือ

2.1 การฝึกอบรมก่อนประจำการ (pre-entry training)

2.2 การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (in-service training)

2.3 การฝึกอบรมในโครงการ (project related training)

2.4 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง (self-development training)

จุมพล หนิมพานิช, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 173-175) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน (pre-service training)
2. การฝึกอบรมปฐมนิเทศ (induction/orientation)

2.1 การฝึกอบรมปฐมนิเทศขั้นต้น เป็นการฝึกอบรมปฐมนิเทศเป็นรายบุคคลในระยะเริ่มต้นของการเข้าทำงานใหม่หรือเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ใหม่ และมีจำนวนน้อย

2.2 การฝึกอบรมปฐมนิเทศขั้นที่สอง เป็นการฝึกอบรมปฐมนิเทศที่กระทำเป็นกลุ่ม และมีลักษณะเป็นพิธีการ

3. การฝึกอบรมหลังเข้าทำงานแล้ว (in-service training)

3.1 การฝึกอบรมโดยให้ลงมือปฏิบัติงาน (on-the-job training) เป็นการฝึกอบรม ที่มุ่งสอนให้บุคลากรได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงาน โดยการให้ลงมือทำงานจริง ๆ ในสถานที่ที่ทำงานอยู่จริง

3.2 การฝึกอบรมในห้องทดลองปฏิบัติการ เป็นการฝึกอบรมที่กระทำ ในห้องทดลองปฏิบัติการ ซึ่งจำลองลักษณะให้คล้ายคลึงกับสภาพของสถานที่ทำงาน

- 3.3 การฝึกอบรมนอกสถานที่

4. การฝึกอบรมก่อนได้รับการเลื่อนตำแหน่ง (pre-promotional Training) ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่ต้องการพัฒนา มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือบางคนอาจจะลาไปศึกษาต่อ ซึ่งการศึกษาต่อก็คือการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ

บรรยงค์ โตจินดา (2543, หน้า 200-201) ได้กล่าวถึงประเภทของการฝึกอบรมเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การฝึกอบรมแบ่งตามลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมี 6 ประเภทคือ

1.1 การฝึกอบรมแบบปฐมนิเทศ (orientation) เพื่อรู้จักคนรู้จักงานและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ของที่ทำงานเพื่อความคุ้นเคยและใช้ประโยชน์

- 1.2 ฝึกไปในงาน (On the Job Training: OJT) คือทำไปเรียนรู้งานไปในตัว

1.3 ฝึกอบรมในห้องปฏิบัติงาน (lab or workshop) เพื่อทดสอบคิดค้นและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ

1.4 การฝึกหัดช่างฝีมือ (apprenticeship training) คือแบบ“Start from Bottom” เรียนรู้งานตั้งแต่ขั้นตอนแรก เช่น เป็นช่างต้องเริ่มจากตะไบเหล็กคือมีตะไบ “เป็นครู” ของแบบฝึกหัดแรก

1.5 การกลับมาฝึกงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์ (internship training) จัดให้สำหรับผู้ใกล้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรหรือผู้กลับมาศึกษาวิชาชีพเฉพาะอย่างในส่วนฝึกงานหาความชำนาญเพิ่มเติมเช่นครู วิศวกรนายแพทย์ เป็นต้น

1.6 การศึกษาอบรมพิเศษเป็นการศึกษาอบรมในสถานการณ์พิเศษเช่น ทดสอบระบบงานใหม่ฝึกการใช้เทคโนโลยีระดับสูงการแก้ไขวิกฤตหรือส่งเสริมความเจริญขององค์การทะยานขึ้นสู่ความเจริญ

2. การฝึกอบรมแบ่งตามลักษณะงานมี 4 ประเภทคือ

2.1 การฝึกอบรมก่อนเข้าทำ (pre-service training) เช่นการฝึกอบรมในตำแหน่งงานที่ทำก่อนบรรจุหรือการฝึกช่างฝีมือเบื้องต้นเช่นช่างท่อช่างเชื่อมช่างเดินสายไฟฟ้า เป็นต้น

2.2 เรียนรู้โดยการทำไปด้วย (On the Job Training: OJT) ในกรณีมีผู้ฝึกงานหรือเตรียมบรรจุน้อยรายโดยที่ลักษณะงานนั้นเป็นงานประจำทำตามขั้นตอน “Routine Work”

2.3 ฝึกอบรมเพื่อความรู้ความชำนาญ (in-service training) เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาระดับฝีมือแรงงานหรือให้พนักงานเรียนรู้เทคนิควิธีการทำใหม่ ๆ โดยแต่ละหน่วยงานหมุนเวียนพนักงานกันไปเข้ารับการฝึกอบรมระหว่างเวลาทำงาน

2.4 ส่งบุคลากรออกไปศึกษาดูงานภายนอกที่ทำ (off-the job training) เพื่อให้ได้รู้ได้เป็นสิ่งใหม่ ๆ ความเจริญก้าวหน้าขยายทัศนคติให้กว้างไกลจะได้นำมาปรับปรุงใช้กับงานในหน้าที่

ชูชัย สมิทธิไกร (2548, หน้า 7-10) ได้จำแนกเกณฑ์ประเภทของการฝึกอบรมสรุปได้ดังนี้

1. แหล่งการฝึกอบรม เกณฑ์ประเภทนี้ระบุผู้รับผิดชอบของการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1.1 การฝึกอบรมภายในองค์การ (in-house training) การฝึกอบรมแบบนี้ เป็นสิ่งที่องค์การจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน โดยหน่วยงานฝึกอบรมขององค์การจะเป็นผู้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กำหนดเวลา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกองค์การมาเป็นวิทยากร

1.2 การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก การฝึกอบรมประเภทนี้เป็นการจ้างองค์การฝึกอบรมภายนอกให้เป็นผู้จัดการฝึกอบรมแทนหรืออาจจะส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งขึ้นโดยองค์การภายนอก

2. การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม เกณฑ์ข้อนี้บ่งบอกว่าการฝึกอบรมได้รับการขึ้นในขณะที่ยังรับการฝึกอบรมกำลังปฏิบัติงานอยู่ หรือหยุดพักการปฏิบัติงานไว้ชั่วคราวเพื่อรับการอบรมในห้องเรียน

2.1 การฝึกอบรมในงาน (on-the-job training) การฝึกอบรมให้ผู้รับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติงานจริง ๆ ในสถานที่ทำงานจริง ภายใต้การดูแลเอาใจใส่ของพนักงานซึ่ง

ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโดยการแสดงวิธีการปฏิบัติงานพร้อมทั้งอธิบายประกอบ จากนั้นจึงให้ผู้รับการฝึกอบรมปฏิบัติตามพี่เลี้ยงจะคอยดูแลให้คำแนะนำและช่วยเหลือหากมีปัญหาเกิดขึ้น

2.2 การฝึกอบรมนอกงาน (off-the-job training) ผู้รับการฝึกอบรมประเภทนี้จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะ และจะต้องหยุดพักการปฏิบัติงานในองค์กรการเป็นเวลาชั่วคราว่ากว่าการฝึกอบรมจะเสร็จสิ้น

3. ทักษะที่ต้องการฝึก หมายถึง สิ่งที่ต้องการฝึกอบรมต้องการเพิ่ม พูนหรือสร้างขึ้นในตัวผู้รับการฝึกอบรม

3.1 การฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค (technical skills training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักร การวิเคราะห์สินเชื่อ การซ่อมแซมรถยนต์ เป็นต้น

3.2 การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (managerial skills training) คือ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่ม พูนความรู้และทักษะด้านการจัดการและบริหารงาน โดยผู้รับการฝึกอบรมมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการหรือหัวหน้างานขององค์กร

3.3 การฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ (interpersonal skills training) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรม มีพัฒนาทักษะในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

4. ระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ระดับความรับผิดชอบในงานของผู้เข้ารับการอบรม

4.1 การฝึกอบรมระดับพนักงานปฏิบัติงาน (employee training) คือ การฝึกอบรมที่จัดให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ

4.2 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (supervisory training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับต้นขององค์กร

4.3 การฝึกอบรมระดับผู้จัดการ (managerial training) คือ การฝึกอบรมกลุ่มพนักงานระดับผู้จัดการฝ่ายหรือผู้จัดการระดับกลางขององค์กร

4.4 การฝึกอบรมระดับผู้บริหารชั้นสูง (executive training) คือ การฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูงขององค์กรจากการประเภทของการฝึกอบรมสรุปว่าแบ่งประเภทของการฝึกอบรมเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ (pre-entry training)
2. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (in-service training)
3. การฝึกอบรมในโครงการ (project related training)
4. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง (self-development training)

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

วิจิตร อวทะกุล (2540, หน้า 41-43) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นที่สุดสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานทุกชนิดทั้งนี้เพราะประโยชน์ของการฝึกอบรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดมีดังนี้

1. สมองความต้องการกำลังคน
2. เป็นการลดเวลาการเรียนรู้งานให้สั้นลง
3. ปรับปรุงความสามารถในการทำให้สูงขึ้น
4. ลดความสิ้นเปลือง
5. ลดการขาดลางาน
6. ลดอุบัติเหตุ
7. ลดการลาออกของพนักงาน
8. เพื่อประโยชน์แก่พนักงานรับการอบรมเอง

ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2540, หน้า 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. ลดเวลาการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุการปฏิบัติงานอันเป็นที่ยอมรับกันการมีผู้สอนที่มีคุณสมบัติและการควบคุมสถานการณ์ฝ่ายบริหารสามารถรับการเรียนรู้ในช่วงสั้นๆและได้รับผลผลิตที่สูงจากพนักงานใหม่
2. ปรับปรุงการปฏิบัติงานในปัจจุบันการฝึกอบรมไม่ใช่จัดให้กับพนักงานใหม่เท่านั้นแต่จัดให้กับพนักงานที่มีประสบการณ์เช่นเดียวกันการฝึกอบรมสามารถช่วยให้พนักงานปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น
3. การสร้างเจตคติจุดมุ่งหมายของโปรแกรมการฝึกอบรมของบริษัทและเพื่อให้ได้รับความร่วมมือที่ดีกว่าและความซื่อสัตย์ต่อองค์กรมากขึ้น
4. ช่วยเหลือการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานการฝึกอบรมจะช่วยลดการลาออก การขาดงานอุบัติเหตุและอัตราการร้องทุกข์
5. สมองความต้องการของแรงงานบริษัทแห่งหนึ่งพบว่ามันเป็นไปได้ในการสรรหาช่างเครื่องและช่างทำเครื่องมือที่ทักษะอย่างพอเพียงทางบริษัทจึงได้สรุปว่าควรจัดตั้งโปรแกรมการฝึกอบรมการฝึกงานขึ้นในระยะยาวของตนเองเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนกำลังคน
6. เป็นประโยชน์กับตัวพนักงานเองเมื่อพนักงานได้รับความรู้ทักษะใหม่ๆก็สามารถเพิ่มคุณค่าตลาดและกำลังในการหารายได้การมีทักษะที่มีประโยชน์จะทำให้พนักงานมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นซึ่งมีผลทำให้เขามีความมั่นคงในงานและสามารถเลื่อนตำแหน่งได้สูงขึ้น

จันทราณี สงวนนาม (2544, หน้า 8-9) กล่าวว่า การฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่เริ่มปฏิบัติงานและระหว่างการปฏิบัติงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและบุคลากรในองค์กรดังนี้

1. การฝึกอบรมช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาระหว่างการปฏิบัติงาน
2. การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างความรู้และวิทยาการอันทันสมัยให้กับบุคลากรในหน่วยงานเนื่องจากในปัจจุบันวิทยาการต่างๆเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
3. การฝึกอบรมเป็นการช่วยให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์โดยไม่เกิดความเสียหายต่อปฏิบัติงาน
4. การฝึกอบรมเป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเนื่องจากใช้เวลาดำเนินการในเวลาอันสั้นซึ่งงบประมาณน้อยได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์
5. การฝึกอบรมก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างบุคลากรในหน่วยงานที่ทำงานด้วยกันเพราะบุคลากรมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
6. การฝึกอบรมช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานที่ความพร้อมและมั่นใจในการปฏิบัติงาน
7. การฝึกอบรมช่วยให้บุคลากรได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองมีโอกาสปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
8. การฝึกอบรมเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสได้ศึกษาตลอดชีวิตได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา

ชูชัย สมบัติไกร (2542, หน้า 14) กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความรู้ทักษะความสามารถและเจตคติของพนักงานการฝึกอบรมจะช่วยปรับปรุงให้พนักงานมีคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการทำงานดีขึ้นกว่าเดิมอันจะส่งผลผลิตสูงขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
2. ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้างแรงงานโดยการลดปริมาณเวลาที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ยังได้สินค้าหรือบริการที่มีปริมาณและคุณภาพคงเดิมนอกจากนั้นยังลดเวลาที่ใช้ในการพัฒนาพนักงานที่ขาดประสบการณ์เพื่อให้มีผลการปฏิบัติงานอย่างไม่ได้มาตรฐาน
3. ช่วยลดต้นทุนการผลิตโดยการลดปริมาณสินค้าที่ผลิตอย่างไม่ได้มาตรฐาน
4. ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านการบริหารบุคคลโดยการลดอัตราการลาออกจากการขาดงานการมาทำงานสายอุบัติเหตุการร้องทุกข์และสิ่งอื่นๆที่บั่นทอนประสิทธิภาพในการทำงาน
5. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการให้บริการแก่ลูกค้าโดยการช่วยปรับปรุงระบบการให้บริการหรือส่งสินค้าแก่ลูกค้า

6. ช่วยพัฒนาพนักงานเพื่อใช้เป็นกำลังทดแทนในอนาคตการฝึกอบรมรวมบุคลากรจะช่วยให้องค์กรมีกำลังทดแทนได้ทันเวลาที่หากมีพนักงานบางส่วนเกษียณหรือลาออกจากงาน

7. ช่วยเตรียมพนักงานก่อนการก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น การฝึกอบรมจะช่วยให้พนักงานที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งใหม่มีความพร้อมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับตำแหน่งหน้าที่ใหม่ได้อย่างเหมาะสม

8. ช่วยขจัดความล้าหลังทางด้านทักษะเทคโนโลยีวิธีการทำงานและการผลิต การฝึกอบรมจะช่วยให้พนักงานในองค์กรมีความรู้ทักษะและความสามารถที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกและช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้

9. ช่วยให้การประกาศใช้นโยบายหรือข้อบังคับขององค์กรซึ่งได้รับการแก้ไขหรือร่างขึ้นมาใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น

10. ช่วยปรับปรุงและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานในองค์กรรวมทั้งช่วยเพิ่มพูนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานด้วย

จากประโยชน์ของการฝึกอบรมที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการฝึกอบรมมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรการฝึกอบรมช่วยให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามมุ่งหมายขององค์กรและบุคลากรมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานสามารถเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานระดับที่สูงขึ้น

เทคนิคการฝึกอบรม

นนทวัฒน์ สุขผล (2543, หน้า 7) กล่าวถึงเทคนิคการฝึกอบรมว่าเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดประสบการณ์ทั้งในด้านความรู้ทักษะและทัศนคติที่ดีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งผู้เข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการอบรมและการจัดการฝึกอบรมจำเป็นต้องเลือกเทคนิคหรือกลวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหา สารประเภทและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมซึ่งอาจใช้เทคนิคหลายๆเทคนิคประกอบกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการฝึกอบรมเทคนิคการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. เทคนิคการฝึกอบรมโดยใช้วิทยากรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ได้แก่เทคนิคต่างๆดังนี้

- 1.1 การบรรยาย
- 1.2 การอภิปรายเป็นคณะ
- 1.3 การประชุมปฐกฐาหรือการประชุมทางวิชาการ
- 1.4 การสาธิต
- 1.5 การสอนงาน

2. เทคนิคการฝึกอบรมโดยใช้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางได้แก่เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 การระดมสมอง
- 2.2 การประชุมกลุ่มย่อย
- 2.3 กรณีศึกษา
- 2.4 การประชุมใหญ่
- 2.5 เกมการบริหาร
- 2.6 การแสดงบทบาทสมมติ
- 2.7 การสัมมนา
- 2.8 ทักษะศึกษา
- 2.9 การประชุมปฏิบัติการ
- 2.10 การฝึกประสาทสัมผัส
- 2.11 การใช้กิจกรรมนันทนาการ
- 2.12 การฝึกอบรมในงาน
- 2.13 การฝึกหัดงาน
- 2.14 การโยกย้ายสับเปลี่ยนงาน
- 2.15 สถานการณ์จำลอง

ธีระชัย บำรุงศิลป์ (2547) เทคนิคการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการจัดฝึกอบรมเป็นอย่างมากเพราะการอบรม เพื่อเพิ่มพูนสรรพภาพและประสิทธิภาพของบุคคล ในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอันจะทำให้สามารถนำสิ่งที่ฝึกอบรมให้ไปปรับใช้ได้กับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งการสร้างภาวะ การเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการประยุกต์ และเลือกใช้เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม รวมถึงสื่อการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาสาระในการหลักสูตร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความรู้และความสามารถของผู้เป็นวิทยากรในการเลือกเทคนิคที่จะถ่ายทอด สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งโสตทัศนูปกรณ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ในแต่ละโครงการฝึกอบรม ตลอดจนค่าใช้จ่าย ฯลฯ เป็นต้น

จากเทคนิคการฝึกอบรมกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคการฝึกอบรมออกเป็น 4 คือ

1. เทคนิคการฝึกอบรม ประเภทที่เน้นวิทยากรเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
2. เทคนิคการฝึกอบรม ประเภทที่เน้นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
3. เทคนิคการฝึกอบรม ประเภทที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

4. เทคนิคการฝึกอบรมประเภทที่เน้นการใช้โสตทัศนูปกรณ์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

กระบวนการฝึกอบรม

อ้อม ประยอม (2543, หน้า 8) ซึ่งกล่าวว่าขั้นตอนในการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมและโครงการฝึกอบรม
3. การดำเนินการฝึกอบรม
4. การประเมินผลการฝึกอบรม
5. การติดตามผลการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2545, หน้า 19) กล่าวว่าขั้นตอนในการฝึกอบรมที่มีความกระชับและสามารถนำไปใช้ได้ง่ายมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม
3. การออกแบบโครงการฝึกอบรม
4. การดำเนินการฝึกอบรม
5. การประเมินผลการฝึกอบรม

นนทวัฒน์ สุขผล (2543, หน้า 159) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์ความต้องการ
 - 1.1 รวบรวมทักษะที่เป็นงานเฉพาะที่จำเป็นต้องปรับปรุงในการปฏิบัติงานและผลผลิต
 - 1.2 วิเคราะห์เข้ารับการอบรมว่าเหมาะสมกับแผนการฝึกอบรมหรือไม่ทั้งด้านการศึกษาประสบการณ์ทักษะเจตคติและแรงจูงใจ
 - 1.3 ใช้งานวิจัยพัฒนาความรู้เฉพาะด้านและวางแนวทางในการปฏิบัติ

2. ขั้นตอนออกแบบเนื้อหา

2.1 รวบรวมวัตถุประสงค์วิเคราะห์วิธีสอนสื่อคำอธิบายลักษณะและจัดเรียงลำดับเนื้อหาการยกตัวอย่างการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมจัดเป็นหลักสูตรเพื่อช่วยการสอนและจัดแผนสำหรับพัฒนาความรู้

2.2 จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆให้พร้อมสำหรับการฝึกอบรมเช่นคู่มือการฝึกอบรมเอกสารประกอบการฝึกอบรมเป็นต้น

3. ขั้นทำให้เกิดความเที่ยงฝึกซ้อมการนำเสนอและทดสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอจริงต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าแผนงานมีความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

4. ขั้นปฏิบัติดำเนินการอบรมและปฏิบัติมุ่งเสนอความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบมีคุณภาพมีประสิทธิภาพโดยยึดความสำคัญของแผนงานทั้งหมดและแก้ไขข้อบกพร่องให้เรียบร้อย

5. ขั้นประเมินผลและติดตามทำการประเมินแผนงานดังนี้

5.1 ปฏิบัติการของผู้เข้ารับการอบรมโดยการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5.2 การเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดก่อนและหลังการฝึกอบรม

5.3 พฤติกรรมโดยสังเกตการณ์ปฏิบัติงานทักษะและการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

5.4 ผลลัพธ์โดยพิจารณาผลการปฏิบัติงานความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมซึ่งเป็นการประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานจากกระบวนการฝึกอบรมที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการฝึกอบรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

5.4.1 ขั้นวางแผนการฝึกอบรมโดยการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการวิเคราะห์ความจำเป็นของการฝึกอบรมในหน่วยงานกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายกำหนดวิธีการหรือกิจกรรมในการฝึกอบรมกำหนดระยะเวลาและกำหนดแนวทางประเมินในการฝึกอบรม

5.4.2 ขั้นดำเนินการฝึกอบรมโดยการจัดเตรียมด้านสถานที่เอกสารประกอบการฝึกอบรมวิทยากรวัสดุอุปกรณ์และดำเนินการฝึกอบรมตามระยะเวลาที่กำหนดพร้อมบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมผลการปฏิบัติงานในขณะที่ฝึกอบรมเป็นต้น

5.4.3 ขั้นการประเมินผลโดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลจากการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรมและสะท้อนผลการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไปพร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

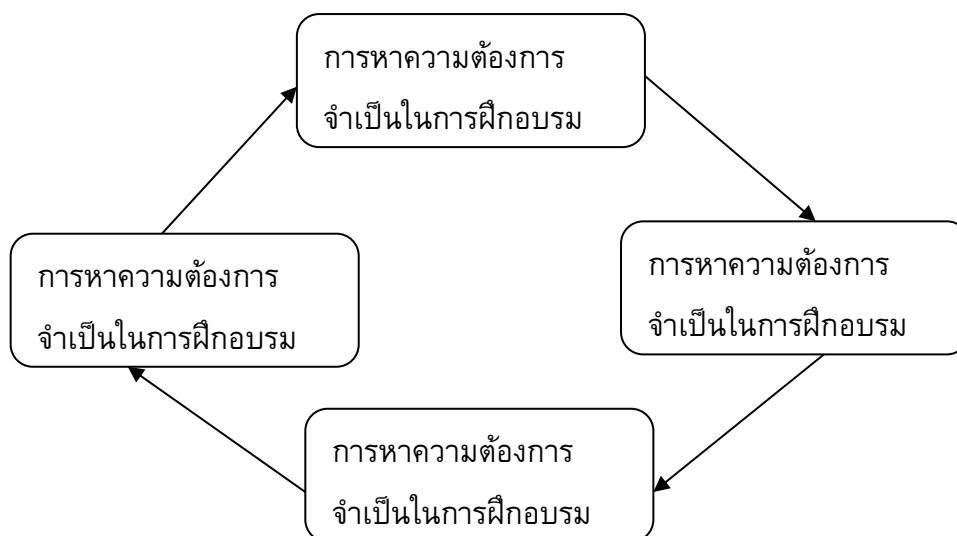
สมชาย กิจยรรยง (2546, หน้า 15) ได้กล่าวว่ากระบวนการฝึกอบรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การสร้างโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม
3. การดำเนินการจัดฝึกอบรม
4. การประเมินผลการฝึกอบรม

สถาบันราชภัฏเทพสตรี (2546, หน้า 35-50) กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การสร้างโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม

3. การดำเนินการจัดฝึกอบรม
 4. การประเมินผลการฝึกอบรม
- เขียนเป็นภาพ ดังนี้

ภาพ 3 กระบวนการฝึกอบรม

ที่มา: สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2546, หน้า 35

สรุปได้ว่าการจัดการฝึกอบรมมีขั้นตอนหรือองค์ประกอบที่สำคัญจำแนกออกได้ 4 ด้านดังนี้

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การสร้างโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม
3. การดำเนินการจัดฝึกอบรม
4. การประเมินผลการฝึกอบรม

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

กระบวนการในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนั้นไม่แตกต่างไปจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั่วไป ซึ่งมีนักการศึกษาได้กำหนดขั้นตอนของการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมไว้ดังนี้

จกกลนี้ ชูติมาเทวินทร์ (2544, หน้า 30) กล่าวว่าสิ่งที่ต้องระบุหรือกำหนดในหลักสูตรฝึกอบรมมีขั้นตอนคือ

1. กำหนดเป้าหมายว่ามีการอะไรบางอย่างที่จะต้องอบรม
2. กำหนดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นในการอบรม
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นในการอบรม

4. ระบุกลยุทธ์เทคนิคการอบรมที่เหมาะสม
5. ระบุกิจกรรมการเรียนรู้
6. จัดสรรเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม
7. ระบุวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในแต่ละกิจกรรม

สุภาพร พิศาลบุตร, และยงยุทธ เกษสาคร (2549, หน้า 79-80) ได้กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการฝึกอบรมที่มุ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการเชื่อมโยงโครงการและพัฒนาเข้ากับระบบบริหารงานบุคคลซึ่งมี 14 ขั้นตอนได้แก่

1. กำหนดองค์การการฝึกอบรม
2. วิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม
3. กำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม
4. การสร้างพัฒนาหลักสูตรกับการจัดทำโครงการฝึกอบรม
5. การวางแผนและโครงการฝึกอบรม
6. กำหนดงบประมาณการฝึกอบรม
7. วิเคราะห์โครงการฝึกอบรม
8. กำหนดผู้เข้ารับการฝึกอบรม
9. กำหนดวิทยากร
10. กำหนดเทคนิควิธีการฝึกอบรม
11. กำหนดอุปกรณ์การฝึกอบรม
12. กำหนดสถานที่จัดฝึกอบรม
13. บริหารและดำเนินการฝึกอบรม
14. ประเมินผล กำกับ และติดตามผลโครงการฝึกอบรม

กริช อัมโภชน (2549, หน้า 12) กล่าวว่า การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ถึง 10 ขั้นตอน

1. การทบทวนความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. ระบุภารกิจที่เป็นปัญหาหรือต้องการพัฒนา
3. การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม
4. การจัดระดับความสำคัญของภารกิจที่เป็นปัญหา
5. การกำหนดหัวข้อวิชา
6. การกำหนดวัตถุประสงค์ของหัวข้อวิชา
7. การกำหนดแนวการอบรม
8. การกำหนดเทคนิคการฝึกอบรม
9. การกำหนดระยะเวลาของหัวข้อวิชาและหลักสูตร
10. การเรียงลำดับหัวข้อวิชา

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2549, หน้า 124) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการออกแบบหรือพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทั่วไปดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
2. ออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานวัตถุประสงค์
3. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของหลักสูตร
4. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม
5. กำหนดระบบการวัดและติดตามการฝึกอบรม
6. นำเสนอขออนุมัติหลักสูตร

การประเมินผลการฝึกอบรม

พัฒนา สุขประเสริฐ (2541, หน้า 54) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลฝึกอบรม คือ การดำเนินงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าโครงการฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้นต้องการที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 3 ลักษณะคือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยนนั้นอาจเป็นเพียงลักษณะเดียวสองลักษณะหรือทั้งสามลักษณะประกอบกันก็ได้

อรุณ รัชธรรม (2547, หน้า 242) ได้ให้ความเห็นว่าจุดมุ่งหมายใน การประเมินผล การฝึกอบรม มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้ คือ

1. เพื่อแสดงการพิจารณาคุณค่าและความคุ้มค่าของโครงการ
2. เพื่อคาดคะเนคุณประโยชน์ของโครงการ
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการในการช่วยให้ผู้บริหารโครงการมีการตัดสินใจที่ถูกต้อง
4. เพื่อบริการข้อมูลให้แก่ฝ่ายบริหารองค์การในการพิจารณาแผนนโยบาย วัตถุประสงค์ขององค์การ
5. เพื่อเป็นการตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินการโครงการฝึกอบรมและพัฒนา
6. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดีและข้อจำกัดของโครงการ หลักสูตร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิทยากร และตัวเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เพื่อเป็นการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ
7. เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินการโครงการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพียงใด

ประเภทของการประเมินผลการฝึกอบรม แบ่งประเภทของการประเมินผลการฝึกอบรมไว้ 4 ประเภท ดังนี้คือ

1. การประเมินผลก่อนการอบรม

เป็นลักษณะของการประเมินความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้เข้ารับการอบรมก่อนดำเนินการฝึกอบรมและนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับภายหลังจากการฝึกอบรมแล้วว่ามากน้อยเพียงใด

2. การประเมินภายหลังการอบรม

เป็นลักษณะของการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม เพื่อประเมินผลว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เหมาะสมหรือไม่เพียงใด รวมทั้งการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

3. การประเมินความเข้าใจแต่ละหัวข้อวิชา

เมื่อการบรรยายหรือนำอภิปรายแต่ละหัวข้อวิชาสิ้นสุด อาจจะให้มีการประเมินผลเพื่อทราบว่าการถ่ายทอดวิชานั้นได้รับผลสำเร็จเพียงใด

4. การประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

เป็นลักษณะของการสอบถามความเห็นของผู้เข้ารับการอบรมว่าการบริหารโครงการและการให้บริการแก่ผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในขั้นน่าพอใจมากน้อยเพียงใด มีข้อบกพร่องในด้านใดบ้าง

ไพโรจน์ สติรยากร (2547, หน้า 51-52) ได้แบ่งลักษณะของการประเมินผลการฝึกอบรมออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินผลปัจจัย เป็นการประเมินผลดูปัจจัยโครงการ เช่น โครงการนี้ใช้คน เงินวัสดุตลอดจนในการปฏิบัติมากน้อยเพียงใดเพื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่นๆ

2. การประเมินผลการศึกษาปฏิบัติ เป็นการศึกษาดูผลสำเร็จของโครงการหรือดูผลได้ของปัจจัยที่ใช้ไป เช่น จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในโครงการทางการศึกษา

3. ความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิบัติ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของโครงการ คือ ดูว่าผลสำเร็จที่ได้จากโครงการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เช่น โครงการทางการศึกษาผู้สำเร็จทางการศึกษาได้ออกไปทำประโยชน์ให้กับสังคมที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

4. การประเมินผลประสิทธิภาพเป็นการประเมิน ดูอัตราส่วนระหว่างผลสำเร็จปัจจัยนำเข้าเพื่อดูประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามโครงการ ซึ่งออกมาในรูปอัตราส่วนของประโยชน์ที่จะได้รับเป็นต้น

5. การประเมินผลกระบวนการ เป็นการวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานของโครงการ และคุณสมบัติของโครงการ และจะต้องศึกษาความเหมาะสมในสถานที่เวลา เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประเมินผลการฝึกอบรม สรุปได้ 4 ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการอบรม
2. การประเมินภายหลังการอบรม

3. การประเมินความเข้าใจแต่ละหัวข้อวิชา

4. การประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

ความรู้เกี่ยวกับการออม

แนวคิดที่เกี่ยวกับการออมของนักวิชาการจะมีความแตกต่างกันออกไป ทำให้มีคำจำกัด ความของการออมมีหลากหลายประเด็นดังนี้

ความหมายของการออม

พจนานุกรมทางเศรษฐศาสตร์ ให้ความหมายเงินออม (saving) คือส่วนหนึ่ง ของ รายได้ที่ไม่ได้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต การใช้เงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การถือเงินสด นำเงินไปฝากธนาคาร หรือนำ เงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้นจำนวนเงินออมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ จำนวน รายได้สุทธิ ถ้าบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น การออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วย การคาดการณ์เกี่ยวกับ รายได้ในอนาคต ถ้าผู้มียาได้คาดว่าในอนาคตจะมีรายได้มากกว่าก็อาจจะเก็บออมในปัจจุบัน น้อยลง อัตราดอกเบี้ย ถ้าดอกเบี้ยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง จะจูงใจให้คนเก็บออมมากขึ้น เงิน ออม ตาม ศัพท์ทางธุรกิจการเงินและการธนาคาร หมายถึง เงินที่ออมไว้โดยการฝากไว้กับ สถาบันการเงิน วิทยาลัยธนฯ ไทยอุดรฯ และวไลยภรณ์ อรรถะนันท์ (2530, หน้า 15) ได้ให้ ความหมายของการออมว่า เป็นรายได้ส่วนที่สามารถใช้จ่ายได้จริง แต่ไม่ได้ใช้จ่ายออกไปเพื่อ การบริโภคโดยปัจจุบัน ส่วน รายได้ส่วนนี้ก็ได้มีการเก็บออมไว้ในลักษณะของการเก็บออมไว้ เป็นทรัพย์สินทางการเงิน โดย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ 1) ออมไว้ที่สถาบันการออม เช่น เงิน ฝากประเภทต่าง ๆ 2) ออมไว้ใน รูปแบบเครื่องมือทางการเงิน เช่น เงินสด หุ้นกู้ พันธบัตร ตั๋วเงิน ฯลฯ เก็บออมไว้ในรูป ทรัพย์สินแท้จริงหรือทรัพย์สินถาวร เช่น ที่ดิน ที่พัก อาศัย เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อัญมณี ฯลฯ

เฟรนด์ (Friend, 1962,p.189 อ้างถึงใน วรรณรา ชื่นวัฒนา, และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 8) กล่าวว่า การออมตามความหมายดั้งเดิมนั้น คือรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายในการบริโภค อย่างไรก็ตาม ความหมายนี้ยังไม่สมบูรณ์ ถ้ายังไม่มีการให้คำ จำกัดความของรายได้และ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคลงไปให้แน่ชัดในอีกความหมาย คือการออม สามารถให้คำนิยามได้ว่า รายได้ส่วนเกิน ซึ่งเป็นความหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทฤษฎีของนักธุรกิจ และใน ความหมายที่ สาม การออมจะสามารถให้คำนิยามได้ว่า เป็นการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินทั้งหมด หักด้วยการเพิ่มขึ้นของหนี้สินทั้งหมดหลังจากที่ได้มีการปรับค่าของบางรายการและปรับค่าของ การลงทุน และคำ จำกัดความ หรือคำนิยามที่ได้กล่าวมานี้ จะมีค่าเท่ากัน ถ้าได้มีการให้คำ จำกัดความ ความหมายของคำบางคำ เช่น รายได้รายจ่ายในการบริโภค เป็นต้น ให้เหมาะสม

มาซุมดาร์ (Mazumdar, 2000, p.216 อ้างถึงใน วรรณรา ชื่นวัฒนา, และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 6) เห็น ว่าคำจำกัดความที่ใช้กันมากที่สุด และเป็นที่ยอมรับกับบุคคลทั่วไปคือส่วน

ของรายได้ที่เกินไป จากค่าใช้จ่าย และการออมนั้นสามารถหาได้จากบัญชีกำไรขาดทุน หรือจากบัญชีสมดุล ซึ่งการออมจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสุทธิของทรัพย์สิน กล่าวคือเป็นส่วนเกินสุทธิของทรัพย์สินที่ มากกว่าหนี้สินซึ่งการออมตามความหมายข้างต้นนั้น สามารถใช้ได้ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็น ระดับชาติ ครอบครัว ธุรกิจ หรือส่วนรัฐบาล

สมุทธี อัมพรทิวาทิพย์ (2550, หน้า 25) กล่าวว่า การออม หมายถึง รายได้ส่วนที่ เหลือจากการบริโภคมาเก็บออมไว้ ดังนั้นจึงสามารถเขียนความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$S = f(Y)$$

$$S = Y - C$$

โดยที่ S คือ ปริมาณการออม Y คือ รายได้ และ C คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่า APS หรือ Average Propensity to Save คือ ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม โดยที่ $APS = S/Y$ บอกให้ทราบว่า การออมเป็นสัดส่วนเท่าใดของระดับรายได้แต่เนื่องจาก $C = a + bY$ ดังนั้นเมื่อแทนค่า C จะได้ว่า

ค่า $(1 - b)$ คือค่า MPS เรียกว่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (MPS : Marginal Propensity to Save) หมายความว่า การออมเปลี่ยนแปลงไปเท่าใดเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 บาท

ความสำคัญของการออม

เอกรินทร์ สี่มหาศาล (2546, หน้า 12) ได้กล่าวถึงการออมทรัพย์ หรือเงินออม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป้าหมายของบุคคลซึ่งกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุ จุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องเปิดกิจการร้านขายขนมปังเล็กๆ เป็นของตนเอง ในอนาคตให้ได้ เงินออม จะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดให้เป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมา นอกจากนี้เงินออมยังสามารถใช้แก้ปัญหาเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่ต้อง พึ่งพาบุคคลอื่น การออมทรัพย์จึงควรกระทำ อย่างสม่ำเสมอ

สิ่งที่จูงใจในการออม คือ เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้ อย่างชัดเจนแน่นอนยอมก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเก็บออมมากขึ้น เป้าหมาย ของแต่ละบุคคลอาจจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ ความหวัง และความทะเยอทะยานที่มีส่วนจูงใจในการออม เช่น ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมี การศึกษาที่สูงขึ้น มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง มีความสุขสบายในวัยชรา หรือมีความหวังที่จะให้ ลูกหลานมีหลักฐานที่มั่นคง มีความก้าวหน้าในการทำงาน เป้าหมายในการออมที่แตกต่างกัน จะเป็นสิ่งที่กำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกันไป

วศินี แก้วขาว (2547, หน้า 67-68) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์ที่สำคัญการออม คือ

1. ออมเพื่อไว้ใช้ในยามชราหรือในวัยที่ไม่มีรายได้แล้วซึ่งมักจะเป็น เงินก้อนใหญ่ ที่ได้จากการเก็บสะสมตลอดชีวิต เงินจำนวนนี้เราพอที่จะคาดคะเนได้ว่าจำนวนเท่าใด

2. ออมไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ถือเป็นการออมไว้ใช้ในยามฉุกเฉินและจำเป็น เป็นรายจ่ายที่เราไม่สามารถคาดจำนวนเงินล่วงหน้าได้ว่าเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นรายจ่ายที่เราไม่คาดคิดและถ้าเป็นไปได้ไม่ยากให้เกิดขึ้นแก่ชีวิตเราและรวมถึงคนในครอบครัวด้วยเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้

3. ออมเพื่อไว้ใช้ในการลงทุนไม่ว่าจะเป็นการลงทุนทางตรงหรือการลงทุนทางอ้อม การลงทุนทางตรง เช่น การนำเงินออมไปซื้อสังหาริมทรัพย์ต่างๆ

4. ออมเพื่อไว้ใช้ในการศึกษาจากความหมายที่นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวไว้พอสรุปได้ว่า ความสำคัญของการออม คือ การมีเป้าหมายหรือจุดประสงค์เป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความสำเร็จในการออม โดยขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นหลักสำคัญ

ประโยชน์ของการออม

นพพร เรืองสกุล (2546, หน้า 18-19) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของการออมไว้ดังนี้การออมมีประโยชน์คือ

1. ช่วยสร้างหลักประกันให้กับชีวิต
2. ช่วยสร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้กับครอบครัว
3. เพื่อให้มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา ไม่เป็นภาระด้านการเงินต่อ ลูกหลานและสังคม
4. เหลือเป็นมรดกให้ลูกหลานและสังคม

รวมทั้งเราสามารถหารเงินได้จากสมการง่าย คือ เงินออม = รายได้ - รายจ่าย จากสมการเงินออมนี้จะเห็นว่ามีนัยสำคัญต่างๆ ที่แฝงอยู่มากมาย แต่หลักการง่าย ๆ เบื้องต้นเพียง 2 หลักในการที่ทำให้จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้นคือ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย

1. การเพิ่มรายได้ การเพิ่มรายได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงใดหรือมีช่องทางที่จะเพิ่มรายได้ได้อย่างไร โดยต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงว่าโลกใบนี้นั้นไม่มีสิ่งใดได้มาฟรีๆ จะต้องมิต้นทุนของการที่จะได้สิ่งนั้นมา ด้วยเช่นทั้งการลงทุนและการลงแรง

หากต้องการที่จะเพิ่มรายได้ ก็ต้องมีการลงทั้งแรงงานและแรงเงิน เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในส่วนของการซื้อสินค้าที่จะนำ มาขาย หากว่าถนัดในการค้าขาย หรือหากถนัดในด้านฝีมือต่างๆ ก็ต้องมีการลงทุนในส่วนของวัสดุหรืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการผลิต สิ่งนั้นนอกจากนั้นแล้วยังต้องมีการลงทุนในเรื่องของแรงงาน คือ ต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นการค้าขาย หรือจะเป็นประดิษฐ์งานฝีมือ

ส่วนคนที่ไม่มีความสามารถพิเศษ หรือ ไม่มีความถนัดทางด้านใดก็สามารถที่จะไปศึกษาทักษะพิเศษต่างๆ เช่น การเรียนตัดเสื้อ การเรียนประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งยังสามารถที่จะหาแนวคิดเพิ่มเติมในการหารายได้จากรายการวิทยุ โทรทัศน์ และ สิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกหลายแหล่ง

แต่การลงทุนทั้งแรงงานและแรงเงินนั้นยังไม่สำคัญเท่ากับการลงทุนทางด้านการศึกษาด้วยการเรียนหนังสือให้สูงขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ได้อย่างหนึ่งเหมือนกัน เพราะว่าการศึกษาช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของแต่ละคน คนที่จบการศึกษาสูงจะได้เงินเดือนเบื้องต้นสูง

เมื่อเริ่มต้นที่จุดต่างกันเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีก็ต่างกัน รวมทั้งโอกาสในการก้าวหน้า ในการทำงานก็ผิดแผกกันไปอีกด้วย การศึกษาจึงนับเป็นการลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ในอนาคตที่สำคัญอย่างยิ่งด้วย

2. การลดรายจ่าย คือการฉลาดที่จะใช้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ รอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงการฉลาดในการใช้จ่ายหรือการฉลาดซื้อด้วยวิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 ฉลาดซื้อ คือ การฉลาดที่จะซื้อสิ่งต่าง ๆ ที่มีต้นทุนต่อหน่วยถูก นั่นคือสินค้าที่ซื้อควรมีราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพและประสิทธิภาพของสินค้า และไม่ใช้การ ซื้อสินค้าที่มีราคาและประสิทธิภาพสูงมากเกินไปจนความจำเป็นที่เราจะใช้งาน แต่ควรเป็นการซื้อ สินค้าตามความจำเป็นที่จะต้องใช้งานในอนาคตด้วย

2.2 ฉลาดใช้ คือ รักษาข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีให้สามารถใช้งานได้นาน โดยมีการบำรุงรักษาที่ดีและใช้งานอย่างถูกต้องตามสภาพที่เป็นอยู่ รู้จักใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างประหยัด เช่น ประหยัดไฟ ประหยัดน้ำ ประหยัดน้ำมัน การประหยัดด้วยการใช้อย่างฉลาดจะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่ควรเสียลงไปได้มาก

2.3 ฉลาดการใช้ชีวิต คือ ควรนึกไว้ว่าชีวิตคนเราไม่ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุสิ่งของหรือของนอกกายเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม ในทางที่ถูกที่ควรรักษาความพอดี และมีความสุขทางใจอีกส่วนหนึ่งด้วย

การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย

สัมฤทธิ์ อัมพรทิวาทิพย์ (2550, หน้า 26-27) การออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ทั้งที่สามารถ จับบ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมากด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้วเมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าว ถือเป็นรายได้ครัวเรือนสามารถนำไปจับบ่ายใช้สอยได้จริงครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภคส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสมเรียกการออมเงินส่วนที่เหลือนี้ว่าการออมทรัพย์ หากพิจารณาดูจะพบว่า การออมเปรียบเป็นส่วนรื้อของวงจรการหมุนเวียนของ กระแสรายได้ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแส รายจ่ายในช่วงเวลานั้นสามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับบ่าย ใช้สอยได้จริงค่าใช้จ่ายและปริมาณการออมได้ดังนี้

$$Y = S + C$$

โดยกำหนด Y คือรายได้ที่สามารถจับบ่ายใช้สอยได้จริง

C คือค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

S คือปริมาณการออม

สรุปได้ว่า การออมหมายถึง การเก็บสะสมเงินที่ละเล็กทีละน้อยที่เหลือจากรายจ่ายให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป เพื่อใช้ในอนาคตซึ่งการออมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินฝากกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน

พฤติกรรมการณ์การออม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553, หน้า 45-46) กล่าวว่า การออมในประเทศมีหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งกองบัญชีรายได้ประชาชาติ สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จำแนกพฤติกรรมการณ์การออมไว้ ดังนี้

1. การออมในรูปทรัพย์สินถาวร (real assets) เป็นการออมโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคไปใช้จ่าย โดยการซื้อทรัพย์สินถาวร (real asset) โดยเป้าหมายในการออมในรูปทรัพย์สินถาวรอาจจะแตกต่างกันไปบ้างก็ถือไว้เพราะความจำเป็นบ้างก็ถือไว้เป็นหลักประกันในอนาคต หรือถือไว้ป้องกันการลดค่าเงิน ฯลฯ สำหรับชนิดของทรัพย์สินถาวรที่ภาคครัวเรือนนิยมถือไว้ได้แก่ ที่ดิน ในระบบเศรษฐกิจการเกษตรนั้น ที่ดิน จะเป็นแหล่งที่มาพื้นฐานของสินทรัพย์และประชาชนทั้งหลายใช้ทรัพยากรส่วนเกิน (surplus resources) เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินเพิ่มขึ้น ที่ดินเป็นทรัพย์สินค่อนข้างปลอดภัย ที่ดินจะไม่เสื่อมราคาลง โดยจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในอนาคต ทรัพย์สินประเภทที่ใช้ในการผลิตและการซ่อมแซมอุปกรณ์ ถือได้ว่าเป็นการออมอย่างหนึ่งเพราะรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภค เมื่อนำไปใช้จ่ายในการผลิตก็เท่ากับเป็นการสะสมการออมในรูปแบบหนึ่งเช่นกัน อาคารและสิ่งก่อสร้างเพื่อยู่อาศัยถือเป็นการออมรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อมีรายได้ที่มากกว่ารายจ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคก็จะนำรายได้ส่วนที่เหลือไปซื้ออาคารที่อยู่อาศัย การเพิ่มขึ้นของสินค้านี้คงเหลือ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้เพราะจำนวนของสินค้านี้คงเหลือก็คือส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายนั่นเอง

การออมในรูปโลหะมีค่าและอัญมณี ประชาชนเหล่านี้จะซื้อแหวนสร้อยคอ และเครื่องประดับอื่นๆ ซึ่งสามารถขายเป็นเงินสดได้เมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น

1. การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน (financial assets) เป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่งโดยจะมีเหตุผลของการออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินแตกต่างกันไป เช่น ให้ผลตอบแทนสภาพคล่องสูง เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดง่าย ความเสี่ยงน้อย ฯลฯ ซึ่งการออมในลักษณะนี้มีหลายวิธี คือการออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินในสถาบัน การเงิน หมายถึง การออม โดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งคุ้มครองรูปแบบของ การออมประเภทนี้ ได้แก่ เงินสดในมือ คือเงินที่เก็บไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเงินที่ฝากกับ สถาบันการเงินต่างๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรสหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฯลฯ การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋ว

การค้า พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ ฯลฯ การให้กู้ ยืม ซึ่งมีสัญญาเงินกู้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งระยะสั้น และระยะยาว เบี้ยประกันตามกรรมธรรม์ประกันชีวิต และกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่างๆ อื่นๆ เช่น เงินค่าหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกฅาปนกิจสงเคราะห์

การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน นอกสถาบันการเงิน หมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การออมในรูปแบบนี้ ได้แก่ การเล่นแชร์ การให้กู้ยืมเป็นการส่วนตัวโดยไม่มีสัญญากู้ยืมอื่น ๆ ได้แก่ การลดลงของหนี้สินของครัวเรือน โดยผู้ออมจะนำเงินออมไปจ่ายชำระหนี้ นอกจากนี้รวมทั้งรายจ่ายเพื่อการซ่อมแซมรักษาทรัพย์สิน ก็ถือว่าเป็นการออมอย่างหนึ่งเหมือนกัน

ตัววัดค่าพฤติกรรมการออม

นันทกา นันทวิสัย (2552, หน้า 56-57) กล่าวว่า สำหรับตัววัดค่าการออมที่นิยมใช้กัน คือความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Save: APS) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่ารายได้ 1 หน่วย ครัวเรือนจะทำการออมเก็บไว้เท่าไรทำให้ทราบถึงพฤติกรรมในการจัดสรรรายได้ไปในการออมของครัวเรือน และความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (Marginal Propensity to Save : MPS) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ปริมาณการออมจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร ทา ให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ที่กระทบต่อการออมว่ามีมากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมของมนุษย์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ลักษณะหรือรูปแบบในการเก็บรักษาเงินออม โดยอยู่ในรูปทรัพย์สินถาวร (real assets) ซึ่งเป็นการออมโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคไปใช้จ่ายและรูปทรัพย์สินทางการเงิน (financial assets) เป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่งโดยจะมีเหตุผลของการออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับตัวบุคคล

เศรษฐกิจพอเพียงกับการออม

เมื่อพิจารณาเรื่องของเงินออมไปสู่ภาพในระดับประเทศ โดยพิจารณาจากทฤษฎีวัฏจักรแห่งความยากจน (The Vicious Circle of Poverty) ที่ได้อธิบายถึงการที่ประเทศต่างๆ ไม่สามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้ พบว่า ปัจจัยพื้นฐานของความยากจน มีสาเหตุเกิดจากการมีรายได้ต่ำ (low real income) ซึ่งทำให้ขีดความสามารถในการออมต่ำ (low saving) ส่งผลให้เกิดการลงทุนน้อย (Low investment) และส่งผลในท้ายที่สุดต่อผลิตภาพที่ต่ำ (low productivity) ซึ่งจะวนกลับไปสู่การมีรายได้ต่ำอีกครั้งเป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ

ทั้งนี้ การที่ประเทศจะหลุดพ้นจากวัฏจักรแห่งความยากจนได้ต้องมีการทำลายหรือตัดความสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เป็นสาเหตุแห่งความยากจนนี้ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพยายามสร้างรายได้ประชากรให้สูงขึ้น การสร้างความสามารถในการออมหรือการสนับสนุนส่งเสริมพฤติกรรมการออม เป็นต้น และจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยการประมวลผลจากสำนักประเมินผลและเผยแพร่

การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติพบว่า ข้อมูลคนยากจนปี 2549 มีทั้งสิ้น 6.05 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 9.55 ของจำนวนประชากรไทย แบ่งเป็นคนจนมากหรือผู้มีระดับรายจ่ายต่ำกว่าเส้นความยากจนเกินกว่าร้อยละ 20 จำนวน 2.4 ล้าน คนจนน้อยหรือผู้มีระดับรายจ่ายต่ำกว่าเส้น ความยากจนไม่เกินกว่าร้อยละ 20 จำนวน 3.6 ล้านคน ส่วนคนเกือบจนหรือมีระดับรายจ่ายสูง กว่าเส้นความยากจนไม่เกินกว่าร้อยละ 20 จำนวน 5.1 ล้านคน และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นได้ว่า หนทางในการพัฒนาประเทศไทยที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็ง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลควรยึดเป็นกรอบในการส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติแก่ประชาชนอย่างจริงจังเพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นปราศจากปัญหาความยากจน คือแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงให้แนวทางไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ซึ่งมีเนื้อความว่า

“...ในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ความเจริญและฐานะที่สูงขึ้นโดยลำดับ....”

พระบรมราโชวาท แก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ 17 กรกฎาคม 2517

จากการวิเคราะห์แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จะพบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ให้ความสำคัญในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีระบบคุ้มกันที่ดีพอ เนื่องจากประเทศมีความจำเป็นต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การตัดสินใจในทุกเรื่อง จึงต้องใช้เหตุผล ใช้สติปัญญา ไม่หลงไปกับกระแสความนิยม ซึ่งจะนำไปสู่การใช้จ่ายเกินตัว การลงทุนเกินตัวและการใช้เงินอย่างไม่คุ้มค่า ซึ่งสุดท้ายก็ส่งผลต่อการไร้เงินออม และการเผชิญปัญหาความยากจนในท้ายที่สุด ดังนั้น จึงเป็นสิ่ง ที่หลีกเลี่ยงมิได้ ที่รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้อง ต้องเร่งหามาตรการส่งเสริมคนไทยให้สร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงวิกฤตการณ์แห่งความยากจน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการยึดมั่นในแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง และการรณรงค์ส่งเสริมพฤติกรรมกรออมอย่างจริงจัง ที่จะช่วยตัดวงจรแห่งความยากจนให้หมดไปตามนโยบายที่รัฐบาลประกาศไว้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า 89)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการออมแก่เยาวชน ไทยเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เนื่องจากการสร้างพฤติกรรมกรออมที่จะปลูกฝังในตัวคนนั้น ส่วนใหญ่ มักจะได้มาจากการปลูกฝังในวัยเยาว์ ดังที่นายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน โฆษกกรมสุขภาพจิต ได้ให้ข้อแนะนำไว้ว่าในการปลูกฝังนิสัยพอเพียงและการออมให้กับเด็กนั้น พ่อแม่ ต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เล็ก ออมให้กับลูกแต่เด็กเนื่องจากสินค้าในปัจจุบันมีทั้งขนมสวยๆ การ์ตูน สีสไตส์และของเล่นหลากหลายชนิดล่อตาล่อใจเด็กได้ตลอดเวลา ซึ่งสินค้าบางอย่าง

นำซื้อ ขณะที่ของบางอย่างเคยซื้อไปหลายครั้งแล้วเด็กก็ยังอยากได้อีก จึงต้องซื้อแล้วซื้ออีก โดยที่พ่อ แม่กลายเป็นผู้ปลูกฝังนิสัยเช่นนี้ให้ลูก เนื่องจากบางคนรู้ว่าไม่มีเวลาให้ลูกจึงคิดว่าการซื้อสิ่งของ วัตถุต่างๆ ให้เด็กคือการทดแทนเวลาและความรักที่ขาดหายไปซึ่งความรักที่แท้จริงแล้ว ควรเป็น การปลูกฝังให้คำแนะนำดีๆ ให้ความรักกับลูกรวมถึงการทำตัวเป็นต้นแบบที่ดีให้กับเด็กด้วย ดังนั้นควรจะให้เด็กได้ใช้ชีวิตเก็บออมเงินจากค่าขนม แล้วค่อยนำ มาซื้อสิ่งที่อยากได้ในภายหลัง นอกจากเด็กจะถูกฝึกในเรื่องให้รู้จักใช้เงินแล้ว ยังรู้จักการอดทนรออีกด้วย ซึ่งการส่งเสริม พฤติกรรม และปลูกฝังเด็กให้เก็บเงินหยอดกระปุกนั้น เป็นการฝึกให้เด็กได้เรียนรู้การออมเป็น อย่างดี เพราะภาพเงิน 1 บาทดูไม่เยอะ อาจถูกทิ้งขว้างไว้อย่างไม่ยั้ง แต่เมื่อเอามารวมกันมาก ๆ ก็จะมีค่าและการหยอดกระปุกถือว่าเมื่อเอาเงินเข้ากระปุกแล้วเอา ออกยาก จึงเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เด็กได้เห็นผลของการเก็บออมในระดับหนึ่งที่เป็นรูปธรรมได้ดีที่สุด (ชมพูนุท คุณเลิศกิจ, 2530, หน้า 13) ดังนั้นการพัฒนาความรู้แก่เยาวชนในด้านทักษะชีวิต โดยเฉพาะเรื่องการใช้ชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะการรู้จักค่าของเงิน รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล รู้จักออม การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว ซึ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ควรจะต้องเริ่มต้นส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมของเด็กวัยเยาว์ เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน วันได้กับทุกๆ เรื่องและเมื่อเติบโตพฤติกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน และเสริมสร้างให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งสามารถสร้างสมดุลทางการเงินและสร้างความพอเพียงตามสถานะของบุคคล และยังมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างมั่นคง และยั่งยืนต่อไปอีกด้วย

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการน้อมนำแนวพระราชดำริแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนไทยรักการดำรงชีวิต แบบพอเพียง ซึ่งการปลูกฝังปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงให้เด็กและเยาวชนไทยผ่านระบบการศึกษา เป็นมิติใหม่ที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญ อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ได้เข้าใจแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้าน การออม ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ดังนั้นสังคมไทยจึงมีความจำเป็นต้องปลูกกระแสความนิยมให้คนไทยรู้จักการออมอย่างถูกวิธีเพื่อให้ตระหนักและเข้าใจความหมายของการกินอยู่หรือใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักพึ่งพาตนเอง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รู้จัก ประมาทตน ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่มีหนี้สิน รู้จักออม มีความสุข พอเหมาะกับ อัตภาพของตนตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง (ยุศรี อาริยะ, 2548, หน้า 21-22) ในขณะเดียวกันรัฐต้องเริ่มสร้างวัฒนธรรมพอเพียงในระดับกว้างอย่างมีกระแสต่อเนื่องและมุ่งเป้าสู่การสร้างวัฒนธรรมและเยาวชนพอเพียง เพื่อช่วยสกัดกระแสบริโภคนิยมแบบสุดขั้วที่แพร่ระบาดในหมู่วัยรุ่นสมัยใหม่

จากการศึกษาความหมายและแนวทางของทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถกล่าวสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ชาวไทยเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีแนวคิด มุ่งเน้นให้ตระหนัก ความหมายของ การกินอยู่หรือใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยไม่มีหนี้สิน รู้จักออม มีภูมิคุ้มกันที่ดี และยังเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของ สังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากสังคมบริโภคนิยม ทำให้คนหลงอยู่ในห้วงของความอยาก ทั้งยังมีสิ่งต่างๆ ล่อตาล่อใจเด็กและเยาวชนของเรามากมาย จึงก่อให้เกิดการใช้จ่ายเงินทองอย่างขาดสติ จนลืมการให้ความสำคัญต่อการออม

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความสำคัญที่ส่งเสริมพฤติกรรมให้เกิดวัฒนธรรม การออมให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อขจัดกระแสบริโภคนิยมที่มีการระบอบอย่างหนักในหมู่เยาวชนอย่างปัจจุบันนี้ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีพฤติกรรม การออมที่ดีที่จะช่วยนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน รวมทั้งสามารถสร้างสมดุลทางการเงินและสร้างความพอเพียงตามสถานะของบุคคล และยังมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของนักเรียน ได้มีนักวิชาการ หลายท่านเสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

ไพฑูรย์ พงศบุตร, และคนอื่นๆ (2546, หน้า 57-58) ได้เสนอหลักสำคัญในการประหยัด และการออมทรัพย์ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดบใช้จ่ายอย่างมีระเบียบเหมาะสมกับรายได้ของตน โดยจ่ายตามรายได้ที่ตนมีไม่ฟุ่มเฟือยให้เหลือเก็บบ้างแต่อย่าถึงกับผิดเคือง เช่น นักเรียนได้ค่าอาหารวันละ 5 บาท ก็ควรซื้ออาหารที่ราคาไม่แพง มีประโยชน์แก่ร่างกายไม่ต้องซื้ออาหารราคาแพงมาก น้ำดื่มของ โรงเรียนก็ควรเติมน้ำที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้ ไม่จำเป็นต้องไปซื้อน้ำอวดดื่มให้เสียเงิน
2. ใช้จ่ายด้วยความรอบคอบ ซื้อแต่สิ่งของที่จำเป็นและต้องใช้อย่าซื้อของเพราะเอาอย่างคนอื่น การซื้อสินค้าควรดูที่ความจำเป็นเป็นหลัก
3. รู้จักถนอม เก็บรักษา ซ่อมแซมของใช้ อย่าทิ้งขว้างให้เสียหาย ต้องรู้จักเก็บรักษาให้คงทนถาวร
4. รู้จักพึ่งตนเอง การพึ่งตนเอง คือ การรู้จักหารายได้ หาทรัพย์ให้แก่ตนเองเลี้ยง ตนเอง ได้ไม่ต้องเป็นภาระให้แก่ผู้อื่น
5. ไม่กู้หนี้ ยืมเงิน การกู้หนี้ยืมสินเป็นทุกข์ เพราะรายได้ตามปกติก็ไม่พอใช้อยู่แล้ว เมื่อมีหนี้สินเพิ่มขึ้นไปอีก เราจะพอใช้ได้อย่างไร

ฉะนั้นการใช้จ่ายทรัพย์สินต้องมีการวางแผนเป้าหมาย ถ้าสามารถจดบันทึกรายละเอียดได้ยิ่งดี เพื่อจะได้เป็นการเตือนใจเราว่าใช้จ่ายอะไรที่จำเป็นหรือไม่เพียงพอ และทำให้เรามีโอกาสเทียบราคาของไปด้วย ดังนั้นการวางแผนเป้าหมายทำให้เราทำอะไรโดยไม่ประมาท เป็นการฝึกฝนตนเอง ให้ประหยัดและมีระเบียบวินัย ไม่ทำ อะไรตามอำเภอใจ หรือใช้จ่ายเกินตัว

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550, หน้า 11-12) ได้กล่าวไว้ว่า คำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2550 คือ คุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข นั้นนัยหนึ่งได้แสดงถึง เป้าประสงค์ในการมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้ใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริของในหลวงที่ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างพอเพียง จึงเสนอแนวทางในการพัฒนา เด็กและเยาวชนไทย โดยปลูกฝังแนวคิดและลักษณะชีวิตที่รู้จักการใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดตั้งแต่เยาว์วัย

กรุงเทพธุรกิจฉบับพิเศษ (2547) ได้กล่าวถึงการสร้างแรงกระตุ้นการออมให้กับเด็กในการใช้เงิน ดังนี้

1. ควรให้คำแนะนำเรื่องการตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้า
2. ให้แรงจูงใจ พิจารณาจากเป้าหมายและความพยายามของเด็ก โดยผู้ใหญ่ควรเสนอ แรงจูงใจ เมื่อลูกๆ เก็บเงินด้วยเงินสดหรือให้เงินสมทบ เมื่อลูกเก็บเงินได้คุณอาจตั้งจำนวนเงิน ออมของลูกจับคู่เงินฝากทุกบาทหรือจำนวนใดก็ตามที่ผู้ปกครองจะสมทบได้แต่ควรตั้งกฎขึ้นมาสองสามข้อเพื่อให้วิธีนี้ได้ผล
3. การสอนให้รู้จักเก็บเงิน โดยตั้งวัตถุประสงค์การออมเพื่อให้ลูกตระหนักถึงเหตุผลในการออม ดังนี้

- 3.1 สำนองไว้เพื่อฉุกเฉิน
- 3.2 เก็บไว้ซื้อของที่อยากได้ชิ้นใหญ่ๆ
- 3.3 เก็บไว้ใช้ตอนโต

สุภาคย์ อินทองคง (2550, หน้า 5-6) ได้กล่าวว่า การออมมีความสำคัญในด้านต่างๆ และการพัฒนาชีวิตของเราไม่ว่าจะเป็นการออมเงินและออมทรัพยากรอื่นรวมทั้งการออมชีวิต ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า ภาพรวมของกระบวนการการออมเป็นเรื่องของการเรียนรู้ การฝึกตนเอง ผู้ทำการออมหรือมีสมาชิกกลุ่มเพื่อออม เพราะต้องรู้หลักคิด หลักการ และหลักปฏิบัติตลอดถึงผลลัพธ์ที่พึงได้พึงมี การที่ทุกคนเดินเข้าสู่กระบวนการนี้ได้ชื่อว่าเดินเข้าสู่กระบวนการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้น ผู้เข้าส่วนกิจกรรมนี้ อย่างตั้งใจจะเรียนรู้ก็จะได้รับประโยชน์ส่วนนี้อย่างครบถ้วน โดยไม่รู้ตัวและจะพบว่า ตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทางด้านความรู้ การคิด การกระทำ และการพูด

กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี (2548, หน้า 56-57) ได้กล่าวไว้ว่า ควรที่จะทำการฝึกฝนเด็ก ได้รู้จักการใช้เงินตั้งแต่ 3 ขวบ เมื่อเริ่มรู้จักการเรียกร้องต้องการสิ่งนั้นสิ่งนี้หรือทันทีที่

ความเป็น บริโภคได้เกิดขึ้นในตัวเด็ก และเมื่อเด็กอายุ 6 ขวบ ก็ควรที่จะได้รับการสอนเกี่ยวกับการออมว่า มี 4 ประเภทคือดังนี้

1. การออมเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
2. การออมระยะสั้น
3. การออมระยะยาวเพื่ออนาคต
4. การออมที่พิเศษ สำหรับความเป็นมนุษย์เช่น การออมเพื่อซื้อของขวัญให้

ผู้อื่น

ซึ่งการแยกแยะเช่นนี้จะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องการแบ่งสรรเงิน สำหรับวัตถุประสงค์ต่างๆ ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการรู้จักจัดทำ แผนการใช้จ่ายเงิน อันเป็นหัวใจของการใช้จ่ายเงินเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นครูหรือพ่อแม่ ควรปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้ การออม การใช้จ่ายเงินตั้งแต่ ยังเยาว์ยิ่งอายุน้อยเท่าไรยิ่งดีมากขั้นเท่านั้น เนื่องจากการลงทุน หรือการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมตั้งแต่เด็ก ทำให้มีระยะเวลาผลตอบแทนยาวนานกว่า ดังคำที่ว่า ออมก่อน รวยก่อน นั่นเองเพราะหากเราออมตั้งแต่อายุยังน้อย เงินที่ออมไว้จะสะสมต้น ไปเรื่อยๆ ทำให้ผลสุดท้ายจะชนะคนที่มียัตราการออมสูงกว่าแต่เริ่มการออมช้าการฝึกการใช้ จ่ายเงินตั้งแต่เด็กเป็นการปลูกฝังนิสัยไปจนเติบโตใหญ่ เช่น การลงทุนในด้านการออม อันเป็นการสร้างนิสัยไม่ฟุ่มเฟือยมี ความประหยัดและรู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่เหมาะสม โดยแนวทางสำคัญ ผู้ใหญ่ควรสอนเด็กในการวางแผนและใช้จ่ายเงินนั้น ได้แก่

1. การสอนให้วางแผนการใช้จ่าย
2. การสอนให้การวางแผนการออมและการลงทุน
3. การสอนให้รู้จักการทำบัญชีการเงิน
4. การสอนให้รอบคอบในการใช้จ่าย
5. การสอนให้รู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น
6. การสอนให้รู้จักจัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือการสาธารณะ
7. การสอนด้วยแบบอย่างชีวิต

กรุงเทพมหานครกิจฉบับพิเศษ (2547, ย่อหน้า 2) ได้กล่าวถึงการสร้างแรงกระตุ้นการออมให้กับนักเรียนในการใช้จ่ายเงิน ดังนี้

1. กระตุ้นให้รู้จักใช้จ่ายเงิน โดยกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการ ที่มีความสำคัญและเหมาะสม
2. ให้แรงจูงใจในการเก็บเงิน โดยผู้ใหญ่หรือครูสามารถช่วยพวกเขาให้ วางแผนเก็บเงินได้ดังนี้

2.1 ควรให้คำเตือนในการตัดสินใจในการเลือกซื้อของตามอำเภอใจ

2.2 ให้แรงจูงใจพิจารณาเป้าหมายและความพยายามของเด็ก โดยผู้ใหญ่ควรเสนอแรงจูงใจ เมื่อลูกๆ เก็บเงินด้วยเงินสดหรือเงินสมทบ เมื่อลูกเก็บเงินได้ คุณอาจตั้งจำนวนเงินออมของลูก

2.2.1 เมื่อเด็กตัดสินใจถอนเงินออกจากธนาคารเพื่อซื้อของอย่างอื่นที่ไม่ได้อยู่ในเป้าหมายผู้ใหญ่ก็หยุดให้เงินสมทบจนกว่าเขาจะหาเงินมาเก็บใหม่แทนจำนวนนั้นได้

2.2.2 ติดตามและเก็บหลักฐานอย่างใกล้ชิดทั้งรายรับและรายจ่าย

2.3 การสอนให้เด็กรู้จักเก็บออมเงิน พ่อแม่และครูควรตระหนักถึงเหตุผลของการออมด้วยหลัก 3 ข้อ คือ

2.3.1 สำรองไว้เพื่อยามฉุกเฉิน

2.3.2 เก็บไว้ซื้อของที่อยากได้ชิ้นใหญ่ๆ

2.3.3 เก็บไว้ใช้ตอนโต

ถ้าพิจารณาเหตุผลทั้งหมดจะพบว่า เหตุผลข้อที่ 2 เป็นเรื่อง que เด็กเข้าใจง่ายที่สุด ดังนั้นจึงควรเริ่มต้นแจจแจงความจำเป็นของการออมด้วยเรื่องนี้เป็นดีที่สุด นอกจากเงินเบี่ยเลี้ยงปกติ ผู้ใหญ่ควรจะให้เงินกับเด็กๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการทำงานพิเศษ เมื่อเด็กๆ มีเงินแล้วควรวินถึงเวลาเก็บเงิน โดยให้เด็กแบ่งการเก็บเงินเป็น 3 ส่วน ตามหลักการเหตุผลของการออมข้างต้น

3. การสอนเรื่องการเงิน 4 ประการ การช่วยให้เด็กได้เรียนเรื่องการเงิน 4 ประการจะช่วยประสบความสำเร็จในการออมเงินโดยเริ่มจาก

3.1 เรียนรู้ที่จะได้อย่างเสียอย่างเด็กๆ จำเป็นจะต้องเข้าใจว่าเงินเป็นทรัพยากรที่มีจำกัด

3.2 พัฒนาความช่างสงสัยเด็กๆ ถูกแวดล้อมไปด้วยโฆษณาในแทบทุกๆ ที่ พวกเขาจะต้องไม่เชื่อทุกอย่างที่ได้เห็นและได้ยิน ผู้ใหญ่ควรนั่งอยู่กับเด็กเมื่อดูโฆษณาโทรทัศน์

3.3 ให้เด็กแยกแยะให้ออกระหว่างสิ่งที่จำเป็นกับสิ่งที่ไม่จำเป็น

3.4 อัดทนรอกับความพอใจที่อาจมาถึงช้า เราควรอดใจรอเพื่อช่วยพัฒนาทักษะทางการเงินให้กับเด็กๆ

สรุปได้ว่าพฤติกรรมการออมของเด็กหรือนักเรียนนั้น ต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครู ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยสนับสนุนและ ส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมการออมให้นักเรียน จะเห็นว่า การออมของเด็กหรือนักเรียนนั้นเพื่อ เก็บเงินไว้ใช้จ่ายในการซื้อสินค้าที่ต้องการมากกว่าที่จะคำนึงถึงอนาคต การสร้างค่านิยมด้าน การใช้เงินที่ถูกต้องจึงเป็นรากฐานที่มั่นคงในการใช้ชีวิตให้แก่เด็กในระยะยาวเพื่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 56-58) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ทางการเรียนแบบอิงกลุ่มได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชาและทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นแรกสุด จะต้องทำการวิเคราะห์ ว่าวิชาหรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบวัดนั้น มีจุดประสงค์ของการสอนหรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้อะไร ทำการวิเคราะห์เนื้อหา วิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไร จัดเขียนหัวข้อใหญ่หัวข้อย่อยทุกหัวข้อพิจารณาความเกี่ยวโยง ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเหล่านั้น จากนั้น ก็ทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือที่เรียกกันว่าตารางหลักสูตร ตารางนี้มี 2 มิติ คือ ด้านเนื้อหา กับด้านสมรรถภาพที่ต้องการวัด และพิจารณาว่าออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อ เขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมช่องสุดท้าย จากนั้นพิจารณาว่าหัวข้อเรื่องใดสำคัญมากน้อยเขียนเรียงลำดับความสำคัญลงไป แล้วกำหนดจำนวนข้อสอบที่จะวัดในแต่ละหัวข้อตามอันดับความสำคัญ จากนั้น กำหนดจำนวนข้อสอบที่จะวัดในแต่ละช่องว่าเรื่องนั้นต้องการให้เกิดสมรรถภาพด้านใดมาก

2. กำหนดรูปแบบของคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ทำการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้คำถามรูปแบบใด ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ หลักในการเขียนข้อคำถาม ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบสมรรถภาพด้านต่างๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ

3. เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบ ใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ในขั้นที่ 1 เป็นกรอบซึ่งจะทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหา และทุกสมรรถภาพ รูปแบบและเทคนิคในการเขียนข้อสอบยึดตามที่ศึกษาในขั้นที่ 2

4. ตรวจทานข้อสอบ นำข้อสอบที่เขียนไว้ในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชา พิจารณาว่าแต่ละข้อวัดในเนื้อหา หาและสมรรถภาพตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ตัวถูกตั้งลงเหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่ หลังจากพิจารณาเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และด้านเนื้อหาสาระ พิจารณาข้อบกพร่อง แล้วนำเอาข้อวิจารณ์เหล่านั้น มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง นำแบบทดสอบทั้ง หดมาพิมพ์แบบทดสอบ โดยจัดพิมพ์คำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียด และชัดเจน การจัดพิมพ์วางรูปแบบให้เหมาะสม

6. ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะสอบจริง ซึ่งได้เรียนในวิชาหรือเนื้อหาที่สอนแล้ว นำผลการสอบมาตรวจสอบให้คะแนนทำการวิเคราะห์แบบอิงกลุ่ม คัดเลือกเอาข้อสอบที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าข้อที่เข้าเกณฑ์มีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ตัดข้อที่มีเนื้อหาที่

มากกว่าต้องการ ซึ่งเป็นข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุด ออกตามลำดับ นำเอาผลการสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบที่เข้าเกณฑ์เหล่านั้น มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่มีอำนาจจำแนก และระดับความยากง่ายเข้าเกณฑ์ ตามจำนวนที่ต้องการในข้อที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะใช้จริง ซึ่งต้องมีคำชี้แจงวิธีทำด้วย และในการพิมพ์นอกจากจะใช้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วควรคำนึงถึงความประณีตความถูกต้อง ซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2545, หน้า 97-98) กล่าวว่า ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางหลักสูตร

การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งได้อธิบายไว้ แล้วในบทที่ 2 ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง

โดยการศึกษารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้ว

5. ตรวจทานข้อสอบ

เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในช่วงชั้นที่ 1 - 2 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจทานข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

เมื่อตรวจทานข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ

การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง แล้วนำแบบทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบมาวิเคราะห์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้แล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงและนำไปใช้ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ทางการเรียนของกลุ่มนั้น ควรจะสร้างตามลำดับขั้น ตอน เริ่มจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบกำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ตรวจทานข้อสอบ พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง และพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง ข้อควรคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง คือ หลักในการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ

ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ความหมายของความพึงพอใจในการฝึกอบรม

สุภลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540, หน้า 17) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุข หรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใด ๆ นั้น

สมศักดิ์ คงเที่ยง ,และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542, หน้า 278–279) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่าง ๆ

2. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ

3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจ และได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ตามที่หวังไว้

สุรพล เย็นเจริญ (2543, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความสบายใจเมื่อได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

ศลใจ วิบูลย์กิจ (2544, หน้า 42) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้นๆ

มนตรี เจียบลแหลม (2544, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุข เมื่อเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (want) หรือแรงจูงใจ (motivation)

อุทัยพรรณ สุตใจ (2545, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมิณค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือ ทางลบ

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจการฝึกอบรม สรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดๆ นั้นได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการฝึกอบรม

ศุภสิริ โสมาเกตู (2544, หน้า 49) ได้กล่าวถึงเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ ตามแนวคิดของ สก๊อตต์ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว จะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผน และวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมึลักษณะดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิด สก๊อตต์ มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน

2. วางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และกำหนดเป้าหมายในการทำงาน สะท้อนผลงาน และทำงานร่วมกันได้

ทฤษฎีการจูงใจของนักการศึกษาต่างๆ มีดังนี้

1. ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของเคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต (Existence needs) หรือ E เป็นความต้องการทางร่างกายและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

1.2 ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness needs) หรือ R เป็นความต้องการ ที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน และคนที่ต้องการจะมีความสัมพันธ์ด้วย

1.3 ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) หรือ G เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด

2. ทฤษฎีการจูงใจของแมคคลีแลนด์ (David McClelland) เชื่อว่าความต้องการเป็นการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์ และมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และแรงจูงใจสู่เป้าหมาย โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (needs for achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใดๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศ เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

2.2 ความต้องการความสัมพันธ์ (needs for affiliation) เป็นความต้องการที่จะสร้างมิตรภาพและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

2.3 ความต้องการอำนาจ (needs for power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น

ศุภศิริ โสมาเกตู (2544, หน้า 53) ได้กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูสอนซึ่งเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำ คำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงาน จนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทน

ที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (extrinsic rewards)

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจสรุปได้ว่าแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผลตอบแทนหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียน ที่เกิดแก่ตัวผู้เรียน เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้น เมื่อเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

เฮอิร์ซเบอร์ก (Herzberg, 1959, p.150) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของพนักงานในองค์กรหนึ่ง พบว่าสาเหตุที่ทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการทำงานเกิดจากเหตุปัจจัย 2 ประการคือ

1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factor) ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานปฏิบัติ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์กร ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะปัจจัยที่สามารถสนองตอบความต้องการภายในบุคคลได้ด้วยกัน ได้แก่

1.1 ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จอย่างดี เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจและปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้นๆ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชา การยอมรับนี้อาจจะอยู่ในการยกย่องชมเชยแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ เมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดบรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ หมายถึง งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ท้าทายให้ต้องลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพังแต่ผู้เดียว

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างดี ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้า หมายถึง ได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรม

2. ปัจจัยคำจูน (maintenance factor)

ปัจจัยคำจูนหรืออาจเรียกว่า ปัจจัยสุขอนามัย หมายถึงปัจจัยที่จะคำจูนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มี หรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร บุคคลในองค์กรจะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น และปัจจัยที่มาจากภายนอกบุคคล ได้แก่

2.1 เงินเดือน หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคลากรในการทำงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต นอกจากจะหมายถึง การที่บุคคลได้รับการ แต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพด้วย

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หมายถึง การติดต่อไปมาว่าเป็นกิริยา หรือวาทะที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

2.4 สถานะของอาชีพ อาชีพหมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับของสังคมที่มีเกียรติ และศักดิ์ศรี

2.5 นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การจัดการ การบริหารองค์การ การติดต่อ สื่อสารภายในองค์การ

2.6 สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสงเสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะของสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ อีกด้วย

2.7 ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีอันเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ของเขาไม่มีความสุข และพอใจกับการทำงานในแห่งใหม่

2.8 ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพ หรือความมั่นคงขององค์การ

2.9 วิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหาร

สรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคลและมีความจำเป็นที่ทุกหน่วยงานต้องหาวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเต็มใจและมีความสุขต่อการทำงานอย่างเต็มความสามารถมีความพึงพอใจต่อความสำเร็จของงาน อันเป็นผลให้ได้งานที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ตรงกันข้ามหากการปฏิบัติงานขาดแรงจูงใจ อาจก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานจนส่งผลให้งานที่ปฏิบัตินั้นขาดคุณภาพ

ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

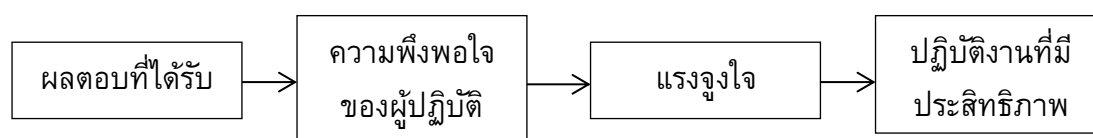
ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งอยู่ในสภาพปัจจุบันเป็นการอำนวยความสะดวกหรือให้คำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540, หน้า 626) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตอบสนองนี้จึงมีความจำเป็นมาก สิ่งที่ได้กต้องทำ สิ่งที่ได้กต้องคิดจะต้องไม่ห่างจากความสามารถเดิมของเขามากนัก มิฉะนั้นแล้วเขาก็จะไม่ได้และเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเรียนทันที นอกจากนี้การเรียนการสอนด้านความคิดและด้านการกระทำ ก็จำเป็นต่อการสร้างความรู้สึกที่ดีอยู่เสมอ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กลงมือคิด ลงมือปฏิบัติจริงนั้น คือความเต็มใจ ความยินดีความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจในการลงมือทำลงมือคิดนั้นๆ สภาวะจิตใจจึงเป็นกุญแจสำคัญในการเปิดใจให้เรีนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ความพึงพอใจเหล่านี้เกิดขึ้นได้จากการเห็นผลของการกระทำ และการกระทำดังกล่าวนำไปสู่ผลการตอบสนองที่ต้องการ เป็นที่ปรารถนาของผู้เรียน เทคนิคสำคัญในการให้เกิดความพึงพอใจได้แก่ การให้รางวัลได้ตรงตามความต้องการของเด็ก ครูจำเป็นต้องศึกษาลักษณะความต้องการของเด็กแต่ละคน อย่างไรก็ตามความต้องการได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าเพราะเมื่อเด็กได้รับรางวัลแล้วการตอบสนองในระดับต่ำอิมตัว ครูต้องเปลี่ยนรางวัลให้สูงขึ้นเรื่อยๆ ไป จึงจะสร้างความพึงพอใจให้กับเด็กได้

สมยศ นาวิการ (2547, หน้า 115-155) กล่าวว่า การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ได้รับการตอบสนอง ทิศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 4 ขั้นตอนความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะไปสู่การ

ตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือ ผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายในและตอบแทนภายนอก ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณ ของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนด โดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงกับการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของ ผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิด

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน ครูจำเป็นจะต้องสร้างความรู้สึที่ดีกับ นักเรียนเสมอ คือให้เด็กมีความเต็มใจ พึงพอใจในการลงมือปฏิบัติหรือลงมือคิดในสิ่งที่ตนกำลัง เรียน

การวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

หทัยรัตน์ ประทุมสูตร (2542, หน้า 14) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นเรื่องที่ เปรียบเทียบได้กับความเข้าใจทั่วไป ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการถาม มีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลายอย่าง อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีการวัดอยู่หลาย แนวทางแต่การศึกษาความพึงพอใจอาจแยกตามแนวทางวัด ได้สองแนวคิดตามความคิดเห็น ของ ซาลี ชนิคค์คริสเทนส์ กล่าวคือ

1. วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่ทำงาน ที่บ้านและทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับชีวิต การศึกษาตามแนวทางนี้จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับ การวัดที่จะวัดและเปรียบเทียบ

2. วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงาน การนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547, หน้า 224–226) ได้อธิบายขั้นตอนการสร้างแบบวัดความ พึงพอใจไว้ดังนี้ มาตรการการสร้างแบบวิธีของลิเคอร์ท แบ่งการกำหนดช่วงความรู้สึกของคน เป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับคือ

ระดับที่ 1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับที่ 2	เห็นด้วย
ระดับที่ 3	ไม่แน่ใจ
ระดับที่ 4	ไม่เห็นด้วย
ระดับที่ 5	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปจะกำหนดคะแนน ข้อความทางบวกเป็น 54321 (หรือ 43210) และข้อความทางลบเป็น 12345 (หรือ 01234) ข้อความที่บรรจุลงในมาตรการวัด ประกอบด้วยข้อความแสดงความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ โดยทั่วไปมีจำนวนข้อความตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป การกำหนดน้ำหนักคะแนนตอบแต่ละตัวเลือก กระทำต่อเมื่อได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว โดยกำหนดตามวิธีกำหนดค่าคะแนนซึ่งนิยมใช้กันมากมี ขั้นตอน ดังนี้

1. พิจารณาว่าต้องการจะวัดเจตคติของใคร ที่มีต่อใคร และให้ความหมายของสิ่งที่จะวัดให้แน่นอน

2. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้วก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อโดยให้คลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ข้อความนี้อาจเขียนขึ้นเองหรือมาจากที่อื่นก็ได้ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านต่างๆ เป็นต้น แต่จะต้องมีลักษณะดังนี้

2.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อหรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริง

2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกล จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและเป็นลบละกัน หลีกเลี่ยงการใช้คำคุณศัพท์หรือคำกริยาวิเศษณ์ เช่น เสมอๆ บ่อยๆ ทั้งหมด เป็นต้น

2.3 ข้อความแต่ละข้อความต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อที่สร้างขึ้นในครั้งแรกควรมีประมาณ 30 ข้อขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือ 20-25 ข้อความในแต่ละเรื่องที่จะวัด

3. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มี 5 ตัวเลือก ดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาด้านคุณลักษณะและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการตอบกับข้อความสอดคล้องกันเพียงใด

5. ทำการทดลองขั้นต้นก่อนนำไปใช้จริงโดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้อีกครั้ง และตรวจสอบคุณภาพ ด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของมาตราวัดเจตคติ

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก และความเชื่อมั่น จึงเป็นเรื่องยากในการวัด เพราะผู้ตอบจะต้องประเมินความรู้สึกของตนเองว่า พึงพอใจหรือเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดความพึงพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับใช้หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อบริษัท ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2555, หน้า 50) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการ ประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร (ฝ่ายประถม) พบว่า นักเรียนมีการประหยัดยากขึ้น หลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทรพันธ์ หรรษ์กรวิทย์ (2554, หน้า 52-54) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่าการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนได้นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

กุลิสรา กฤตวรกาญจน์ (2553, หน้า 116-118) ได้ทำการศึกษาพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชน โดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา : กรณีศึกษาเยาวชนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมมีพฤติกรรมการออมเยาวชนที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีรายได้และรายจ่ายไม่สูงมากนัก เพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี ส่วนเยาวชนที่ออมเงินไม่ได้เพราะ การมีค่าใช้จ่ายจนใช้เงินเกินตัวรายรับไม่พอ กับค่าใช้จ่าย ซึ่งเหตุผลของการไม่มีเงินออมเกิดจากอิทธิพลทางสังคมที่ทำให้นักเรียนมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ทั้งสิ้น จึงเป็นที่มาของการเป็นหนี้ของเยาวชนด้วย ทางด้านความรู้เจตคติ และค่านิยมด้านการออมของเยาวชน เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้และเข้าใจเรื่องการออมสอดคล้องตามค่านิยมของสังคมไทยที่เป็น สังคมของการประหยัดอดออม เฉพาะความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเท่านั้นแต่การบริหารจัดการการเงินยังมีน้อย

นันทกา นันทวิสัย (2552, หน้า 112) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบภาวะการออมของครัวเรือนในภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตรโดยใช้ข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2547 เป็นฐานข้อมูลในการศึกษา และเป็นการสำรวจทั่วประเทศ มีตัวอย่างครัวเรือน 34,843 ครัวเรือน และอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ต่างๆ โดยสมการถดถอยในรูปแบบของลอการิทึมธรรมชาติ (natural logarithm) ผลการวิจัยพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของการออมที่มีต่อรายได้ของภาคครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 1.399 ค่าความยืดหยุ่นของการออม ที่มีต่อรายได้ของภาคครัวเรือนในภาคเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 1.545 และค่าความยืดหยุ่นของการออมที่มีต่อรายได้ของภาคครัวเรือนนอกภาคเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์ เป็นบวกเท่ากับ 1.424

วรรณรา ชื่นวัฒนา, และคนอื่นๆ (2552, หน้า 78-76) ได้ทำการศึกษารูปแบบการออมและแนวทางส่งเสริมการออมสำหรับประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 4 จังหวัด (ยโสธร อุบลราชธานี นครราชสีมา และชัยภูมิ) ด้วยการใช้แบบสอบถามร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสนทนากลุ่ม (focus group)

และการจัดประชุมสัมมนา) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการออมของครัวเรือนจำนวน 1,808 ครัวเรือนส่วนใหญ่มีทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์คือบ้านและที่ดิน แหล่งหนี้ส่วนใหญ่ ครัวเรือนเกือบ ทุกอาชีพเป็นหนี้กองทุนเงินล้าน รูปแบบการออม ส่วนใหญ่เป็นการออมใน กรมธรรม์ประกันชีวิตมีวิธีการออมด้วยการเก็บออมหลังจากได้รับเงินจากการประกอบอาชีพ มากที่สุด ซึ่งเป็น การออมรายเดือนโดยมีลูกเป็นบุคคลที่ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการออม เงินที่ ออมส่วนใหญ่จะ อยู่ที่ ร้อยละ 6 - 15 ของรายได้เป้าหมายของการออมเพื่อใช้จ่ายยามเจ็บป่วย มากที่สุดจำนวนสมาชิก ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมทุกรูปแบบอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยการออมเงินในครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 4 - 6 คนมีการออม สูงกว่าครอบครัวขนาดอื่นๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

นาดี, มาคริสตินา, แฟรงค์, และ จอห์น (Nardi, Mariacristina, French, & Jones, 2009) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความ เสี่ยงที่ผู้สูงอายุจะมีอายุยืนยาวออกไปในอนาคต ทำให้การดำรงชีพต่อไปมีความไม่แน่นอน และ การต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลและค่าดูแลสุขภาพ ซึ่งแพงขึ้นตามอายุได้เป็น แรงจูงใจอย่างมากให้ผู้สูงอายุทำการออม เป็นที่ประจักษ์ว่าผู้สูงอายุในสหรัฐอเมริกามีพฤติกรรมการออมดังกล่าวอย่างชัดเจน

โลลี, โมสต์, และ ซาบี (Laily Paim, Mohd, Jariah Masud, & Fazli Sabri, 2010) ได้ทำการสำรวจการออมเพื่อสุขภาพ ของพนักงานในประเทศมาเลเซีย โดยส่งแบบสอบถามไป ยังพนักงาน 2,246 คนที่ทำงานใน 23 หน่วยงาน โดยแยกเป็นราชการ 12 แห่ง และเอกชน 11 แห่ง ได้รับแบบสอบถามคืนประมาณร้อยละ 90.6 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการ Binary Logistic โดยมีการออมเพื่อยามชราเป็นตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา เชื้อ ชาติสถานภาพการสมรส รายได้รวมของครัวเรือน การรับมือกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความรู้ ด้านการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ผลัดภาพในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ลูกจ้างทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนส่วนใหญ่มีการออมเพื่อสุขภาพ รายได้ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญในการออม พฤติกรรมทางการเงินมีผลต่อโอกาสในการออม การเข้าถึงบริการทางการเงินและความรู้ เกี่ยวกับบริการทางการเงิน เป็นปัจจัยสำคัญในการออม ข้อเสนอแนะจากคณะผู้วิจัยก็คือควรจัด ให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านการเงินแก่พนักงาน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เสนอมาเป็นลำดับ แสดงให้เห็นว่าการออมมีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่งการออมเกิดจากการที่บุคคลไม่บริโภคในปัจจุบัน แต่เก็บออมรายได้ส่วนที่ไม่ได้ใช้ ในการบริโภคไว้เพื่อใช้ในการบริโภคในอนาคต ผลงานวิจัยและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องที่ทบทวน ข้างต้น และที่มีอยู่ในปัจจุบัน การส่งเสริมให้มีความรู้ด้านการเงิน การออม และรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลมากขึ้น จะกระตุ้นจิตสำนึกการออมและและเพิ่มศักยภาพในการออมมากขึ้น นอกจากนั้นผู้สูงอายุมีความจำเป็นจะต้องออมเพื่อการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการฝึกอบรมหลักสูตรการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้นำเอาความรู้ไปดำรงชีพอย่างสงบสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร
(ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน
4 ห้องเรียน จำนวน 154 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร
(ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน
40 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่ม

วิธีการดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรม

3. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออมโดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ

การออม

4. ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออมจาก
ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม
ซึ่งอาศัยความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียน 1 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน 5 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร(ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน โดยใช้เวลา ในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมประเมินผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร ผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสัมภาษณ์นี้กับ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ผู้ปกครองนักเรียน

2. แบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องในการพัฒนาหลักสูตรผูกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามนี้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมี โครงสร้าง (structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 13 ข้อ ดังรายละเอียดและ ขั้นตอน การสร้างต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์ ในเรื่อง ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรผูกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้เป็นหลัก ปฏิบัติหรือใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาใน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการผูกอบรม และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนใน การสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหา ในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรด้านเนื้อหาและด้านการวัด และประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า 1.00 แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำซึ่งมีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

การหาค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของเนื้อหาผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2549, หน้า 241-242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. ในการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 1 คน ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 5 คน รวมจำนวน 8 คน

ขั้นตอนสัมภาษณ์

1. ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (จัตราราษฎร์บำรุง) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัย กำหนด วัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า

1.3 เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ต้องแน่ใจว่าผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่เกิดความไม่สบายใจ อันเนื่องมาจากการสัมภาษณ์

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยขอให้ผู้สัมภาษณ์ทำการบันทึกภาพพร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

2.2 จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) การหาค่าร้อยละ คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 59)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการแปลให้เป็นร้อยละ

n แทน ค่าจำนวนความถี่ทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในตอนต้นที่ 2 และวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาแนวทางการแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ในตอนต้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 10 ข้อ ดังรายละเอียดและขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ อาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในเข้าอบรม หรือการเรียนรู้ เรื่อง การออม จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้ารับ การเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออม และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการฝึกอบรมที่นักเรียนต้องการ จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบ (check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในด้านข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสัมภาษณ์พูดคุยกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออม

2. นำข้อมูลที่ได้มาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของ เนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สร้างแบบสอบถาม ตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด

3. จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและด้านการวัด และประเมินผลจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับลักษณะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 1.00 แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ซึ่งมีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

การหาค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของเนื้อหาผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2549, หน้า 241-242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. ได้ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม จึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน

ขั้นตอนการสอบถาม

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) โดย การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
 2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแนะนำตัวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน เริ่มต้นด้วยการสร้างบรรยากาศแบบเป็นกันเอง จากนั้นชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
 3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับ พร้อมปากกาคนละ 1 ด้าม และอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม เมื่อ นักเรียนทำเสร็จแล้วเก็บรวบรวมและกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ
 4. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป
- การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม** โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออม อย่างชาญฉลาด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) วิเคราะห์ความต้องการในตอนที่ 2 และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
- จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. ศึกษาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	- ศึกษาเอกสาร หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	- หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	- วิเคราะห์เนื้อหา
2. ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนา หลักสูตร และ การฝึกอบรม	- ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนา หลักสูตร และ การฝึกอบรม	- การพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม	- วิเคราะห์เนื้อหา
3. ศึกษาความรู้ เกี่ยวกับการออม	- ศึกษาเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับการออม	- ความรู้เกี่ยวกับ การออม	- วิเคราะห์เนื้อหา

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
4. ศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด	- สัมภาษณ์ - สอบถาม	- ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน - ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน - ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40 คน - นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน	- วิเคราะห์คำร้อยละ - วิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การสัมภาษณ์และแบบสอบถามมากำหนดเป็นแนวทาง ในการร่างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์การวัดและประเมินผล เกณฑ์ใน การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม ระยะในการฝึกอบรม และแผนการจัดฝึกอบรม

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เมื่อร่างโครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรม เสร็จแล้ว ดำเนินการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรตั้งแต่ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายของเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล

แผนการจัด กิจกรรมฝึกอบรม ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความ เหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำหลักสูตรฉบับร่างไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ด้านส่วนประกอบ และความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสม ของหลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.80

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างทั้งหมดจากผู้เชี่ยวชาญ มาใช้เป็นข้อมูล ในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดลอง

จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง ออม อย่างชาญฉลาด ฉบับ ร่าง	- พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง ออม อย่างชาญฉลาด ฉบับ ร่าง	- หลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง ออมอย่างชาญ ฉลาด ฉบับร่าง	- วิเคราะห์เนื้อหา
2. เพื่อประเมิน หลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด ฉบับร่าง	- ประเมินหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การ ออมอย่างชาญฉลาด ฉบับร่าง	- อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ - ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตรฝึกอบรม ด้านเนื้อหาด้านการ วัด และประเมินผล	- แบบประเมิน หลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง - วิเคราะห์ความ สอดคล้อง (IOC) - วิเคราะห์เนื้อหา
3. เพื่อปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด ฉบับร่าง	- ปรับปรุงหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญ ฉลาด ฉบับร่าง ตาม คำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญก่อน นำไปใช้	- หลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด	

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ซึ่งการทดลองใช้หลักสูตร มีแบบแผน การวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one – group pre-test – post-test design) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 138)

O ₁ X O ₂

O₁ แทน การทดสอบก่อนใช้หลักสูตร
 X แทน การทดลองใช้หลักสูตร
 O₂ แทน การทดสอบหลังใช้หลักสูตร

วิธีดำเนินการ

1. ขอลหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีลพบุรี ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. ขอใช้สถานที่และอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยากร คณะครู นักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงการดำเนินการทดลองหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ แก่วิทยากร คณะครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการจัดฝึกอบรม และผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ ให้เข้าใจสภาพปัญหาและ ความจำเป็นในการฝึกอบรมรวมทั้งประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักเรียนเพื่อเตรียมตัว

3.1 การเตรียม สถานที่ อาหารเครื่องดื่ม อุปกรณ์ต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการฝึกอบรมให้พร้อม

3.2 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม เช่น คู่มือหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น มอบแก่วิทยากร คณะครู นักเรียน เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์เครื่องมือ วัดผลประเมินผล เช่น แบบทดสอบก่อนหลังการฝึกอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร ฝึกอบรม และแบบประเมินผลงานภาคปฏิบัติ ให้ครบในการทดลอง

4. ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมก่อนการฝึกอบรม ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน ระยะเวลา 7 ชั่วโมง โดยเป็นการฝึกอบรมเชิงความรู้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน เมื่อฝึกอบรมเสร็จ ทดสอบความรู้เรื่องการออม หลังการฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 2. เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย แนวการจัดการเรียนรู้แผนการจัดฝึกอบรม ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม
- จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดฝึกอบรม	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน	- หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด - แผนการจัดฝึกอบรม - เอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1. การประเมินผลการใช้หลักสูตร

วิธีดำเนินการ

การประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ระยะ คือ การประเมินผล ก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร ได้แก่ การทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม

2. ประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินความรู้เรื่อง การออม โดยใช้แบบทดสอบระหว่างฝึกอบรม

3. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ได้แก่ การทดสอบวัดความรู้เรื่อง การออมหลังเรียน (post-test) และสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การออม จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2. แบบสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การออม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออม จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การออม ใบงานความรู้เกี่ยวกับการออม และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การออม

การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การออม ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ทางการเรียนต่างๆ

1.2 สร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการออม (ฉบับร่าง) ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ตามเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออม เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ

1.3 ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบเรื่อง การออม กำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อโดยให้ 1 คะแนน เมื่อตอบข้อนั้นถูก ให้ 0 คะแนน เมื่อตอบข้อนั้นผิด

1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบลักษณะข้อคำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความถูกต้องด้านภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ด้านสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruent or IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00

1.5 นำแบบทดสอบไปทดสอบ (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตร-ราษฎร์บำรุง) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และตรวจให้คะแนนที่ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ในข้อเดียวกัน ให้ 0 คะแนน

1.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบกับนักเรียนไปวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

1.6.1 การหาค่าระดับความยาก (p) ของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมโดยคำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 242)

$$p = \frac{PU + PL}{2}$$

เมื่อ p	แทน	ระดับความยาก
PU	แทน	สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
PL	แทน	สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

1.6.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมโดยคำนวณจากสูตร(พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 242)

$$r = PU - PL$$

เมื่อ r	แทน	อำนาจจำแนก
PU	แทน	สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
PL	แทน	สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

1.7 คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ มาจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริง จากจำนวน 25 ข้อ เหลือข้อ 20 ข้อ โดยในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบที่สอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.47 – 0.67 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.33 - 0.58 (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2545, หน้า 140)

1.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)

1.8.1 การหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบความรู้เรื่องการออม ทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 247)

$$r_{it} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_i^2} \right\}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = $1 - p$
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

1.9 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม เท่ากับ 0.732 ตามที่กำหนด ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้เป็นแบบทดสอบในการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม ก่อนเรียน (pre-test) จากการนำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออมให้นักเรียนทำก่อนการเรียน ตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การการออมอย่างชาญฉลาด และการทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม หลังเรียน (post-test) จากแบบทดสอบฉบับเดิม โดยให้นักเรียนทำหลังจากสิ้นสุดการเรียน ตามหลักสูตรฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ย คำนวณจาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 84 –106)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

2. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 84 –106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้สูตรการเปรียบเทียบแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นการเปรียบเทียบ ความแตกต่างกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ t – test แบบ dependent คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}; df = N - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n แทน จำนวนคู่

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการออมอย่างชาญฉลาด

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบประเมินพฤติกรรมการออม ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการออม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลและกำหนดข้อมูล ตัวชี้วัด โครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรมการออมของนักเรียนที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการ

2.3 วิเคราะห์และสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการออมสำหรับนักเรียนที่เข้ารับการอบรมให้ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับการแสดง ทักษะที่ต้องการจะวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง และปฏิบัติน้อยมาก

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการออมของนักเรียนที่เข้ารับการอบรมที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องของคำถาม ความถูกต้อง ความเหมาะสมและความชัดเจนของภาษา รวมทั้งความครอบคลุมของเนื้อหา เมื่อได้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการออมสำหรับนักเรียน ผู้เข้ารับการอบรมที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข ตรวจสอบคุณภาพ (IOC) ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวัด และให้ข้อเสนอแนะ ถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้นมีความสอดคล้อง ถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องต่ำกว่า .05 ต้องนำปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นนั้น ซึ่งได้ค่า ความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

2.6 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการอ้อมมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.781

2.7 นำแบบสังเกตแบบสังเกตพฤติกรรมการอ้อมที่ได้ ทำการปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมการอ้อม มาใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมเพื่อสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนในการจัดเก็บข้อมูล และแจ้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
2. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรม ก่อนการฝึกอบรมและหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม โดยการสังเกต

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 4 ระดับ มาวิเคราะห์แล้ว นำเสนอแบบตารางภาพรวม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสังเกตมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การ ประเมินของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2553, หน้า 165-168) ดังนี้

4	แทน	ปฏิบัติเป็นประจำ
3	แทน	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2	แทน	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
1	แทน	ปฏิบัติน้อยมาก

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.00 หมายถึง มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมปฏิบัติบ่อยครั้ง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมปฏิบัติบางครั้ง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมปฏิบัติน้อยมาก

และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้สูตรการเปรียบเทียบพฤติกรรมปฏิบัติการอ้อมของนักเรียน ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างแบบไม่มีอิสระของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ t-test แบบ dependent คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}; df = N - 1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n	แทน	จำนวนคู่

3. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในลักษณะที่คล้ายกัน

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามจุดมุ่งหมาย จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ที่สร้างขึ้น เสนอต่อจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างข้อคำถามพฤติกรรมที่แสดงออก และความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม (Index of Item Objective Congruent or IOC)

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตร-ราษฎร์บำรุง) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 248)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ความเที่ยงของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
s_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.5 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เท่ากับ 0.816 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าใช้ได้ แล้วนำมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด หลังเสร็จสิ้นการอบรมตามหลักสูตรแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

หาค่าเฉลี่ยคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลความหมายตามค่าเฉลี่ย เกณฑ์ 5 ระดับ ซึ่ง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

2. ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยการนำผลการประเมินหลักสูตรและข้อเสนอแนะมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากขึ้น และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 สรุปขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมิน ความรู้ความเข้าใจ ของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	การทดสอบวัดความรู้ เรื่อง การออม ก่อน การทดลองใช้ หลักสูตร	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัด คลองไทร (ฉัตร- ราษฎร์บำรุง) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน	- แบบทดสอบวัด ความรู้เรื่อง การออม
2. เพื่อประเมินผล ระหว่างใช้หลักสูตร	การประเมินทักษะ การปฏิบัติการออม	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัด คลองไทร (ฉัตร- ราษฎร์บำรุง) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน	- แบบสังเกต พฤติกรรมการออม $\bar{X}$, S.D., แปลความหมาย
3. เพื่อประเมินผล หลังใช้หลักสูตร	- การทดสอบวัด ความรู้ เรื่องการออม หลังการทดลองใช้ หลักสูตร	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัด คลองไทร (ฉัตร- ราษฎร์บำรุง) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน	- แบบทดสอบ/ $\bar{X}$, S.D. t-test แบบ dependent
4. เพื่อปรับปรุง หลักสูตร	- การสอบถามความ พึงพอใจต่อหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่องการออม อย่างชาญฉลาดนำผล การประเมิน และ ข้อเสนอแนะ มา ปรับปรุงแก้ไข		

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำเสนอ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

**ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ผลการศึกษาเอกสาร
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน 2) ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม
3) ผลการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการออม 4) ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**1.1 ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551** กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ
พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตอาสาในการทำ
ประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ
ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา
ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลใน
การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มี
วินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะเกิด
ทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพล
โลก การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้บุคคลรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีวุฒิ

ภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และมีความสุข มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่าง กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบสัมมาชีพ ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรม ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

1.2 ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

หลักสูตรและการฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น และตรงตามความต้องการ ความเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนั้นยังสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแนวทางสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการสร้างวิธีการเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็ง โดยผู้เรียนสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการเทคโนโลยีต่างๆ และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ชีวิตของผู้เรียนตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม คือ มวลประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความชำนาญ เจตคติในการปฏิบัติงาน เพื่อต้องการที่จะพัฒนาและหรือเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.3 ผลการศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออมอย่างชาญฉลาด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออม พบว่าการออมเงิน (saving) หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต การใช้เงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การถือเงินสด นำเงินไปฝากธนาคาร หรือนำ เงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้นจำนวนเงินออมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ จำนวน รายได้สุทธิ ถ้าบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น การออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วย การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต ถ้าผู้มีรายได้คาดว่าในอนาคตจะมีรายได้มากกว่าก็อาจจะเก็บออมในปัจจุบันน้อยลง อัตราดอกเบี้ย ถ้าดอกเบี้ยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง จะจูงใจให้คนเก็บออมมากขึ้น

1.4 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และการสอบถาม รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ผลการสัมภาษณ์ จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้บริหารโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) 1 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 5 คน รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 8 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออก 2 ตอน คือ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด และ 3) ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการฝึกอบรม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.4.1.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังตาราง 5

ตาราง 5 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	3	37.50
หญิง	5	62.50
2. อายุ		
31 – 40 ปี	4	50.00
41 – 50 ปี	3	37.50
50 ขึ้นไป	1	12.50
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	25.00
ปริญญาตรี	5	62.50
สูงกว่าปริญญาตรี	1	12.50
4. อาชีพ		
รับราชการ	3	37.50
รับจ้าง	5	62.50
5. ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนา		
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม		
เคย	3	37.50
ไม่เคย	5	62.50

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.50 ด้านอายุผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปีคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.50 ด้านระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นร้อยละ 62.50 และรองลงมาคือมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.00 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.50 ด้านอาชีพผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือมีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 37.50 และประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 62.50 และที่เหลือคือเคยมีประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 37.50

1.4.1.2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่า

1) ด้านความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ขึ้นเพราะเป็นหลักสูตรนำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้กับสภาพจริงในชีวิตประจำวัน และนำไปสู่การรู้จักการออมขณะกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้ปกครองและชุมชนได้ เป็นการตอบสนองหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการหนึ่งด้วย

2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด มาใช้ในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในสถานศึกษา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่ามีความต้องการในการนำ วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือโรงเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งครูและวิทยากร ลักษณะรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการคือการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม และการบรรยาย โดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนวิธีการวัดผลและประเมินผล ใช้ทั้งการทดสอบความรู้

3) ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่ามีความต้องการ

มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และยินดีช่วยสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการอบรมในครั้งนี้ด้วย

4) ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาสูตรที่จัดถ่าเน้นให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการดีที่การศึกษาได้เห็นความสำคัญวิธีการออม และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน รวมถึงการแก้ไขปัญหาของชุมชนในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การให้ชุมชน และผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5) ด้านเนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม การวัดและประเมินผลในหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด โดยภาพรวมพบว่าควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการออม ไปใช้ประโยชน์สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมควรจัดกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในลักษณะให้ความรู้ให้นักเรียนได้ดู เพื่อให้นักเรียนรับความรู้ความเข้าใจ ส่วนการวัดและประเมินผลควรวัดผลตามสภาพจริงทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความพึงพอใจต่อการเรียน

1.4.1.3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการศึกษาในด้านปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และปกครองนักเรียน เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า ต้องการให้รับสมัครผู้เรียนที่จะร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม ตามหลักสูตร เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด เพราะต้องการให้ได้ผู้เรียนที่ได้เลือกเรียนตามความสนใจของผู้เรียนเอง และผู้เรียนควรมีคุณสมบัติในเรื่องของการประหยัดอดออม จึงจะทำให้กิจกรรมการฝึกอบรมประสบความสำเร็จ

1.4.2 ผลการสอบถาม จากการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการออมและรูปแบบของการฝึกอบรมและ 3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.4.2.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่และร้อยละ ดังตาราง 6

ตาราง 6 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	15	37.50
หญิง	25	62.50
2. อาชีพ		
เกษตรกร	5	12.50
ค้าขาย	4	10.00
รับราชการ	6	15.00
รับจ้าง	25	62.50
3. ประสบการณ์ในเข้าอบรม หรือ การเรียนรู้เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด		
ไม่เคย	40	100.00

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.50 ด้านอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือมีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 12.50 และมีอาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนด้านประสบการณ์ในเข้าอบรม หรือการเรียนรู้ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด นักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์ ในเข้าอบรม หรือการเรียนรู้ เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด คิดเป็นร้อยละ 100

1.4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนใน การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด และรูปแบบของการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด และรูปแบบของการฝึกอบรม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม การออมอย่างชาญฉลาด		
ต้องการ	40	100
2. ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)		
เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย – สาธิต	40	100
การฝึกปฏิบัติจริง	40	100
กิจกรรมกลุ่ม	40	100
3. ความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)		
เอกสารประกอบการฝึกอบรม	40	100
คอมพิวเตอร์	40	100
เครื่องเล่นซีดี	25	62.50
4. ความต้องการใช้เวลาในการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด		
1 วัน	33	82.50
2 วัน	7	17.50
5. ความต้องการในการเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)		
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการออมอย่างชาญฉลาด	40	100
การปฏิบัติการทำการออมอย่างชาญฉลาด	40	100
การนำการออมอย่างชาญฉลาดไปใช้ประโยชน์	40	100

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมฝึกอบรม โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย และกิจกรรมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีเอกสารประกอบการฝึกอบรม และคอมพิวเตอร์คิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 82.50 และด้านความต้องการในการเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการออมอย่างชาญฉลาด การปฏิบัติการทำการออมอย่างชาญฉลาด การนำการออมอย่างชาญฉลาดไปใช้ประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดประเด็นในการสร้างหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง 2) ประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3) ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งการขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 หลักการ

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการอบรมเพิ่มเติมความรู้ ให้กับนักเรียนโดยยึดหลักตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย โดยกำหนดสมรรถนะเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่สำคัญคือมีความสามารถในการสื่อสารมีความสามารถในการคิด มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะ การแสวงหาความรู้ มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว มีคุณลักษณะที่

แสดงออกถึงการดำเนินชีวิต อย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่อย่างพอเพียง และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด มีหลักการจัดกระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการออม และการใช้จ่ายเงินและมีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนและบุคคลในครอบครัวให้ดีขึ้น

2.1.2 จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออม
- 2) เห็นประโยชน์และคุณค่าของการออม
- 3) ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการออม

2.1.3 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร(จัตราราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

2.1.4 โครงสร้าง

โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

- 1) การออมและประโยชน์ของการออม
- 2) หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
- 3) การวางแผนการใช้จ่าย
- 4) การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและ

เหมาะสม

- 5) การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย

2.1.5 ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมดังต่อไปนี้ ดังตาราง 10

ตาราง 8 ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรม การฝึกอบรม ที่	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	การออมและประโยชน์ของการออม	1
2	หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน	1
3	การวางแผนการใช้จ่าย	2
4	การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม	2
5	การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย	1

2.1.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 วัน มีการกำหนดเนื้อหาและเวลาการฝึกอบรม ดังต่อไปนี้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 การกำหนดเนื้อหาและเวลาการฝึกอบรม

เวลา	รายการ	หมายเหตุ
07.30 – 07.40 น.	รายงานตัว	
07.40 – 07.50 น.	พิธีเปิดฝึกอบรม	
07.50 – 08.20 น.	ทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre – test)	
08.20 – 08.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
08.30 – 09.30 น.	การออมและประโยชน์ของการออม	
09.30 – 10.30 น.	หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน	
10.30 – 11.30 น.	การวางแผนการใช้จ่าย (1)	
11.30 – 12.20 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
12.20 -13.20 น.	การวางแผนการใช้จ่าย (2)	
13.20 – 15.20 น.	การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม	
15.20 – 15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	

ตาราง 9 (ต่อ)

เวลา	รายการ	หมายเหตุ
15.30 – 16.30 น.	การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย	
16.30 – 17.00 น.	ทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post – test)	
17.00 – 17.20 น.	ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม	
17.20 – 17.30 น.	พิธีปิด	

2.1.7 แนวการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

- 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครู ต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นถึงสภาพปัญหา ความสำคัญและประโยชน์ของจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้
- 2) การจัดตารางกิจกรรมฝึกอบรม ควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมตามเนื้อหาที่อบรมของแต่ละกิจกรรม
- 3) การจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยเน้นกระบวนการให้ความรู้
- 4) จัดให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริง
- 5) เชิญวิทยากร ที่มีความรู้ ความสามารถในการในเนื้อหาของหลักสูตร มาให้ความรู้
- 6) การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบวัดความรู้เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

2.1.8 สื่อและวัสดุอุปกรณ์

- 1) เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- 2) คอมพิวเตอร์
- 3) โปรแกรมนำเสนอ
- 4) วิทยากร

2.1.9 การวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

- 1) ประเมินก่อนฝึกอบรม – หลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด
- 2) แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- 3) ประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

2.2 ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่าง แนวการจัดการฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปตามวัตถุประสงค์เบื้องต้น เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน ต่อไปซึ่งผลการประเมิน พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมเท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้

2.3 ผลการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่างตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ด้านขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา
- 2) ด้านวิธีการฝึกอบรม ในการทำกิจกรรมให้นักเรียนอภิปรายเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีการเรียนรู้ได้ง่าย

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับวิทยากรในการทดลองใช้หลักสูตร ดำเนินการอบรมตามกิจกรรมฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ มีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 1 การออมและประโยชน์ของการออม เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการออมต้องเริ่มตั้งแต่ตอนที่เรายังไม่มีพอจะออมโดยการตัดสินใจไม่จำเป็นต้องออก เพราะถ้าทุกคนคิดว่าเหลือจากใช้จ่ายจึงนำไปออม นั้นหมายถึง ไม่มีโอกาสจะออมก่อนที่จะใช้จ่าย โดยนักเรียนสนทนาประสบการณ์ในการออมทรัพย์ของตนเอง นักเรียนสนทนาประสบการณ์ในการออมทรัพย์ของตนเอง หรือ ของพ่อแม่ ว่ามีวิธีการอย่างไรและอภิปรายร่วมกัน วิทยากรถามนักเรียนให้ทุกคนหาวิธีการซื้อเกมคอมพิวเตอร์ราคา 20,000 บาท อีก 7 วันจะลดราคาเหลือเพียง 2,500 บาท “นักเรียนจะหาวิธีการเก็บเงิน / หาเงินด้วยวิธีใด” วิทยากรเปลี่ยนโจทย์ใหม่ ยืดเวลาการลดราคาคอมพิวเตอร์ไปอีก 3 เดือน นักเรียนจะอย่างไร วิทยากรถามต่อไปว่านักเรียนเก็บเงินครบ 1,000 บาท บังเอิญแม่ป่วยแต่ไม่มีเงินไปหาหมอ นักเรียนจะซื้อของเล่น หรือ จะนำเงินให้แม่ไปหาหมอ เพราะอะไรจึงเลือกเช่นนั้น วิทยากรแนะนำถึงการออมว่ามี 3 แบบ คือ 3 ระยะ ในแต่ละระยะมีประโยชน์ที่แตกต่างกันออกไป นักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบพร้อมกัน นักเรียนสรุปถึงประโยชน์คนละอย่าง นักเรียนสรุปการออมที่ดีที่สุดของนักเรียน วิทยากรแนะนำให้แบ่งเงินออมออกจากค่าใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายแล้ว

เหลือออกมา จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรม ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีข้อซักถามเกี่ยวกับการออมและประโยชน์ของการออม

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 2 เรื่องหลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับแต่ละครอบครัวจำเป็นต้องมีรายได้ เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งรายได้จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอาชีพที่ทำ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยกันประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดรายได้เมื่อมีรายได้ก็จะนำไปใช้จ่ายในด้านต่างๆ ซึ่งการใช้จ่ายต้องใช้จ่ายอย่างเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในอนาคตวิทยากรสนทนารายได้ของผู้ปกครอง พ่อ แม่ ว่า ได้มาจากการทำอะไรบ้าง เช่น คุณพ่อเป็นครู ตอนเย็นกลับบ้านสอนพิเศษ หรือคุณแม่เป็นแม่ค้าขายดอกไม้ที่ตลาด และรับจัดดอกไม้เวลามีคนสั่ง แต่ไม่ได้ทำทุกวันคุณพ่อของเพลิน รับจ้างเดินสายไฟหลังจากกลับจากทำงานบริษัท เป็นต้น แต่บางคนทำได้เพียงอาชีพเดียวก็มี วิทยากรแนะนำรายได้ประเภทต่างๆ ของครอบครัวโดยทั่วไปมี 3 ประเภท พร้อมยกตัวอย่างประกอบ วิทยากรยกตัวอย่างถึงแม่ของเพื่อนที่ขายดอกไม้จัดเป็นรายได้อะไร และรับจัดดอกไม้ตามลูกค้าสั่ง เป็นรายได้อะไร รายได้จากงานบริษัทเป็นรายได้อะไร รายได้จากการเดินสายไฟหลังเลิกงานเป็นรายได้อะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบตามความเข้าใจ วิทยากรแนะนำเพิ่มเติม วิทยากรสนทนารายได้แต่ละครอบครัวมีรายได้อะไรบ้าง อยู่ในประเภทอะไร วิทยากรนำผังหลักการใช้จ่าย 4 ประการ ติดบนกระดานให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าตัวอย่างวิธีการ ที่นักเรียนนำเสนอควรอยู่ในข้อใด เช่น ทำบัญชีรายรับ รายจ่ายครอบครัว หลังจากนักเรียนและวิทยากรช่วยกันวิเคราะห์จนครบ 4 หัวข้อ ให้นักเรียนทุกคนเลือกข้อที่นักเรียนคิดว่าควรปฏิบัติตาม หลักการใช้จ่ายข้อใดเป็นเรื่องแรก หลังจากศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ ให้นักเรียนศึกษาแผนผังหลักการใช้จ่าย มาร่วมประกอบในการวิเคราะห์ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียน และตั้งใจตอบคำถามเป็นอย่างดี

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3 เรื่องการวางแผนการใช้จ่าย เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนการก่อนดำเนินการใดๆ ช่วยให้เรา มีแนวโน้มในการปฏิบัติ ดังนั้นการใช้จ่ายเงินเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีแนวหรือแผนการในการใช้จ่ายเงินนั้น โดยแยกเงินออม และค่าใช้จ่ายไม่ใช้จะออมหลังจากที่เหลือจากค่าใช้จ่าย นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม (เล่นเกมส์ กำหนดสินค้า) กลุ่มที่ 1 เป็นผู้จำหน่ายสินค้า กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ซื้อทุกคน กติกาคือกลุ่มผู้ขายนำสินค้า เช่น ของใช้ ของเล่น มาวางจำหน่ายกลุ่มผู้ซื้อต้องซื้อของจำเป็นคนละ 3 อย่าง (ทุกคนได้รับคูปองคนละ 100 บาท) ใช้เวลา 5 นาที หมดเวลา สลับให้กลุ่มผู้ซื้อเป็นผู้ขาย กลุ่มผู้ขายเป็นผู้ซื้อ กติกาเหมือนเดิม หมดเวลา 5 นาที ทุกคนเก็บของเข้าที่ นักเรียนทุกคนบอกสินค้าที่ซื้อมาเป็นเท่าไร เหลือเงินเท่าไร นักเรียนคิดว่าสินค้าที่เราซื้อถ้าเราไม่ซื้อจะเป็นอย่างไร วิทยากรแนะนำการวางแผนการใช้จ่ายก่อนที่นักเรียน จะตัดสินใจซื้อสินค้า หรือสิ่งที่ต้องการ พร้อมกับยกตัวอย่างบอกเหตุผล และประโยชน์ของการวางแผนการใช้จ่าย นักเรียนนำเสนอการวางแผนของตนเองตามความเข้าใจ ครูแนะนำเพิ่มเติม ครูนำไปงานการทำบัญชีรายรับ

รายจ่ายให้นักเรียนทดลองบันทึกใน 1 วัน คือตั้งแต่เมื่อเช้านักเรียนรับเงินมา ใช้เงินซื้ออะไรบ้าง เหลือเงินเท่าไร นักเรียนและวิทยากรช่วยกันสรุปว่านักเรียนทำบัญชีรายจ่ายได้ประโยชน์อะไร เช่น ทำให้รู้ว่าซื้ออะไรไปบ้าง จำเป็นหรือไม่ จะเหลือเงินเท่าไร และการวางแผนการใช้จ่าย มีประโยชน์อย่างไร การไตร่ตรอง สิ่งของที่จะซื้อก่อนตัดสินใจซื้ออย่างไร พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจปฏิบัติและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับเพื่อนนักเรียนในกลุ่มอย่างมีความสุข

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 4 เรื่องการใช้บัญชีรับ จ่าย วิเคราะห์การใช้ จ่ายจำเป็นและเหมาะสม เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการทำบันทึกรายรับ - รายจ่าย หรือการทำบัญชี เป็นสิ่งที่ทุกคนควรนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเนื่องจากข้อมูลที่บ้านทัก จะทำให้ทราบถึง การใช้จ่ายของตนเองในแต่ละวันว่าเหมาะสมหรือไม่ เมื่อวิเคราะห์แล้วหากไม่เหมาะสมจะได้ นำไปปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการใช้จ่ายให้เหมาะสม นักเรียนช่วยกันนึกถึงสินค้าต่าง ๆ ที่ขาย ในโรงเรียน ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าทั่วไป ทุกคนเสนอรายชื่อกันละ 2 รายการ แล้วออกมาเขียน ที่กระดาน (โดยไม่ระบุว่าเป็นสินค้าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม) นักเรียนแยกสินค้าบนกระดาน แบ่งออกเป็น เหมาะสมควรซื้อ และไม่เหมาะสมไม่ควรซื้อ เมื่อวิทยากรชี้ที่ซื้อสินค้า เช่น ตู้เย็น (นักเรียนตอบเหมาะสม / ไม่เหมาะสม / เพราะถือตามความจำเป็นและประโยชน์ใช้สอย) วิทยากรชี้ไปที่หนังสือเรียน (นักเรียนตอบเหมาะสมเพราะให้ความรู้) วิทยากรชี้คำว่าเกม คอมพิวเตอร์ (นักเรียนตอบไม่เหมาะสม / เพราะราคาแพง) เป็นต้น วิทยากรชี้จนครบทุกคำ วิทยากรแบ่งกลุ่ม หญิง - ชาย แข่งกันตอบเมื่อครูชี้ไปที่คำใด กลุ่มไหนตอบก่อนชนะนักเรียน ช่วยกันคิดหาวิธีการทำอย่างไรจะรู้ว่าเราใช้จ่ายอะไรที่ไม่เหมาะสมไปบ้าง (นักเรียนแสดง ความเห็น) วิทยากรแนะนำให้ให้นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ในใบงาน การทำบัญชี โดยครู กำหนดโจทย์การใช้จ่าย และช่วยกันวิเคราะห์รายการที่ไม่เหมาะสมในการจ่ายพร้อมบอก เหตุผล และควรเหลือออมเท่าไร นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของตนเองมานำเสนอหน้า ชั้นเรียน นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าสิ่งใดเหมาะสม และสิ่งใดไม่เหมาะสม หากเจ้าของบัญชีมี ความคิดเห็นไม่ตรงกับเพื่อนให้ชี้แจงได้ วิทยากรแนะนำการวิเคราะห์ความเหมาะสมและไม่ เหมาะสมต้องดูปัจจัยที่ตัวเองด้วย เช่น มีของสิ่งนั้นอยู่แล้ว (ไม่เหมาะสม) หรือของเหล่านั้นเป็น สิ่งฟุ่มเฟือย ประโยชน์ไม่มี นอกจากความสวยงามอย่างเดียวซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการ เรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจปฏิบัติและให้ความ ร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ และมีความสุข และตั้งใจนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับบัญชีรายรับ รายจ่ายเป็นประจำจะทำให้เราสามารถวิเคราะห์การใช้จ่ายได้ ว่าสิ่งใดควรจ่ายหรือไม่ควรจ่าย จากนั้นเราสามารถวางแผนในการใช้จ่ายครั้งต่อไปได้โดยคำนึง รายรับและความจำเป็น วิทยากรซักถามนักเรียน ใครเคยออมเงินบ้าง ออมวิธีใด เมื่อออมได้

จำนวนหนึ่งนักเรียนนำเงินออมไปทำอะไร ใครเคยนำเงินออมไปทำบุญบ้าง ทำที่ไหน อย่างไร วิทยากรซักถามนักเรียนที่ไม่เคยมีเงินออมว่ามีสาเหตุจากอะไร นักเรียนช่วยกันคิดวิธีใช้เงินออมหรือเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายไปใช้อย่างไรจึงเหมาะสม (นักเรียนแสดงความคิดเห็น) นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่องการวางแผนนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม นักเรียนวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ตนเองตอบตรงกับใบความรู้ในข้อใดบ้าง วิทยากรและนักเรียนร่วมกันสรุป การนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสมคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจศึกษาจากที่วิทยากรเป็นอย่างดี

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ผลการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด จากที่นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 สรุปผลการประเมินดังต่อไปนี้

1.1 ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด ผู้วิจัยได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิมแต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับข้อและสลับตัวเลือก สรุปผลการทดสอบดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนใช้หลักสูตร	40	20	10.20	2.738	17.045**
หลังใช้หลักสูตร	40	20	17.28	1.987	

** $p < .01$

จากตาราง 12 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ผลการประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ประเมินผลด้านทักษะการออมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระหว่างการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) 4 ระดับ ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด คุ้มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี	2.50	0.60	บางครั้ง
2	ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่าง ประหยัด คุ้มค่าและเก็บรักษา ดูแลอย่างดี	2.65	0.48	บ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติตนและตัดสินใจ ด้วยความ รอบคอบมีเหตุผล	2.68	0.47	บ่อยครั้ง
4	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน	2.60	0.63	บ่อยครั้ง
5	วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิต ประจำวันบน พื้นฐาน ของความรู้ข้อมูล ข่าวสาร	2.68	0.47	บ่อยครั้ง
6	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ของ สังคม และสภาพแวดล้อมยอมรับ และปรับตัวเพื่ออยู่ ร่วมกับ ผู้อื่น ได้ อย่างมีความสุข	2.60	0.55	บ่อยครั้ง
รวม		2.62	0.53	บ่อยครั้ง

จากตาราง 11 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมของพฤติกรรมนักเรียน อยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของการสังเกต พฤติกรรมระหว่างใช้หลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปฏิบัติตนและตัดสินใจ ด้วย ความรอบคอบมีเหตุผลและวางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิต ประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ข้อมูลข่าวสาร มีพฤติกรรมอยู่ ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดีมี พฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ใช้ ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี มีพฤติกรรมอยู่ในระดับบางครั้ง ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 0.60)

1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่าง ชาญฉลาด ทำการประเมินโดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) จำนวน 40 คน หลังการเรียนรู้ในหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (rating scales) 5 ระดับ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. เนื้อหาเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่องที่นักเรียน ชอบ	3.63	0.98	มาก
2. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป	3.98	0.97	มาก
3. เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน	4.43	0.68	มาก
4. ความรู้ที่นักเรียนได้รับนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.03	0.83	มาก
5. นักเรียนมีความสุขในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด	4.05	0.85	มาก
6. นักเรียนชอบทำงานเป็นกลุ่มในเข้ารับการอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด	3.75	0.98	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
7. การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง	3.55	1.18	มาก
8. การฝึกอบรมเป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง	4.05	0.93	มาก
9. การฝึกอบรมสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการวางแผนและการแก้ปัญหาในการทำงาน	3.38	1.17	ปานกลาง
10. การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ดีกับการรวมกลุ่มวางแผนการทำงาน	4.18	0.90	มาก
11. นักเรียนภูมิใจที่ได้ลงมือปฏิบัติงานการทำการออมอย่างชาญฉลาดด้วยตนเอง	3.73	0.85	มาก
12. การอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาดมีสื่อประกอบการอบรมที่น่าสนใจ	3.15	0.95	ปานกลาง
13. สื่ออุปกรณ์และวิธีการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น	2.75	0.74	ปานกลาง
14. นักเรียนมีความสุขกับการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	3.33	0.89	ปานกลาง
15. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้	3.03	1.21	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.67	0.94	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณา เป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.18) รองลงมาคือ เรื่องการฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ดีมีเจตคติอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สื่ออุปกรณ์และวิธีการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น มีเจตคติอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.74)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม การศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออม และการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับร่าง แนวการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการออม แบบสังเกตพฤติกรรม เรื่องการออม และแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่า t - test แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออมและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตอาสาของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลใน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะคนไทย การจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้บุคคลรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และมีความสุข มีจิตสำนึก ใน การรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยกำหนดเป้าหมายใน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่าง กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพใน อนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้และ ประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบสัมมาชีพ ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมใน การดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรม ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์ เพื่อสังคมและประเทศชาติ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และ การฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากสภาพปัญหาของ ท้องถิ่น และตรงตามความต้องการ ความเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนั้นยังสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัด การเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแนวทาง สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็ง โดยผู้เรียน สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการเทคโนโลยีต่าง ๆ และมีกระบวนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ชีวิตของผู้เรียนตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง และการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรม คือ มวลประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อสร้าง หรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความชำนาญ เจตคติในการปฏิบัติงาน เพื่อต้องการที่ จะพัฒนาและหรือเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออมอย่างชาญฉลาด จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออม พบว่าการออมเงิน (saving) หมายถึง ส่วนหนึ่ง ของรายได้ที่ไม่ได้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายต่างๆ ในอนาคต การใช้เงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การถือเงินสด นำเงินไปฝากธนาคาร หรือนำเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้นจำนวนเงินออมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ จำนวน รายได้สุทธิ ถ้าบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น การออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วย การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต ถ้าผู้มีรายได้คาดว่าในอนาคตจะมีรายได้มากกว่า ก็อาจจะเก็บออมในปัจจุบันน้อยลง อัตราดอกเบี้ย ถ้าดอกเบี้ยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง จะจูงใจให้คนเก็บออมมากขึ้น ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่าด้านความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ขึ้นเพราะเป็นหลักสูตรนำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้กับสภาพจริงในชีวิตประจำวัน และนำไปสู่การรู้จักการออมขณะกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้ปกครองและชุมชนได้ เป็นการตอบสนองหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการหนึ่งด้วย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด มาใช้ในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในสถานศึกษา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า มีความต้องการในการนำวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือโรงเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งครูและวิทยากร ลักษณะรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการคือ การปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม และการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนวิธีการวัดผลและประเมินผล ใช้ทั้งการทดสอบความรู้ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และยินดีช่วยสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการอบรม ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า การพัฒนาสูตรที่จัดทำขึ้นให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการดีที่การศึกษาได้เห็นความสำคัญวิธีการออม และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน รวมถึงการแก้ไขปัญหาของชุมชนในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่ การให้ชุมชน และผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และด้านเนื้อหาแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม การวัดและประเมินผลในหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง

การออมอย่างชาญฉลาด โดยภาพรวมพบว่าควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการออม ไปใช้ประโยชน์สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมควรจัดกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ ในลักษณะให้ความรู้ให้นักเรียนได้ดู เพื่อให้นักเรียนรับรู้ความเข้าใจ ส่วน การวัดและประเมินผล ควรวัดผลตามสภาพจริงทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความพึงพอใจต่อการเรียน

1.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผน ได้แก่ 1) การออมและประโยชน์ของการออม 2) หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 3) การวางแผนการใช้จ่าย 4) การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม 5) การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย ส่วนการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีความสอดคล้องและเหมาะสม

1.3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี จำนวน 40 คน ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ตามแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 5 กิจกรรม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมในการเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมและมีความตั้งใจทำกิจกรรม มีความสุขและสนุกสนานในการเรียน และตั้งใจนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 นักเรียนมีความรู้เรื่องการออมในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาดหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนมีพฤติกรรมการออม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ระดับมาก

การอภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรม

การฝึกอบรมซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมในการเรียน ของนักเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมและมีความตั้งใจทำกิจกรรมกลุ่ม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด มีความสุขในการเรียน และตั้งใจนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสม อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีกิจกรรมกระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และพัฒนาการเรียนผู้เรียนในด้านอื่นๆ อีกทั้งหลักสูตรมีลักษณะที่สนองความต้องการ และความสนใจ ทั้งของนักเรียน และสังคม และวิทยากรมีความชำนาญด้านการออม ได้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงทั้งการเรียนรู้อุดหนุนเรื่องความพอเพียง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดกิจกรรมที่มีวิธีที่หลากหลาย และทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนที่สนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 54) ได้กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้ 1) เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรครอบคลุมข้อมูลที่ได้มาจากนักเรียน สังคมกระบวนการเรียน และความรู้ที่ควรจะได้รับในระหว่างการศึกษาหรือไม่อย่างไร 2) จุดมุ่งหมายของโรงเรียนวางไว้อย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องหรือไม่ จุดมุ่งหมายมีความกว้างขวาง มีความสมดุล และจะเป็นจริงได้หรือไม่ มีช่องว่างพอที่จะขยาย ตัดต่อ เพิ่มเติมจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการหรือไม่ 3) กระบวนการเรียนผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการและมีอิสระที่จะพัฒนาตามความสามารถ ความสนใจ ตามแนวทางของตนเองได้หรือไม่ 4) นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนต่างๆ ในหลักสูตรหรือไม่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนนั้นๆ ตามวุฒิภาวะของเขาได้หรือไม่ นักเรียนเข้าใจเหตุผล และยอมรับสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากเขาหรือไม่ และ 5) มีคณะกรรมการหรือกลุ่มคนที่รับผิดชอบในการพิจารณาปัญหา หรือรวบรวมปัญหาจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานกับชุมชนผู้เรียน มีการวางแผนการเรียนการสอน การวัดผลให้เกิดคุณค่าต่อผู้เรียนและชุมชนอย่างเป็นระบบและทั่วถึง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาสิริชัย เสรีไตรรัตน์ (2550, หน้า 153) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมศีลธรรม ค่ายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนที่สำคัญและเพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ได้นำผลการศึกษาข้อมูล ขอบข่ายของเนื้อหา ซึ่งเป็นโครงร่างองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมนึก ทองเพชร (2552, หน้า 62-63) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงโคพื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตรพบว่า หลักการ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา เวลาเรียน แนวการจัดกิจ

กรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้มีการปรับคำอธิบายรายวิชา ที่ครอบคลุมทั้งเนื้อหากิจกรรม และจุดประสงค์ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันและปรับปรุงสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า มีความสอดคล้องและความเหมาะสม นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ เพลิดเพลินสนุกสนานกับกิจกรรมในเรื่องที่ทำการเรียนการสอน

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความรู้ในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ออมอย่างชาญฉลาด หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีทักษะการพฤติกรรมการออม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ระดับมาก และได้ปรับปรุงหลักสูตรโดยปรับปรุงขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาให้มีความยืดหยุ่น และในการดำเนินวิธีการฝึกอบรม ในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีการเรียนรู้อย่างสะดวก และได้เพิ่มวิทยากรให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนซึ่งจากผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะกระบวนการทำงาน รู้จักศึกษาค้นคว้า รู้จักแก้ปัญหาและรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดีส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งกานต์ แสงสุระ (2554, หน้า 135 - 136) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณธรรมด้านความกตัญญูทวาทิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกตัญญูทวาทิ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณธรรมด้านความกตัญญูทวาทิ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากคณะพระวิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและจัดประสบการณ์ในการจัดการฝึกอบรม มีความเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมอบรม มีการใช้รูปแบบการอบรมแบบเรียนปนเล่น ทำให้อบรมเป็นไปอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจและได้รับความรู้และแง่คิดต่างๆ ไปพร้อมๆ กับความสนุกสนานของการอบรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดไปใช้ ควรศึกษาจุดประสงค์ ปรับเนื้อหาสาระ กิจกรรมและสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมบริบทของกลุ่มเป้าหมาย

1.2 ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกและเหมาะสมกับการนำไปใช้

1.3 วิทยากรที่ให้การฝึกอบรม ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และชำนาญในเรื่องการจัดกิจกรรมฝึกอบรม มีความสนุกสนานเป็นกันเอง

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมหลักสูตรเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด ควรปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมครั้งนี้ หลังอบรมไปได้สักระยะหนึ่ง เพื่อติดตามผลพฤติกรรมของนักเรียนและความคงทนของการเรียนรู้ต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี. (2548). **สมองกับการเรียนรู้** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ส่งเสริม
การศึกษาและจริยธรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ก). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551 ข). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภาลาดพร้าว.
- กรีซ อัมโภชน. (2549). **การฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานฝึกอบรม.** กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กรุงเทพธุรกิจฉบับพิเศษ. (2547). **เปิดนโยบายรัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา.** สืบค้น มีนาคม 1, 2560,
จาก http://www.bangkokbiznews.com/2008/12/24/news_322897.php.
- กุลิสรา กฤตวรกาญจน์. (2553). **พัฒนาพฤติกรรมกรออมในเยาวชน โดยใช้กลยุทธ์การ
สื่อสารเพื่อการพัฒนา : กรณีศึกษาเยาวชนระดับ อาชีวศึกษาในจังหวัด
เชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). **ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์.**
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2540). **แฟ้มสะสมงาน (Portfolio).** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จงกลณี ชุตินาเทวินทร์. (2542). **การฝึกอบรมเชิงพัฒนา.** กรุงเทพฯ: พี เอ ลีฟวิ่ง.
- _____. (2544). **การฝึกอบรมเชิงพัฒนา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทราณี สงวนนาม. (2544). **เอกสารประกอบการเรียนวิชา 501813 การพัฒนาองค์กร.**
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุมพล หนิมพานิช, และคนอื่นๆ. (2544). **การจูงใจ หน่วยที่ 10. ใน เอกสารสอนชุดวิชา
องค์การและการจัดการ ฉบับปรับปรุง.** นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชมพูนุท คุณเลิศกิจ. (2530). **ออมก่อนรวยก่อน.** กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ชาญชัย อาจนสมมาตร. (2540). **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2542). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. (2548). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ = **Personnel training in organizations** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2549). การพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรที่ CED อยากรู้. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซนเตอร์.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2546). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา. กรุงเทพฯ : ธีรารักษ์การพิมพ์.
- ธีรเดช นรุตรักษา. (2551). ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง.
- ธีระชัย บำรุงศิลป์. (2547). เทคนิคการฝึกอบรม. สืบค้น มีนาคม 9, 2560, จาก [http:// www.gotoknow.org/blog/indy/15388](http://www.gotoknow.org/blog/indy/15388)
- นนทวัฒน์ สุขผล. (2543). เทคนิคการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- นวพร เรืองสกุล. (2546). ออมก่อนรวยก่อน. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- นันทกา นันทวิสัย. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบภาวะการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2547). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2553). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ประสาธน์ เจริญเฉลิม. (2553). หลักสูตรการศึกษา. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2548). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- _____. (2552). การพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระมหาสิริชัย เสรีไตรรัตน์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมศีลธรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับนักเรียนชนประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเสนาให้จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัฒนา สุขประเสริฐ. (2541). กลยุทธ์ในการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แฮสส์ออฟเคอร์มิสท์.
- _____. (2547). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- _____. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: แฮสส์ ออฟเคอร์มิสท์.
- ไพฑูรย์ พงศบุตร, และคนอื่นๆ. (2546). คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ สติยากร. (2547). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานปฏิบัติในหน่วยงานวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ภัทรพันธ์ หุ่่นรักวิทย์. (2554). ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มนตรี ฉะบับแหลม. (2544). ความพึงพอใจภาระหน้าที่และงานของเกษตรอำเภอ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุศรี อาริยะ. (2548). โลกาภิวัตน์ กับ Good Governance, ใน ธรรมชาติกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิถีทรรศน์.
- รุ่งกานต์ แสงสุระ. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณธรรมด้านความกตัญญูทวดเวท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ. (2555). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการ ประหยัดของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร.
วรนาถ แสงมณี. (2547). การบริหารทรัพยากรมนุษย์งานบุคคล. กรุงเทพฯ: ประสิทธิภัณฑ์
แอนด์พริ้นติ้ง.
- วรรณรา ชื่นวัฒนา, และคนอื่นๆ. (2552). รูปแบบการออมและแนวทางส่งเสริมการออม
สำหรับประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 4 จังหวัด (ยโสธร
อุบลราชธานี นครราชสีมา และชัยภูมิ). กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วศินี แก้วขาว. (2547). การใช้มาตรการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเยียวยาความ
เสียหายต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ประสิทธิ์วิสุทธิเวช. (2542). การพัฒนาหลักสูตร สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิลัยลักษณ์ ไทยอุตสาห, และวัลย์ภรณ์ อัดตะนันท์. (2530). รายงานผลการวิจัย เรื่องการ
เร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างถึงใน ธัญชนก ปะวะลา (2551). การ
ออมของครัวเรือนในภาคชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิษณุ บุญมาร์ต. (2551). นิตยสารโลกวันนี้วันสุข (หอคอยความคิด). สืบค้น มกราคม 15,
2558, จาก http://www.dailyworldtoday.com/newsblank.php?news_id=11060
- ศลใจ วิบูลย์กิจ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานงานของศึกษาธิการ
อำเภอกับความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอเขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- ศุภสิริ โสมาเกตุ. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มิตรสหาย.
- สถาบันราชภัฏเทพสตรี.(2546).การพัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการฝึกอบรม. ใน เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการฝึกอบรม.
 ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สมคิด บางโม. (2545). การประกอบธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.
 _____. (2553). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมชาย กิจยรรยง. (2546). เทคนิคการถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดียบุ๊กส์.
 _____, และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สมนึก ทองเพชร. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเมืองโคพื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมยศ นาวิการ. (2547). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง, และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). **เอกสารการบรรยายกระบวนการวิชา EA 733 การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ อัมพรทิวาทิพย์. (2550). **พฤติกรรมกรรมการออมลูกค้ายาใหญ่ ของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2545-2559**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
 _____. (2561). **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2545-2559**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **ความมั่นคงทางสังคมหรือหลักประกันทางสังคม ปี พ.ศ. 2553**. สืบค้น มีนาคม 6, 2555, จาก http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatSubDefault_Final.aspx?catid=8
- _____. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). **คู่มือสื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2558). **สำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน**. สืบค้น มิถุนายน 30, 2558, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/ictth58.pdf>.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย**. เชียงใหม่: The Knowledge Centre.
- สุภาคย์ อินทองคง. (2550). **การศึกษา คือ การพัฒนาชีวิต:กรณีการออม เศรษฐกิจพอเพียงและการทำบัญชีครัวเรือน**. สืบค้น มกราคม 15, 2558, จาก <http://www.thaingo.org/writer/view.php?id=376>
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2546). **การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช**.
- _____,และยงยุทธ เกษสาคร. (2549). **การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ ฯ BK อินเตอร์พรีนซ์ .
- สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. (2540). **ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
- สุรพล เย็นเจริญ. (2543). **ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาชีพรักธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร**.
- หทัยรัตน์ ประทุมสูตร. (2542). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร**.
- อรุณ รักธรรม. (2547). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อ้อม ประนอม. (2543). **วิทยาการสำหรับวิทยากร (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.

- อุทัยพรรณ สดใจ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของ
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: บิ๊คพอย์ท์.
- Beach, D.S. (1970). **Personnel : The Management of People at Work**. New York:
The Macmillan Publishing.
- De Cecco, J. P. (1968). **The Psychology of Learning and Instruction. Educational
Psychology. Englewood Cliffs**. New Jersey: Prentice Hall.
- De Nardi, Mariacristina, French, Eric, & Jones, John B. (2009). "Life Expectancy,
Medical Expenses, and Old Age Saving" *American Economic Review*,
American Economic Association, 99(2), 110-15. Retrieved May 7, 2017
from www.voxeu.org/index.php?q=node/3068.
- Friend, Frederick J. (1962). **Electronic Document Delivery through Library Co-
operation : A Trial Using SuperJanet and Future Possibilities**, Interlending
& Document Supply.
- Good, C.V. (1977). **Dictionary of education** (3rd ed.). New York: McGraw – Hill.
- Herzberg, F. (1959). **The motivation of work**. New York: John Wiley & Sons.
- Laily Paim, Mohd, Jariah Masud, & Fazli Sabri. (2010). "Old Age Savings Among
Public & Private Sector Employees in Malaysia" Retrieved July 14, 2010
from http://seaca2010.files.wordpress.com/2010/07/microsoft-powerpoint-seaca2010_laily.pdf
- Longstreet, Wilma S., & Shane, Harold G. (1993). **Curriculum for a New Millennium**.
Boston : Allyn and Bacon.
- Mazumdar, Shilpi. (2000). "Factors in Mathematical Word Problem Solving: The Role of
Inhibition". **Dissertation Abstract International, 64(8)**, 4077–B.
- Payne, David A. (1974). **The Specification and Measurement of Learning Outcomes**.
Waltkam : Blaisdell.
- Pramley, Peter. (1991). **Evaluating Training Effectiveness : Translating Theory into
Practice**. London: McGraw-Hill.
- Saylor, J. Galen, & William M. Alexander. (1974). **Planning Curriculum for School**.
New York : Holt, Rinehart and Winston.

- Sowell, E. J. (1996). **Curriculum: An Integrative Introduction**. United States of America : Merrill Prentice Hall.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace and World.
- Tyler, Ralph W. (1950). **Basic Principles of curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
- บันทึกขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- หนังสือขออนุญาต Try out เครื่องมือ
- หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวัลย์ คำคง	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. อาจารย์ ดร.นาริรัตน์ สุวรรณวารี	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา	อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๔๗ /๖๐

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสัมภาษณ์
 ๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๓. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาญฉลาด
 ๔. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการอบรม
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวพิชา ศุภาจรรวดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลียววาทะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๔๘ /๖๐

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.เนติ เฉลียววาท

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสัมภาษณ์
 ๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๓. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด
 ๔. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการอบรม
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวพิชา ศุภาจรรุฒิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลียววาท เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๙๙/๖๐

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.ทิพย์วัลย์ คำคง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสัมภาษณ์
 ๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๓. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาวนฉลาด
 ๔. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการอบรม
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวพิชา ศุภชาจรรุณี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาวนฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลียวาเรศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๖๐๐ /๖๐

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.นาริรัตน์ สุวรรณวารี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสัมภาษณ์
 ๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๓. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด
 ๔. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการอบรม
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวพิชา ศุภาจรรูฒิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๖๐๑/๖๐

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ปกเกศ ชนะโยธา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสัมภาษณ์
 ๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๓. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด
 ๔. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการอบรม
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวพิชา ศุภาขจรภูมิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาวนฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ. ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

ด้วย นางสาวพิชา ศุภาขจรวุฒิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาญฉลาดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวพิชา ศุภาขจรวุฒิ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ที่ ศธ. ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๖๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

ด้วยนางสาวพิชา ศุภาขจรภูมิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออกแบบอย่างชาญฉลาดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวพิชา ศุภาขจร ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ภาคผนวก ข

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางสาวพิชา ศุภาขจรวุฒิ
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักการ

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้กับนักเรียนโดยยึดหลักตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีคุณธรรมจริยธรรมมีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย โดยกำหนดสมรรถนะเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่สำคัญคือมีความสามารถในการสื่อสารมีความสามารถในการคิด มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะ การแสวงหาความรู้ มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว มีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิต อย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่อย่างพอเพียง และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด มีหลักการจัดกระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการออม และการใช้จ่ายเงินและมีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนและบุคคลในครอบครัวให้ดีขึ้น

จุดมุ่งหมาย

จุดหมายของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออม
2. เห็นประโยชน์และคุณค่าของการออม
3. ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการออม

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร(ฉัตรราษฎร์บำรุง)
อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

โครงสร้าง

โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

1. การออมและประโยชน์ของการออม
2. หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
3. การวางแผนการใช้จ่าย
4. การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม
5. การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย

ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาและเวลาที่ใช้ใน
การฝึกอบรมดังต่อไปนี้

กิจกรรม การฝึกอบรม ที่	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	การออมและประโยชน์ของการออม	1
2	หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน	1
3	การวางแผนการใช้จ่าย	2
4	การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม	2
5	การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย	1

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 วัน มีการกำหนดเนื้อหาและเวลาการฝึกอบรมดังต่อไปนี้

เวลา	รายการ	หมายเหตุ
07.30 – 07.40 น.	รายงานตัว	
07.40 – 07.50 น.	พิธีเปิดฝึกอบรม	
07.50 – 08.20 น.	ทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre – test)	
08.20 – 08.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
08.30 – 09.30 น.	การออมและประโยชน์การออม	
09.30 – 10.30 น.	หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน	
10.30 – 11.30 น.	การวางแผนการใช้จ่าย (1)	
11.30 – 12.20 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
12.20 -13.20 น.	การวางแผนการใช้จ่าย (2)	
13.20 – 15.20 น.	การใช้บัญชีรับ – จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม	
15.20 – 15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.30 – 16.30 น.	การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย	
16.30 – 17.00 น.	ทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post – test)	
17.00 – 17.20 น.	ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม	
17.20 – 17.30 น.	พิธีปิด	

แนวการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครู ต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นถึงสภาพปัญหา ความสำคัญและประโยชน์ของจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้
2. การจัดตารางกิจกรรมฝึกอบรม ควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมตามเนื้อหาที่อบรมของแต่ละกิจกรรม
3. การจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยเน้นกระบวนการให้ความรู้
4. จัดให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริง
5. เชิญวิทยากร ที่มีความรู้ ความสามารถในการเนื้อหาของหลักสูตร มาให้ความรู้

6. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบวัดความรู้เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. คอมพิวเตอร์
3. โปรแกรมนำเสนอ
4. วิทยากร

การวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ประเมินก่อนฝึกอบรม – หลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด
2. แบบสังเกตการปฏิบัติงานกิจกรรม
3. ประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

แผนการจัดกิจกรรมฝึกรบที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง การออมและประโยชน์ของการออม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการออมทรัพย์
2. นักเรียนเริ่มเก็บออมทรัพย์

เนื้อหาสาระ

การออมต้องเริ่มตั้งแต่ตอนที่เราคิดว่ายังไม่มีพอจะออมโดยการตัดสิ่งไม่จำเป็นออก เพราะถ้าทุกคนคิดว่าเหลือจากใช้จ่ายจึงนำไปออม นั้นหมายถึง ไม่มีโอกาสจะออมก่อนที่จะใช้จ่าย

กิจกรรมการฝึกรบ

ขั้นนำ

1. นักเรียนสนทนาประสบการณ์ในการออมทรัพย์ของตนเอง หรือ ของพ่อแม่ ว่ามีวิธีการอย่างไรและอภิปรายร่วมกัน และเปิดคลิป “ฝันของคุณเป็นจริง เริ่มต้นที่การออม” ให้นักเรียนดู
2. วิทยากรถามนักเรียนว่า วิธีการซื้อเกมคอมพิวเตอร์ราคา 20,000 บาท อีก 7 วันจะลดราคาเหลือเพียง 2,500 บาท “นักเรียนจะหาวิธีการเก็บเงิน / หาเงินด้วยวิธีใด” (ห้ามขอจากพ่อ แม่ หรือผู้ใหญ่ทุกคน)

ขั้นอบรม

1. วิทยากรเปลี่ยนโจทย์ใหม่ ยืดเวลาการลดราคาคอมพิวเตอร์ไปอีก 3 เดือน นักเรียนจะอย่างไร
2. วิทยากรถามต่อไปว่านักเรียนเก็บเงินครบ 1,000 บาท บังเอิญแม่ป่วยแต่ไม่มีเงินไปหาหมอ นักเรียนจะซื้อของเล่น หรือ จะนำเงินให้แม่ไปหาหมอ เพราะอะไรจึงเลือกเช่นนั้น
3. วิทยากรแนะนำถึงการออมว่ามี 3 แบบ คือ 3 ระยะ ในแต่ละระยะมีประโยชน์ที่แตกต่างกันออกไปนักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบพร้อมกัน

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปถึงประโยชน์คนละอย่าง
2. นักเรียนสรุปการออมที่ดีที่สุดของนักเรียน
3. วิทยากรแนะนำให้แบ่งเงินออมออกจากค่าใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายแล้วเหลือออม

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องการออม

2. คอมพิวเตอร์
3. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์
4. ไมโครโฟน
5. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบทดสอบวัดผลก่อนฝึกอบรม
2. ประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
3. สังเกตการณ์อภิปรายและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน

ใบความรู้เกี่ยวกับการออม

การออม คือ การเก็บสะสมเงินไว้เพื่อนำมาใช้เมื่อมีความจำเป็น เงินออมสามารถช่วยให้เราวางแผนในการซื้อสิ่งของต่างๆ ในอนาคตได้ การออมมี 3 แบบ ได้แก่

1. การออมระยะสั้น คือ การเก็บสะสมเงินไว้สำหรับซื้อสิ่งของในอนาคตอันใกล้ เช่น หนังสือ ยางลบ ดินสอ ฯลฯ
2. การออมระยะกลาง คือ การเก็บสะสมเงินไว้สำหรับซื้อสิ่งของที่มีราคาสูง เช่น กระเป๋านักเรียน รองเท้า รถจักรยาน ฯลฯ
3. การออมระยะยาว คือ การเก็บสะสมเงินไว้สำหรับซื้อสิ่งที่เป็นมากในอนาคต ซึ่งจะใช้เวลาในการออมยาวนาน เช่น การออมไว้ใช้สำหรับศึกษาในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย

การออมมีผลดีเนื่องจากเงินที่เราเก็บออมไว้จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ในวันข้างหน้า เช่น

1. ใช้เป็นค่าใช้จ่ายในยามจำเป็น เช่น ค่ารักษาพยาบาลในยามเจ็บป่วย ค่าซ่อมรถ ค่าซ่อมบ้าน
2. ใช้เป็นค่าอุปกรณ์ในการเรียน เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ สมุด สีเทียน สมุดวาดเขียน
3. ใช้เป็นค่าอาหารและค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ขนม นม สบู่ ยาสระผม ผงซักฟอก ฯลฯ
4. ใช้ซื้อของเล่นที่อยากได้ เช่น ลูกฟุตบอล ไม้แบดมินตัน ฯลฯ
5. ทำให้มีเงินออมสะสมมากขึ้นเพราะการออมเป็นการสะสมเงิน การที่ทุกคนในครอบครัวช่วยกันประหยัด โดยการจัดสรรรายได้ให้เพียงพอและเหมาะสมกับรายจ่าย ไม่ซื้อของทุกอย่างที่อยากได้เลือกซื้อ

แต่สิ่งของที่จำเป็นและมีประโยชน์ เป็นการลดรายจ่ายให้กับครอบครัวของเรามีเงินออมเก็บไว้ใช้ในวันข้างหน้า

ประโยชน์ของการออม

การที่สมาชิกในครอบครัวรู้จักใช้จ่ายประหยัด เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครอบครัวมีเงินออม การรู้จักใช้จ่ายและเก็บออมมีผลดี และช่วยฝึกให้เรา มีคุณธรรม ดังนี้

1. ฝึกให้เราเป็นคนประหยัด รู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น
2. ฝึกให้เรารู้จักวางแผนการใช้จ่ายของตนเอง
3. ฝึกให้เราเป็นคนมีความซื่อสัตย์ ไม่แคะกระเป๋าคนอื่นเพื่อนำเงินออกมาใช้โดยไม่จำเป็น
4. ฝึกให้เราเป็นคนมีระเบียบวินัยในตนเอง

การออมเงินจะทำให้แต่ละครอบครัวมีเงินเก็บไว้ใช้ในยามที่จำเป็น เช่น นำมาใช้เป็นค่ารักษาพยาบาล นำมาใช้เป็นค่าปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน เป็นต้น

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังฝึกอบรม
เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การออม หมายถึงอะไร
 - ก. การแบ่งกำไรตามหุ้นส่วน
 - ข. การสะสมเงินนอกเหนือจากการใช้จ่ายที่จำเป็น
 - ค. การเคลื่อนย้ายเงินเมื่อมีกำไร
 - ง. การแบ่งปันเงินให้คนอื่นได้ใช้ด้วย
2. สุมาลี เก็บเงินที่เหลือจ่ายใส่กระปุก ออมสินแสดงว่า.....
 - ก. สุมาลีกำลังออมเงิน
 - ข. สุมาลีกำลังจ่ายฟุ่มเฟือย
 - ค. สุมาลีกำลังคิดผิดจะเก็บทำไม
 - ง. สุมาลีกำลังยากจน
3. ข้อใดเป็น “การออมในระบบ”
 - ก. เก็บเงินไว้ที่บ้าน
 - ข. ฝากเงินไว้กับญาติ
 - ค. ออมทรัพย์กับบุคคล
 - ง. ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน
4. เหตุใดสถาบันการเงินจึงมอบของกำนัลให้ลูกค้า
 - ก. เพื่อความปลอดภัยของลูกค้า
 - ข. เพื่อแสดงถึงความร่ำรวย
 - ค. เพื่อจูงใจให้ลูกค้านำเงินมาฝาก
 - ง. เพื่อต้องการขายสินค้า
5. เก็บเงินอย่างไรจึงจะปลอดภัย
 - ก. ฝากเงินกับสถาบันการเงิน
 - ข. ฝากเงินไว้กับคนรับใช้ในบ้าน
 - ค. ฝากเงินไว้กับเพื่อนรัก
 - ง. ฝากเงินกับเงินกู้ยืมในระบบ
6. “มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบบาท” หมายถึง.....
 - ก. เงินสิ่งไม่มีค่าต้องมีครบบาท
 - ข. ไปยืมเงินเพื่อนมาให้ครบบาท
 - ค. เก็บจากเงินเล็กน้อยไปหาเงินก้อนใหญ่
 - ง. มีเงินก้อนใหญ่ต้องใช้ให้หมดทุกบาท
7. ข้อใดเป็น “การออมนอก ระบบ”
 - ก. เก็บเงินไว้ในรูปพันธบัตร
 - ข. เก็บเงินไว้ในธนาคาร
 - ค. เก็บเงินไว้ในรูปของทองรูปพรรณ
 - ง. เก็บหอมรอมริบไว้กับตนเอง
8. ข้อใดเสี่ยงจากการถูกลักขโมย
 - ก. เก็บเงินไว้ที่บ้าน
 - ข. เก็บเงินไว้ในธนาคาร
 - ค. เก็บเงินไว้ในรูปหุ้น
 - ง. เก็บเงินไว้ในรูปพันธบัตร

9. ข้อใดถูกต้อง

- ก. การออมส่งผลให้เศรษฐกิจตกต่ำ
- ข. การออมส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ค. การออมส่งผลให้เงินเฟ้อ
- ง. การออมส่งผลให้ขาดความมั่นคง

10. “อย่างจ่ายลงให้มากจะยากนาน”

หมายถึง.....

- ก. ให้ซื้อของที่ละมากๆ ราคาจึงจะถูก
- ข. อย่าซื้อของราคาถูกให้ซื้อแต่ของแพงๆ
- ค. อย่าใช้เงินฟุ่มเฟือยจะทำให้ลำบากในวันหน้า
- ง. อย่าใช้เงินประหยัดเดี๋ยวจะทุกข์ยาก

11. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของการออมได้ถูกต้อง

- ก. การนำเงินไปฝากธนาคาร
- ข. การนำเงินไปซื้อหลักทรัพย์
- ค. การนำเงินไปลงทุนเพื่อหาประโยชน์ตอบแทน
- ง. การเก็บเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายปัจจุบันไว้เพื่อใช้จ่ายในอนาคต

12. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการออม

- ก. นำเงินออมที่สะสมไว้ไปซื้อเสื้อผ้า
- ข. นำเงินออมที่สะสมไว้ไปซื้อที่อยู่อาศัย
- ค. นำเงินออมที่สะสมไว้ไปซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ล่าสุด
- ง. นำเงินออมที่สะสมไว้ไปงานเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อนอยู่เสมอ

13. ข้อใดมีความสอดคล้องกับการออมมากที่สุด

- ก. แต่งความีเงินเหลือจากการใช้จ่ายเดือนละ 3,000 บาท
- ข. สัมได้รับเงินเดือน 15,000 บาท มีรายจ่ายเพื่อการลงทุน 14,000 บาท
- ค. ชมพุนำเงินที่เหลือเก็บไปลงทุนเปิดร้านอาหารต่อมาเกิดปัญหาสภาพคล่องต้อง ปิดกิจการ
- ง. น้อยหน้าใช้จ่ายอย่างประหยัดและทำงานพิเศษหารายได้เสริมเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว

14. การออมมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างไร

- ก. ช่วยให้เกิดการลงทุนภาคธุรกิจ
- ข. ช่วยให้เกิดการบริโภคสินค้าที่หลากหลาย
- ค. ช่วยให้เกิดการจ้างแรงงานต่างด้าวมากขึ้น
- ง. ช่วยให้เกิดการสร้างเงินสร้างงานทั่วประเทศ

15. นิดามีนิสัยชอบยืมเงินเพื่อนมาซื้อสินค้าแบรนด์เนมประเภทเสื้อผ้า โทรศัพท์ มือถือ กระเป๋าถือ นาฬิกา มาใช้เพื่อความโก้เก๋ จนทำให้มีหนี้สินมากมายแสดงว่านิดาเป็นคนเช่นไร

- ก. กังำได้ทอง
- ข. กระเซอกันรื้อ
- ค. ฝนทั้งให้เป็นเข็ม
- ง. เก็บเล็กผสมน้อย

16. เทคโนโลยีการให้บริการทางการเงินที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน มีผลต่อการออมภาคประชาชนอย่างไร
 - ก. ทำให้การออมลดลง
 - ข. ทำให้การออมเพิ่มขึ้น
 - ค. ทำให้การออมหยุดนิ่งอยู่กับที่
 - ง. ทำให้การออมเคลื่อนไหวตลอดเวลา
17. การนำเงินออมไปใช้ในเรื่องใดที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด
 - ก. ซื้อที่อยู่อาศัย
 - ข. ซื้อพันธบัตรรัฐบาล
 - ค. ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล
 - ง. ฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
18. ข้อใดเป็นการบริหารจัดการเงินออมของภาคครัวเรือน เพื่อการสร้างวินัยการออม
 - ก. ไม่ก่อหนี้สิน
 - ข. ใช้จ่ายอย่างประหยัด
 - ค. นำเงินออมไปเล่นหุ้น
 - ง. ออมเงินได้ตามเป้าหมาย
19. การออมเงินวิธีใดมีความเสี่ยงต่ำและได้รับผลตอบแทนต่ำ
 - ก. เก็บเงินสดไว้ที่บ้าน
 - ข. นำเงินออมไปให้ผู้อื่นกู้ยืม
 - ค. นำเงินออมไปฝากธนาคาร
 - ง. นำเงินออมไปซื้อประกันชีวิต
20. ข้อใดเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของการออมในสังคมไทย
 - ก. ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้น้อย
 - ข. ประชากรขาดความรู้เรื่องการออม
 - ค. สถาบันการเงินกระจุกตัวอยู่ในเมือง
 - ง. เงินฝากธนาคารมีอัตราดอกเบี้ยต่ำเกินไป

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังฝึกอบรม
เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	คำตอบ
1	ค
2	ง
3	ก
4	ข
5	ค
6	ข
7	ก
8	ง
9	ค
10	ก
11	ง
12	ข
13	ก
14	ก
15	ข
16	ก
17	ข
18	ง
19	ค
20	ก

แผนการจัดกิจกรรมฝึกรอบที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง หลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. การใช้จ่ายอย่างเหมาะสม
2. หลักการใช้จ่าย
3. รายจ่าย และรายได้ของครอบครัว

เนื้อหาสาระ

ในแต่ละครอบครัวจำเป็นต้องมีรายได้ เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งรายได้อาจมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอาชีพที่ทำ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยกันประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดรายได้เมื่อมีรายได้ก็จะนำไปใช้จ่ายในด้านต่างๆ ซึ่งการใช้จ่ายต้องใช้จ่ายอย่างเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในอนาคต

กิจกรรมการฝึกรอบ

ขั้นนำ

วิทยากรสนทนาถึงรายได้ของผู้ปกครอง พ่อ แม่ ว่าได้มาจากการทำอะไรบ้าง เช่น คุณพ่อเป็นครู ตอนเย็นกลับบ้านสอนพิเศษ หรือคุณแม่เป็นแม่ค้าขายดอกไม้ที่ตลาด และรับจัดดอกไม้เวลามีคนสั่ง แต่ไม่ได้ทำทุกวันคุณพ่อของเพลินรับจ้างเดินสายไฟหลังจากกลับจากทำงานบริษัท เป็นต้น แต่บางคนทำได้เพียงอาชีพเดียวก็มี

ขั้นอบรม

1. วิทยากรแนะนำรายได้ประเภทต่างๆ ของครอบครัวโดยทั่วไปมี 3 ประเภท พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. วิทยากรยกตัวอย่างถึงแม่ของเพื่อนที่ขายดอกไม้จัดเป็นรายได้อะไร และรับจัดดอกไม้ตามลูกค้าสั่ง เป็นรายได้อะไร รายได้จากงานบริษัทเป็นรายได้อะไร รายได้จากการเดินสายไฟหลังเลิกงานเป็นรายได้อะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบตามความเข้าใจ วิทยากรแนะนำเพิ่มเติม

3. วิทยากรสนทนาถึงแต่ละครอบครัวมีรายได้อะไรบ้าง อยู่ในประเภทอะไร

4. วิทยากรนำผังหลักการใช้จ่าย 4 ประการ ดัดบนกระดานให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าตัวอย่างวิธีการ ที่นักเรียนนำเสนอควรอยู่ในข้อใด เช่น ทำบัญชีรายรับ รายจ่ายครอบครัว

5. หลังจากนักเรียนและวิทยากรช่วยกันวิเคราะห์จนครบ 4 หัวข้อ ให้นักเรียนทุกคนเลือกข้อที่นักเรียนคิดว่าควรปฏิบัติตามหลักการใช้จ่ายข้อใดเป็นเรื่องแรก

6. หลังจากศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ ให้นักเรียนศึกษาแผนผังหลักการใช้จ่าย
มาร่วมประกอบในการวิเคราะห์

ขั้นสรุป

1. วิทยากรทำแผนผังหลักการให้ใช้จ่ายอย่างเหมาะสมให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
2. นักเรียนเปลี่ยนหัวข้อหลักการใหม่
 - จัดสรรรายรับ
 - ใช้จ่ายตามจำเป็น
 - ใช้สิ่งของอย่างถูกวิธี
 - ทำบัญชีรายรับรายจ่ายของครอบครัว

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องหลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
2. คอมพิวเตอร์
3. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์
4. ไมโครโฟน
5. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
2. สังเกตการณ์อภิปรายและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน

ใบความรู้ เรื่องหลักการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน

รายได้และรายจ่ายจากครอบครัว

รายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว หมายถึง เงินหรือสิ่งของที่พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเราได้มาจากการลงทุนโดยใช้แรงงาน สติปัญญา ความรู้ และความสามารถในการประกอบอาชีพที่สุจริต

รายได้ของครอบครัวแบ่งได้ 3 ประเภท

1. รายได้จำเป็น เป็นรายได้คงที่แน่นอน และได้รับในอัตราที่เท่าๆ กันทุกเดือน หรือเรียกว่าเงินเดือนผู้ที่มียาได้ประจำมีมากมายหลายอาชีพ เช่น ครู ทหาร ตำรวจ พยาบาล บุรุษไปรษณีย์ พนักงานบริษัทเอกชน คนงานในโรงงาน ฯลฯ นอกจากนี้รายได้ประจำยังรวมถึงค่าจ้างรายวันที่ทำงานครบใน 1 วันด้วย

2. รายได้จากการผลิตสินค้าและการบริการ เป็นรายได้ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ตัวอย่าง เช่น การทำเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

การรับราชการ เช่น ทหาร ตำรวจ ครู ฯลฯ

การทำงานรับจ้าง เช่น งานก่อสร้าง ยกของ แบกหาม ทำงานโรงงาน ฯลฯ

การประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เปิดร้านถ่ายเอกสาร ร้านเสริมสวย ให้เช่าเครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ ฯลฯ

3. รายได้เสริม เป็นรายได้ที่รับนอกเหนือจากรายได้ประจำ และรายได้จากการผลิตสินค้าและการบริการ ซึ่งเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง เช่น การนำผักและผลไม้ที่ปลูกไว้ไปขาย เช่น ผักบุ้ง ผักกาดขาว แตงกวา มะนาว ถั่วฝักยาว มะละกอ มะม่วง ฯลฯ เป็นต้น การรับของ

ไปขายในเวลาหลังเลิกงานหรือวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ เช่น การทำขนมไปขาย การขายเสื้อผ้า การขายเครื่องสำอาง ฯลฯ

แผนผังความคิดแสดงหลักการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

รายจ่ายของครอบครัว

รายจ่ายของครอบครัว หมายถึง เงินที่พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเราต้องเสียไปกับการซื้อสิ่งของต่างๆ เพื่อบริโภคในชีวิตประจำวันครอบครัวของเรามีรายจ่ายทุกๆ วัน ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับของกินของใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น

- ค่าอาหารเช้า อาหารกลางวัน และอาหารเย็น
- ค่าพาหนะในการเดินทาง ค่าน้ำมันรถ
- ค่าใช้จ่ายในยามจำเป็น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าซ่อมบ้าน

เมื่อรายได้อาจมีจำกัดแต่รายจ่ายมีไม่จำกัด เราควรใช้ให้เพียงพอและเหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ

รายรับและรายจ่ายของตนเอง การจ่ายเงินไม่เกินตัว

1. รายรับของตนเอง เราเป็นนักเรียนยังไม่ได้ทำงาน รายรับหรือรายได้ของเราจึงมาจากเงินที่ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองให้เป็นค่าใช้จ่ายไปโรงเรียนแต่ละวัน นักเรียนบางคนอาจทำงานพิเศษในวันหยุด หรือช่วงปิดภาคเรียนเพื่อให้มีรายได้มาใช้จ่าย นอกจากนี้รายได้ อาจมาจากการได้รับรางวัล หรือของขวัญในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันเกิด วันเด็ก

2. รายจ่ายของตนเอง รายจ่ายของเราในแต่ละวันมักจะใช้เป็นค่าอาหารกลางวัน ค่าขนม ค่าของเล่นที่โรงเรียน ค่าเดินทางไป - กลับโรงเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น สมุด ดินสอ ยางลบ กบเหลาดินสอ ไม้บรรทัด สีเทียน ฯลฯ

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง การวางแผนการใช้จ่าย

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถกำหนดการใช้จ่ายของตนเองได้
2. นักเรียนสามารถทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายได้

เนื้อหาสาระ

การวางแผนการก่อนดำเนินการใดๆ ช่วยให้เรามีแนวในการปฏิบัติ ดังนั้นการใช้จ่ายเงินเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีแนวหรือแผนการในการใช้จ่ายเงินนั้น โดยแยกเงินออมและค่าใช้จ่ายไม่ใช่จะออมหลังจากที่เหลือจากค่าใช้จ่าย

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นนำ

1. นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม (เล่นเกมสีกกำหนดสินค้า)
2. กลุ่มที่ 1 เป็นผู้จำหน่ายสินค้า กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ซื้อทุกคน กติกาคือกลุ่มผู้ขายนำสินค้า เช่น ของใช้ ของเล่น มาวางจำหน่ายกลุ่มผู้ซื้อต้องซื้อของจำเป็นคนละ 3 อย่าง (ทุกคนได้รับคูปองคนละ 100 บาท) ใช้เวลา 5 นาที หมดเวลา สลับให้กลุ่มผู้ซื้อเป็นผู้ขาย กลุ่มผู้ขายเป็นผู้ซื้อ กติกาเหมือนเดิม หมดเวลา 5 นาที ทุกคนเก็บของเข้าที่

3. นักเรียนทุกคนบอกสินค้าที่ซื้อมาเป็นเท่าไร เหลือเงินเท่าไร

4. นักเรียนคิดว่าสินค้าที่เราซื้อถ้าเราไม่ซื้อจะเป็นอย่างไร

ขั้นอบรม

1. วิทยากรแนะนำการวางแผนการใช้จ่ายก่อนที่นักเรียน จะตัดสินใจซื้อสินค้าหรือสิ่งที่ต้องการพร้อมกับยกตัวอย่างบอกเหตุผล และประโยชน์ของการวางแผนการใช้จ่าย
2. นักเรียนนำเสนอการวางแผนของตนเองตามความเข้าใจ ครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูนำใบงานการทำบัญชีรายรับรายจ่ายให้นักเรียนทดลองบันทึกใน 1 วัน คือ ตั้งแต่เมื่อเช้านักเรียนรับเงินมา ใช้เงินซื้ออะไรบ้าง เหลือเงินเท่าไร

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและวิทยากรช่วยกันสรุปว่านักเรียนทำบัญชีรายจ่ายได้ประโยชน์อะไร เช่น ทำให้รู้ว่าซื้ออะไรไปบ้าง จำเป็นหรือไม่ จะเหลือเงินเท่าไร และการวางแผนการใช้จ่าย มีประโยชน์อย่างไร การไตร่ตรอง สิ่งของที่จะซื้อก่อนตัดสินใจซื้ออย่างไร

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องการวางแผนการใช้จ่าย
2. เกมส์จำหน่ายสินค้า
3. ใบงานบัญชีรายรับ – รายจ่าย
4. คอมพิวเตอร์
5. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์
6. ไมโครโฟน
7. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
2. สังเกตการณ์อภิปรายและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน
4. ใบงานบัญชีรายรับ – รายจ่าย

ใบความรู้ เรื่องการวางแผนการใช้จ่าย

การวางแผนใช้จ่าย

การวางแผนการใช้จ่ายเงิน

การวางแผนการใช้จ่ายเงิน คือ การกำหนดว่าเราจะใช้จ่ายเงินไปทำอะไร ปกติทุกคนจะมีรายจ่ายมากมายแต่เมื่อรายได้มีจำกัด การเลือกซื้อสิ่งของจึงควรมีการวางแผนใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าก่อน และตัดสินใจซื้อด้วยความรอบคอบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจเงินว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด
2. ก่อนตัดสินใจซื้อควรคิดให้ดีว่ามีความจำเป็นหรือมีประโยชน์หรือไม่

3. หากไม่ซื้อจะมีผลอย่างไร

การวางแผนการใช้จ่ายอาจทำได้โดยจัดรายการสิ่งของที่ต้องการซื้อให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง หรือการทำบันทึกรายรับ - รายจ่าย ของตนเองในแต่ละวันเพื่อสำรวจการใช้จ่ายในแต่ละวันว่าใช้จ่ายเท่าใด เหมาะสมกับรายรับหรือไม่ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการใช้จ่ายในวันต่อไป

วิธีการทำบันทึกรายรับ - รายจ่ายสามารถทำได้ดังนี้

ให้หาสมุดเปล่า ๆ มา 1 เล่ม ตีเส้นแบ่งตารางออกเป็น 5 ช่อง ช่องแรกเป็นวัน เดือน ปี ช่องที่ 2 เป็นรายการ ช่องที่ 3 เป็นรายรับ ช่องที่ 4 เป็นรายจ่าย ส่วนช่องสุดท้ายเป็นคงเหลือ หลังจากนั้นให้บันทึกรายการทุกอย่างที่เป็นรายรับ - รายจ่าย รวมทั้งคงเหลือ โดยทำอย่างนี้ทุกวันเป็นระยะเวลา 1-2 เดือน

ใบงาน บัญชีรายรับ – รายจ่าย

คำชี้แจง นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของตัวเองในการใช้จ่าย 1 วัน

บัญชีรายรับ – รายจ่าย ของ

วันที่	รายการ	จำนวนเงิน		
		รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ

1. วิเคราะห์ถึงสินค้าที่ไม่จำเป็น บาท
2. เงินคงเหลือออกมาในวันนี้คือ บาท

ชื่อ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

แผนการจัดกิจกรรมฝึกรูปที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง การใช้บัญชีรับ จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. ใช้บัญชีรายรับรายจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสมได้
2. วิเคราะห์ และตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกเพื่อนำมาออมได้

เนื้อหาสาระ

การทำบันทึกรายรับ - รายจ่าย หรือการทำบัญชี เป็นสิ่งที่ทุกคนควรนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเนื่องจากข้อมูลที่บันทึก จะทำให้ทราบถึงการใช้จ่ายของตนเองในแต่ละวันว่าเหมาะสมหรือไม่ เมื่อวิเคราะห์แล้วหากไม่เหมาะสมจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการใช้จ่ายให้เหมาะสม

กิจกรรมการฝึกรูป

ขั้นนำ

1. นักเรียนช่วยกันนึกถึงสินค้าต่างๆ ที่ขายในโรงเรียน ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าทั่วไป ทุกคนเสนอรายชื่อคนละ 2 รายการ แล้วออกมาเขียนที่กระดาน (โดยไม่ระบุว่าเป็นสินค้าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม)

2. นักเรียนแยกสินค้าบนกระดานแบ่งออกเป็น

- เหมาะสมควรซื้อ
- ไม่เหมาะสมไม่ควรซื้อ

3. เมื่อวิทยากรชี้ที่ซื้อสินค้า เช่น ตู้เย็น (นักเรียนตอบเหมาะสม / ไม่เหมาะสม / เพราะถือตามความจำเป็นและประโยชน์ใช้สอย) วิทยากรชี้ไปที่หนังสือเรียน (นักเรียนตอบเหมาะสมเพราะให้ความรู้) วิทยากรชี้คำว่าเกมคอมพิวเตอร์ (นักเรียนตอบไม่เหมาะสม / เพราะราคาแพง) เป็นต้น วิทยากรชี้จนครบทุกคำ

4. วิทยากรแบ่งกลุ่ม หญิง - ชาย แข่งกันตอบเมื่อครูชี้ไปที่คำใด กลุ่มไหนตอบก่อนชนะ

ขั้นอบรม

1. นักเรียนช่วยกันคิดหาวิธีการทำอย่างไรจะรู้ว่าเราใช้จ่ายอะไรที่ไม่เหมาะสมไปบ้าง (นักเรียนแสดงความคิดเห็น)

2. วิทยากรแนะนำให้ให้นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ในใบงาน การทำบัญชี โดยครูกำหนดโจทย์การใช้จ่าย และช่วยกันวิเคราะห์รายการที่ไม่เหมาะสมในการจ่ายพร้อมบอกเหตุผล และควรเหลือออมเท่าไร

3. นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของตนเองมานำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าสิ่งใดเหมาะสม และสิ่งใดไม่เหมาะสม หากเจ้าของบัญชีมีความคิดเห็นไม่ตรงกับเพื่อนให้ชี้แจงได้

ขั้นสรุป

วิทยากรแนะนำการวิเคราะห์ความเหมาะสมและไม่เหมาะสมต้องดูปัจจัยที่ตัวเองด้วย เช่น มีของสิ่งนั้นอยู่แล้ว (ไม่เหมาะสม) หรือของเหล่านั้นเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย ประโยชน์ไม่มี นอกจากความสวยงามอย่างเดียว

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องการบัญชีรายรับ รายจ่าย วิเคราะห์การใช้รายจ่ายจำเป็นและเหมาะสม
2. ใบงานบัญชีรายรับ - รายจ่าย
3. คอมพิวเตอร์
4. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์
5. ไมโครโฟน
6. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
2. สังเกตการณ์อภิปรายและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน
4. ใบงาน

ใบความรู้

เรื่องการใช้บัญชีรับ จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายจำเป็นและเหมาะสม

ใช้บัญชีรายรับ – รายจ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสม

รายรับ และรายจ่ายของครอบครัว

ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีรายจ่ายแตกต่างกัน ในแต่ละวันบางครอบครัวใช้จ่ายมาก บางครอบครัวใช้จ่ายน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนคนในครอบครัว รายได้ที่ได้รับ และการรู้จักใช้เงินของคนในครอบครัว แม้ว่าเรายังเป็นเด็ก ต้องเรียนหนังสือจึงยังไม่ได้ทำงาน แต่เราก็มีรายได้จากพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาเป็นเงินใช้จ่าย รายจ่ายของเราในแต่ละวัน เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าน้ำดื่ม ค่าขนม ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเดินทางไปโรงเรียน รายจ่ายของแต่ละครอบครัวนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในแต่ละครอบครัวรวมทั้งการรู้จักใช้จ่ายเงินของคนในครอบครัวด้วย

รายรับและรายจ่ายของตนเอง

ในวัยของนักเรียนก็มีรายได้และรายจ่ายโดยรายได้ของนักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับจากพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ ซึ่งจะเรียกโดยรวมว่า รายรับ ส่วนเงินที่นักเรียนใช้จ่ายซื้อของในแต่ละวันจะเป็น รายจ่าย ของนักเรียน

ใน 1 วัน ผมได้รับเงินและมีการใช้จ่าย ดังนี้

พ่อให้	30 บาท
แม่ให้	20 บาท
ซื้อไอศกรีม	5 บาท
ซื้อสมุดภาพการ์ตูน	10 บาท
ซื้อข้าวกลางวัน	15 บาท
ซื้อของเล่น	15 บาท

ผมมีรายรับ – รายจ่าย เท่าไรและเหลือเงินบ้างไหมครับ

ถ้าอยากทราบว่าเรามีรายรับ - รายจ่าย เท่าไร เราสามารถทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย อย่างง่าย ๆ ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วันที่	รายการ	จำนวนเงิน		
		รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
12/11/2560	พ่อให้	30		30
	แม่ให้	20		50
	ซื้อไอศกรีม		5	45
	ซื้อสมุดภาพการ์ตูน		10	35
	ซื้อข้าวกลางวัน		15	20
	ซื้อของเล่น		15	5

จะเห็นว่าการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย อย่างง่าย ๆ จะช่วยให้ เราวางแผนการใช้จ่ายเงินได้

รายรับ - รายจ่าย บางรายการ เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่น รายรับจากการขโมยเงินของผู้อื่น รายรับจากการเก็บเงินของผู้อื่นที่ตกอยู่มาเป็นของตนเอง รายรับจากการเล่นการพนัน เป็นต้น เพราะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรมจรรยา เราจึงไม่ควรปฏิบัติเช่นนั้น

ส่วนรายจ่ายที่ไม่เหมาะสม เช่น การซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การซื้ออาหารที่ไม่มีประโยชน์ การนำเงินไปเล่นเกมออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งถ้าลดรายจ่ายในส่วนนี้ได้ เราจะมีเงินเหลือออมเพิ่มขึ้น

ส่วนรายจ่ายที่เหมาะสมจากตัวอย่างบัญชีรายรับรายจ่าย คือ ซื้อข้าว เป็นต้น รวมรายรับ 50 บาท รายจ่าย 45 บาท เหลือ 5 บาท

ใบงาน

คำชี้แจง นักเรียนทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ด.ช. ภูผา ดังนี้

วันที่ 15 พฤศจิกายน 25560

1. แม่ให้เงินมา 90 บาท
2. ซื้อโจ๊กรับประทาน 25 บาท
3. ซื้อน้ำอัดลม 1 ขวด 12 บาท
4. ซื้อของเล่นหน้าโรงเรียน 29 บาท
5. ซื้อขนม 15 บาท

วันที่	รายการ	จำนวนเงิน		
		รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
15/11/2560	แม่ให้	90	-	-
	ซื้อโจ๊กรับประทาน	-	25	65
	ซื้อน้ำอัดลม 1 ขวด	-	12	53
	ซื้อของเล่นหน้าโรงเรียน	-	29	24
	ซื้อขนม	-	15	9

1. วิเคราะห์สิ่งที่ไม่เหมาะสมในการจ่ายคือ

.....

รวมเป็นเงิน บาท

2. ด.ช. ภูผา ควรมีเงินเหลือออม บาท

ชื่อ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

แผนการจัดกิจกรรมฝึกรอบที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง การวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. ใ้บัญญัติรายรับรายจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสมได้
2. วิเคราะห์ และตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกเพื่อนำมาออมได้

เนื้อหาสาระ

เมื่อเราทำบัญชีรายรับ รายจ่ายเป็นประจำจะทำให้เราสามารถวิเคราะห์การใช้จ่ายได้ว่าสิ่งใดควรจ่ายหรือไม่ควรจ่าย จากนั้นเราสามารถวางแผนในการใช้จ่ายครั้งต่อไปได้โดยคำนึงรายรับและความจำเป็น

กิจกรรมการฝึกรอบ

ขั้นนำ

1. วิทยากรซักถามนักเรียน ใครเคยออมเงินบ้าง ออมวิธีใด
2. เมื่อออมได้จำนวนหนึ่งนักเรียนนำเงินออมไปทำอะไร
3. ใครเคยนำเงินออมไปทำบุญบ้าง ทำที่ไหน อย่างไร
4. วิทยากรซักถามนักเรียนที่ไม่เคยมีเงินออมว่ามีสาเหตุจากอะไร

ขั้นอบรม

1. นักเรียนช่วยกันคิดวิธีใช้เงินออมหรือเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายไปใช้อย่างไรจึงเหมาะสม (นักเรียนแสดงความคิดเห็น)
2. นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่องการวางแผนนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม
3. นักเรียนวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ตนเองตอบตรงกับใบความรู้ในข้อใดบ้าง

ขั้นสรุป

วิทยากรและนักเรียนร่วมกันสรุป การนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสมดีอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องการวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย
2. คอมพิวเตอร์
3. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์
4. ไมโครโฟน
5. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

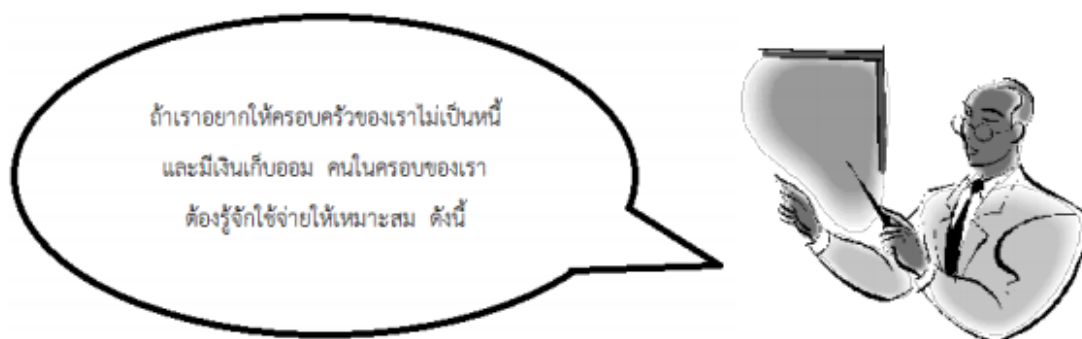
1. ประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
2. สังเกตการณ์อภิปรายและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน
4. แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

ใบความรู้ เรื่องการวางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่าย

วางแผนการนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

ถ้าคนในครอบครัวใช้จ่ายอย่างไม่เหมาะสม เช่น นำเงินไปซื้อสุราดื่ม ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น เป็นต้น ก็อาจทำให้รายจ่ายมากกว่ารายรับ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวตามมา

ถ้าสมาชิกทุกคนช่วยกันประหยัดและใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็น และรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับรายได้ก็จะทำให้ในครอบครัวมีเงินเหลือจากการใช้จ่าย ซึ่งเงินส่วนนี้กลายเป็นเงินออมของครอบครัวต่อไป

เมื่อเรามีเงินเหลือจากการใช้จ่าย เราควรรู้จักวางแผนนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

1. **นำเงินส่วนหนึ่งไปฝากธนาคาร** การนำเงินบางส่วนไปฝากธนาคารไว้ เป็นการเก็บออมเงินสำหรับไว้ใช้จ่ายในคราวจำเป็น
2. **ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน** เงินที่เหลือจากการใช้จ่าย เราสามารถนำมาใช้ในยามจำเป็นได้ เช่น นำมาซื้ออาหารที่ชอบและมีประโยชน์ ซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียนที่ต้องการ ซื้อเสื้อผ้าใหม่แทนของเดิมที่ชำรุดไป เป็นต้น
3. **ช่วยเหลือการกุศล** เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายนั้น ส่วนหนึ่งของเราควรนำมาช่วยเหลือการกุศล ซึ่งเป็นการช่วยเหลือสังคม เช่น บริจาคเงินเพื่อสร้างโรงพยาบาล สร้างวัด สร้างโรงเรียน ซื้อสิ่งของ เช่น อาหาร ยารักษาโรค เสื้อผ้า เป็นต้น บริจาคให้แก่คนยากจนหรือผู้ที่ประสบภัยต่างๆ

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

เรื่องการออม

ชื่อนักเรียน..... ชั้น.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ(3)	บางครั้ง(2)	น้อยครั้ง(1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน(0)
1	ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บ รักษาดูแลอย่างดี				
2	ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
3	ปฏิบัติตนและตัดสินใจ ด้วยความ รอบคอบมีเหตุผล				
4	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ ทำให้ผู้อื่น เดือดร้อน				
5	วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ ชีวิต ประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูลข่าวสาร				
6	มีเงินเก็บสะสมไว้ในทุกสัปดาห์				
	รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ				

ผู้ประเมิน ☐ ครู
เพื่อน☐ พ่อแม่/ผู้ปกครอง☐ ตนเอง ☐

ลงชื่อผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 10 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์
 - แบบสอบถามความพึงพอใจ
 - แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์
 - แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
- นักเรียน
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง
 - แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกต
- พฤติกรรมนักเรียนเรื่องการออม
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

แบบสัมภาษณ์

ความต้องการเกี่ยวกับการหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

ครูผู้สอนในกลุ่มสาระกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบตามความเป็นจริง โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 2 ข้อ

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ

1. ชื่อ.....
2. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
3. อายุ
☐ 20-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา
☐ ต่ำปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
5. อาชีพ
☐ รับราชการ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร ☐ อื่นๆ ระบุ.....
6. ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
☐ ไม่เคย
☐ เคย

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ข้อ

1. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการนำผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด มาใช้ในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

3. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด หรือไม่
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นได้ จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีความเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านต่อไปนี้

5.1 ด้านเนื้อหา.....

.....

.....

5.2 แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

.....

.....

.....

5.3 การวัดและประเมินผล.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านเคยประสบมาในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม
ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องการในหลักสูตรฝึกอบรมผู้วิจัยจึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามตามความจริงแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสพการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำการออมอย่างชาญฉลาด จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการออมอย่างชาญฉลาด และรูปแบบของการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม
ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำการออมอย่างชาญฉลาด จำนวน 4 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือกรอกข้อมูลลงในช่องว่างตาม
ความเป็นจริง

1. ชื่อ – สกุล.....

2. เพศ

() ชาย

() หญิง

3. อาชีพของผู้ปกครอง

() เกษตรกร

() ค้าขาย

() รับจ้าง

() รับราชการ

() อื่น ๆ.....

4. นักเรียนมีประสบการณ์ในเข้าอบรมหรือการเรียนรู้ เรื่อง การออมอย่างชาญ
ฉลาด หรือไม่

() มี

() ไม่มี

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด
และรูปแบบของการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือกรอกข้อมูลลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. นักเรียนมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญ
ฉลาด

() ต้องการ

() ไม่ต้องการ

2. นักเรียนต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่องการ
ออมอย่างชาญฉลาด ในครั้งนี้อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

() เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย – สาธิต

() ฝึกปฏิบัติจริง

() กิจกรรมกลุ่ม

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. นักเรียนต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

- () เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- () คอมพิวเตอร์
- () เครื่องเล่นซีดี
- () อื่น ๆ โปรดระบุ

4. นักเรียนต้องการใช้เวลาในการฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด อย่างไร

- () 1 วัน
- () 2 วัน
- () 3 วัน
- () 4 วัน

5. นักเรียนต้องการได้รับความรู้เรื่องใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

- () ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการออมอย่างชาญฉลาด
- () การปฏิบัติการทำการออมอย่างชาญฉลาด
- () การนำการออมอย่างชาญฉลาดไปใช้ประโยชน์
- () อื่นๆโปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียน

รายการ	ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่อง ที่นักเรียนชอบ					
2. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป					
3. เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน					
4. ความรู้ที่นักเรียนได้รับนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
5. นักเรียนมีความสุขในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด					
6. นักเรียนชอบทำงานเป็นกลุ่มในการเข้ารับการ อบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด					
7. การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีความกล้าที่จะ แสดงความคิดเห็นของตนเอง					
8. การฝึกอบรมเป็นการสอนที่ทำให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ จริง					
9. การฝึกอบรมสอนให้นักเรียนได้ เรียนรู้วิธีการวางแผนและการแก้ปัญหาใน การทำงาน					
10. การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมี ประสบการณ์ที่ดีกับการรวมกลุ่ม วางแผนการทำงาน					

รายการ	ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. นักเรียนภูมิใจที่ได้ลงมือปฏิบัติงานการทำการออมอย่างชาญฉลาดด้วยตนเอง					
12. การอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด มีสื่อประกอบการอบรมที่น่าสนใจ					
13. สื่ออุปกรณ์และวิธีการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น					
14. นักเรียนมีความสุขกับการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น					
15. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้					

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสัมภาษณ์และให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	1	
1.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์				
2.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด				
3.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี).....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามนักเรียน

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถาม และให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ขอเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม				
2.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด				
3.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการที่นักเรียนต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด				
4.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับสื่อที่นักเรียนต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด				
5.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับเวลาที่นักเรียนต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด				
6.	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามและให้คะแนนความสอดคล้องของคำถามการพัฒนาหลักสูตร ผูกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลที่ได้ จากความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป โดยให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ความเป็นมาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร				
2	หลักการสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร				
3	จุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหา				
4	โครงสร้างสอดคล้องกับจุดประสงค์				
5	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหมาะสม				
6	เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา				
7	เนื้อหาน่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการศึกษ				
8	ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม				
9	การจัดกิจกรรมฝึกอบรม				
10	สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ฝึกอบรม				
11	การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดกิจกรรม				
12	การวัดผลครอบคลุมเนื้อหากิจกรรม				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเรื่องการออม**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
เรื่องการออม และให้คะแนนความสอดคล้องโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน
ของแบบประเมินในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็น	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ความสอดคล้องของประเด็น การประเมินพฤติกรรม การออม				
2	ความสอดคล้องของเกณฑ์การให้ คะแนนในแต่ละข้อ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถ้ามี.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ
ต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และให้คะแนนความสอดคล้องโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของ แบบประเมินในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ประเด็น	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1.เนื้อหาเรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่องที่น่าสนใจ				
2.เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป				
3.เรื่องการออมอย่างชาญฉลาดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน				
4.ความรู้ที่นักเรียนได้รับนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
5.นักเรียนมีความสุขในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่องการทำการออมอย่างชาญฉลาด				
6.นักเรียนชอบทำงานเป็นกลุ่มในการเข้ารับการอบรม เรื่องการทำการออมอย่างชาญฉลาด				
7.การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง				
8.การฝึกอบรมเป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง				
9.การฝึกอบรมสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการวางแผนและการแก้ปัญหาในการทำงาน				
10.การฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ดีกับการรวมกลุ่มวางแผนการทำงาน				

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
11. นักเรียนภูมิใจที่ได้ลงมือปฏิบัติงานการทำการออมอย่างชาญฉลาดด้วยตนเอง				
12. การอบรม เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาดมีสื่อประกอบการอบรมที่น่าสนใจ				
13. สื่ออุปกรณ์และวิธีการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น				
14. นักเรียนมีความสุขกับการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น				
15. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ภาคผนวก ง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของ แบบทดสอบ
เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด

ข้อที่	(p)	แปลผล	(r)	Sig.	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.47	ใช้ได้	0.55 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.47	ใช้ได้	0.33	0.07	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
5	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.47	ใช้ได้	0.33	0.07	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
7	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.47	ใช้ได้	0.55 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.47	ใช้ได้	0.55 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.47	ใช้ได้	0.33	0.07	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.47	ใช้ได้	0.33	0.07	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
17	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.47	ใช้ได้	0.55 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.47	ใช้ได้	0.55 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.67	ใช้ได้	0.58 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.47	ใช้ได้	0.33	0.07	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
25	0.53	ใช้ได้	0.57 *	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้

จากตาราง 13 ค่า p อยู่ระหว่าง .47 – .67 ค่า r อยู่ระหว่าง .33 - .58 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน คัดจำนวนนักเรียนกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 33 % นั่นคือ กลุ่มสูงจำนวน 17 คน และกลุ่มต่ำ 17 คน.

ตาราง 14 ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบเรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน

คนที่	ข้อสอบข้อที่																				คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	x	X ²
1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	14	196
2	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	7	49
3	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	14	196
4	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	12	144
5	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	7	49
6	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	13	169
7	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	17	289
8	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	14	196
9	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	6	36
10	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	15	225
11	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	15	225
12	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	12	144
13	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	11	121
14	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	5	25
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	18	324
16	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	12	144
17	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	11	121
18	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	13	169
19	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	13	169
20	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	14	196
21	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	16	256
22	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	18	324
23	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	14	196
24	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	14	196
25	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	15	225
26	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
27	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	15	225
28	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	12	144
29	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	13	169
30	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	15	225
31	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	16	256
32	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	18	324
33	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	14	196
34	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	14	196
35	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	15	225
36	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
37	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	15	225
38	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	12	144
39	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	13	169
40	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	15	225
Σ	18	29	27	23	34	17	32	21	21	21	37	32	26	26	20	29	23	17	32	26	511	7,115
p	0.45	0.73	0.68	0.58	0.85	0.43	0.80	0.53	0.53	0.53	0.93	0.80	0.65	0.65	0.50	0.73	0.58	0.43	0.80	0.65		
q	0.55	0.28	0.33	0.43	0.15	0.58	0.20	0.48	0.48	0.48	0.08	0.20	0.35	0.35	0.50	0.28	0.43	0.58	0.20	0.35		
pq	0.25	0.20	0.22	0.24	0.13	0.24	0.16	0.25	0.25	0.25	0.07	0.16	0.23	0.23	0.25	0.20	0.24	0.24	0.16	0.23	$\Sigma pq =$	4.20

$$\begin{aligned}
s_t^2 &= \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2} \\
&= \frac{40(7,115) - (511 \times 511)}{(40 \times 40)} \\
&= \frac{284,600 - 261,121}{1,600} \\
&= \frac{23,479}{1,600} \\
&= 14.67
\end{aligned}$$

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดการอ้อมอย่างชาญฉลาด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูตร KR - 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ

- r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
- n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
- p คือ สัดส่วนของผู้เรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกกับผู้เรียนทั้งหมด
- q คือ สัดส่วนของผู้เรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นผิดกับผู้เรียนทั้งหมด
- s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนสอบทั้งฉบับ

$$\begin{aligned}
r_{tt} &= \frac{40}{40-1} \left\{ 1 - \frac{4.20}{14.67} \right\} \\
&= 0.732
\end{aligned}$$

ตาราง 15 ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คนที่	ข้อสอบข้อที่ (X)															X	X ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	3	71	5,041
2	5	5	5	5	5	4	5	5	5	3	5	5	3	5	5	70	4,900
3	5	5	4	5	5	4	5	5	5	3	5	4	4	5	5	69	4,761
4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	73	5,329
5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	71	5,041
6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	73	5,329
7	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	71	5,041
8	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	3	3	5	5	69	4,761
9	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	3	69	4,761
10	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	3	70	4,900
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	3	72	5,184
12	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	72	5,184
13	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	4	3	4	4	4	62	3,844
14	4	5	5	5	5	4	4	5	5	3	5	4	3	5	5	67	4,489
15	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	61	3,721
16	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	3	71	5,041
17	5	5	5	5	5	4	5	5	5	3	5	5	3	5	5	70	4,900
18	5	5	4	5	5	4	5	5	5	3	5	4	4	5	5	69	4,761
19	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	73	5,329
20	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	71	5,041
21	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	73	5,329
22	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	71	5,041
23	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	3	3	5	5	69	4,761
24	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	3	69	4,761
25	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	3	70	4,900
26	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	3	72	5,184
27	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	72	5,184
28	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	4	3	4	4	4	62	3,844
29	4	5	5	5	5	4	4	5	5	3	5	4	3	5	5	67	4,489
30	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	61	3,721
31	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	4	5	5	4	5	67	4,489
32	4	3	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	4	4	61	3,721
33	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5	4	69	4,761
34	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	65	4,225
35	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	58	3,364
36	4	5	4	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	5	4	62	3,844
37	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	3	4	61	3,721
38	3	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	3	4	60	3,600
39	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	5	4	4	5	5	67	4,489
40	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	58	3,364
ΣX_1	185	179	187	181	191	179	187	189	188	165	187	169	167	184	170	2,708	184,150
S.D	0.54	0.55	0.47	0.51	0.42	0.55	0.47	0.45	0.52	0.69	0.47	0.73	0.71	0.63	0.78		
S²	0.29	0.31	0.23	0.26	0.18	0.31	0.23	0.20	0.27	0.47	0.23	0.54	0.51	0.40	0.60	5.01	

จากตาราง 15 การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตรของครอนบาช (Cronbach)

คำนวณหาค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ

จากสูตร

$$\begin{aligned} s_t^2 &= \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)} \\ &= \frac{40 \times 184,150 - (2,708 \times 2,708)}{40(40-1)} \\ &= \frac{7,366,000 - 7,333,264}{1,560} \\ &= \frac{32,736}{1,560} \\ &= 20.98 \end{aligned}$$

$$\text{หาความเชื่อมั่น จากสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ

α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad \alpha &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\} \\ &= \frac{40}{40-1} \left\{ 1 - \frac{5.01}{20.98} \right\} \\ &= \frac{40}{39} \{0.76\} \\ &= 0.781 \end{aligned}$$

นั่นคือความเชื่อมั่นของแบบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการออมอย่างชาญฉลาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งฉบับเท่ากับ 0.781

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ – สกุล

นางสาวพิชา ศุภางจรวุฒิ

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 13 เดือนกันยายน พ.ศ. 2527

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

11/4 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 54 แขวงออเงิน

เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2554 บริหารธุรกิจบัณฑิต

วิชาเอกการตลาด

มหาวิทยาลัยรังสิต

จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

จังหวัดลพบุรี